

Կեանքէն Յեռացան Ցեղասպանութենէն Վերապրող Սերունդի Վերջին 2 Մոհիկան

Վերապրողներ 106ամեայ Լուսին Պերեճիքեան-Խաչերեան եւ 104ամեայ Յայկ Արթին Գոճապապեան:

(Թորոնթոյի, ԽՍՀՄ) Յայկական Ցեղասպանութենէն մազապուրծ ազատած սերունդի մը վերջին մնացորդացը հրաժեշտ կու տայ կեանքէն՝ հրաշք վերընծիւման օրինակ դարձած երկարատեւ կեանքէ ետք:

Անցնող շաբաթներուն Արժանիին եւ Միացեալ Նահանգներէն երկու բօթ կը գոյժէին մահը երկարակեաց երկու վերապրողի՝ 1913ին Այնթապի մէջ ծնած Լուսին Պերեճիքեան-Խաչերեան (Պուլնոս Այրես) եւ 1914ին Յաճըն ծնած Յայկ Արթին Գոճապապեանի (Միլուաքի):

Հաւանաբար 1915ին Յայոց Ցեղասպանութիւնը իրագործող Իթիհատիսները երբ հայկական գիւղերը կը պարպէին հայ բնակիչներէն եւ կը կոտորէին անգէն գիւղացիները, երբ կը սպաննէին հայ մայրն ու հայրը չէին պատկերացնէր որ համատարած աղէտէն կրնան մանուկներ սպրդիլ եւ յայտնուիլ աշխարհի մէկ անկիւնը՝ վերապրելու եւ պատահածը ցմահ յիշելու եւ յիշեցնելու ուխտով:

Այդպիսի մանուկներ էին Լուսինն ու Յայկը, որոնք Պուլնոս Այրես եւ Միլուաքի յայտնուած էին անտէրութեան ուղիներով եւ նետուած՝ փրկութեան ափ: Փորձելով մոռնալ աղիտալի մանկութիւնը նոր կեանք մը սկսած էին կառուցել՝ պարզապէս ընտանիք մը կազմելով, երբեմն ալ իրենց գերազանցելի յաջողութիւն մը կերտելով:

Երկարակեաց մարդոց մահը յաճախ «ցաւալի» ըլլալէ աւելի հիացումի զգացում կը յառաջացնէ, մահուան յաղթելու տեսակ մը լինելութիւն, որ մտածել կու տայ երկարակեցութեան գաղտնիքին մասին:

Հապա սեփական ժողովուրդի ցեղասպանութեան արհաւիրքէն վերապրողի մը յառաջացած տարիքի մէջ մահը: Վերապրող սերունդին վերջին մոհիկանները ըլլալէ աւելի, անոնք յաղթանակն են բնութեան եւ բնաջնջման որոշումին դէմ: Լուսինը, Յայկը ու Միլուաքը (Քիւրտեան, որ անցեալ Հոկտեմբերին Թորոնթոյի մէջ մահացաւ 106 տարեկանին) հայ ժողովուրդի յաղթանակն են ընդդէմ մարդկային մեծագոյն չարիքին՝ ցեղասպանութեան եւ անոր այսօրուան շարունակութեան՝ քաղաքական մոռացութեան:

Մարդուն պայքարը ուժին դէմ, յիշողութեան պայքարն է մոռացութեան դէմ», ըսած է չէխ գրող Միլան Զունտերա: Վերապրող սերունդի վերջին մոհիկանները մեզի կը յուշեն չարիքի պարտութիւնն ու մարդուն յաղթանակը տիրող ուժին դէմ:

«Գանատայի Հզօրագոյն 100 Կիներ»-էն Մէկը՝ Սեւան Փալվեցեան Բանախօսեց ՀՕՄԻ Կանանց Միջազգային Օրուան Ընթացքին

CivicAction-ի գլխաւոր պատասխանատու Սեւան Փալվեցեան կը բանախօսէ Մարտ 3ին, Կանանց Միջազգային Օրուան տօնակատարութեան ընթացքին, Westin Prince հիւրանոցին մէջ:

Փալվեցեան՝ ՀՕՄԻ «Ռուբինա» մասնաճիւղի Կանանց Միջազգային Օրուան ձեռնարկը կազմակերպող յանձնախումբի երիտասարդ անդամներուն հետ, Մարտ 3, Թորոնթօ:

Մարտ 3ին, ՀՕՄԻ Թորոնթոյի «Ռուբինա» մասնաճիւղը 10րդ Կանանց Միջազգային Օրուան առիթով Թորոնթոյի Westin Prince հիւրանոցին մէջ կազմակերպեց ձեռնարկ մը, որուն ներկայ եղան 400 հիւրեր:

Ներկաները հիւրնկալուեցան եւ վայելեցին առաւօտեան սուրճն ու թէյը՝ դաշնամուրային գեղեցիկ երաժշտութեան մթնոլորտին մէջ՝ կատարողութեամբ Արա Առաքելեանի: Ցուցադրուած էին արուեստի գործեր Համազգայինի արուեստագէտներու կողմէ, իսկ տաղանդաւոր Անի Նարանեան վրձինի հարուածներով ուրուագեց կարգ մը բախտաւոր հիւրեր:

Գլխաւոր բանախօսը՝ CivicAction-ի գործադիր տնօրէն Սեւան Փալվեցեան, ներկայացուեցաւ իր կրտսեր քրոջ՝ Թալինի կողմէ:

Փալվեցեանի հիմնական զեկոյցը ոգեշնչեց 400 ներկաները, որոնք ընկալեցին անոր՝ փորձառութենէ քաղուած կեանքի դասերը՝ իմանալ անձը, ուրիշը եւ այլ արժէքներ:

Ան խօսեցաւ, թէ ինչպէս կինը պէտք է ծանշայ ինքզինքն եւ իր արժէքը, ըլլալ հաստատակամ եւ ինքնավստահ՝ դիմագրաւելու համար կեանքի մարտահրաւերները: Ան դիտել տուաւ, որ անձին հանդէպ

ծշմարիտ ըլլալը անհատը կը տանի յաջողութեան: Այլ կարելի չէ այն հինգ հոգիին, որոնց հետ կ'անցնէ իր ժամանակին մեծ մասը:

Ճաշի սպասարկութենէն ետք, ձեռնարկը շարունակուեցաւ գեղարուեստական յայտագրով: Հանդէս եկան հայ տաղանդաւոր եւ նորեւել արուեստագէտներ՝ պարողներ, սրնգահար եւ երգիչներ:

Հիւրերն ու կազմակերպիչները մեծ գոհունակութիւն ստացան՝ անհանրեր սպասելով յաջորդ տարուան Կանանց Միջազգային օրուան հանդիպման:

Համագային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան
Գանատայի Շրջանային վարչութիւնը
կը յայտարարէ

Պատանեկան գրքի մրցանք

- Նիւթը՝ 13-19 տարեկան պատանիներու հայեցի
դաստիարակութեան մարզէն
- Գրական ոճը՝ ազատ
- Ծաւալը՝ 80-100 էջ, 25,000-30,000 բառ
- Տառատեսակը՝ Unicode, 12 point
- Նկարագրողութիւնը արտօնուած է սակայն կ'աւելնայ
վերոնշեալ էջերու թիւին
- Ժամկէտն է 1 Սեպտեմբեր 2019

Առաջին դիրքը գրաւող հեղինակին գործը հրատարակութեան
պիտի արժանանայ:

Գեղարուեստական ձեւաւորումը եւ խմբագրական
աշխատանքը պիտի ստանան:

Համագայինի Գանատայի Շրջանային վարչութիւնը:

Դիմումները ներկայացնել regional@hamazakyan.ca հասցէին:

Your Home will advertise worldwide 24/7 until it's Sold

Hratch & Alex
Melconian

Broker & Sales Representative

Call us today
for builders
pre construction
Condo and home
packages

office: 416.494.7653

Direct: 416.417.5626

TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage

RE/MAX

Տուներու եւ Կալուածներու համար դիմեցէք մեզ
Serving our Community for 30 years

Altima
Tours
& Charters Ltd.

Grand Tour Portugal & Morocco

Յունիս 28 - Յուլիս 13, 2019

Lisbon, Coimbra, Fatima,
Porto Tanger, Rabat, Fes,
Casablanca...

Սահմանափակ տեղեր

Մանրամասնութիւններու համար հեռաձայնել
Բեննա Թարգիին՝ 416-494-4067
416-496-0606

LETTER TO YEREVAN

անդրանիկ հառուկեան

Ջարգմանուկեան

Ջալուկ սոնենգ-ֆափագեանի
եւ ուրբէն ժանգագեանի

Թուրք առ երեւան

15 Մարտ 2019

Երեկոյեան ժամը 8-ին

Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի Սրահ
45 Hallcrown Pl. Toronto, Ontario M2J4Y4

Գիրքը կը ներկայացնեն՝
Պրն. Մուշեղ Գարագաշեանը,
Վարագ Պապեանն ու Ռուբէն Ճանպաղեանը

Կազմակերպութեամբ՝

Համագային «Գլաճոր» մասնաձեռն

«Հայրենիք» հրատարակչատան

ՀՀ «Ս. Թեղիկեան» կոմիտէի

ՀՀ-ԳԵՄ «Ս. Զաւարեան» մասնաձեռն

Գիրքի օրինակներ պիտի վաճառուին
եւ մակագրուին ձեռնարկի աւարտին

Մուտքը ազատ

«Ռուբինա» Մասնաձիղի Հիմնադրության 56րդ Տարեդարձի Պաշտոնական Տոնակատարություն

Հայ Օգնության Միության կապոյտ դոկտին ներքե, «Ժողովուրդիս հետ և ժողովուրդիս համար» բնաբանով, 27 Յունուար 2019ին տեղի ունեցավ ՀՕՄի օրուայ եւ Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաձիղի հիմնադրության 56րդ տարեդարձի պաշտոնական տոնակատարությունը:

Ներկաները, որոնք յարատեւ օժանդակած են ՀՕՄի գործունէութիւններուն, հաճելի ժամանակ մը անցուցին նախքան յայտագրի սկսիլը, ուր հիւրասիրուեցան Յանձնախումբին կողմէ պատրաստուած համադամ պատահիկներով եւ զովացուցիչներով:

Ժամը 5ին բոլոր ներկաները ուղուեցան Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Համազգային» թատերասրահ, ուր Մարալ Հրեշտակեան հրաւիրեց ներկաները յոտնկայս՝ ունկնդրելու Գանատայի, Հայաստանի եւ ՀՕՄի քայլերդները եւ յարգելու յիշատակը մեզմէ առաւել բաժնուած ընկերուիներու: Ան իր բացման խօսքին սկիզբը բարի գալուատ մաղթեց հովանատր մարմիններուն եւ հիւր միութիւններու ներկայացուցիչներուն, ըրաւ հակիրճ պատմականը ՀՕՄի հիմնադրութեան եւ եզրափակեց ըսելով. «ՀՕՄը միայն բարեսիրական միութիւն մը չէ, ՀՕՄուիին նեցուկն է հայապահպանման սուրբ պարտականութեան: Ան արթուն պահակն է մեր մշակոյթին, գայն ծանօթացնելով իր շրջապատին»:

«Ռուբինա» մասնաձիղի ատենապետուի Իռեն Թիլիմեան վարչութեան խօսքին ընդմէջէն ներկայացուց՝ տեսա-հոլովակի ընկերակցութեամբ, կազմակերպութեան տարեկան յայտագիրները, գործունէութիւններն ու նիւթական յատկացումները Հայրենիքի, Արցախի, Սփիւքի եւ Թորոնթոյի մէջ, եւ յստակացուց թէ ՀՕՄի կազմակերպչական կեանքն է, անոր բարոյական շարժումներն են, որոնք անտեսանելի զօրութեամբ, բազմազան ընտանիքներ իրարու կը շաղկապեն, եւ տասնեակ հազար կիներ գաղափարական եւ բարեսիրական աշխատանքի կը լծեն: Ան կոչ ուղղեց որ ձեռք ձեռքի տալով, յաջողցնենք միութեան բոլոր բարի նպատակները:

Օրուայ բանախօս Գարոլին Շմաւոնեան, ՀՕՄի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետուիին, մասնաձիղի հրաւերին ընդառաջելով, ներկայացուց «Հաւատարիմ ՀՕՄի լոգունգին, Հաստատ Զայլերով Դէպի Ապագայ» նիւթը: Ան մանրամասնօրէն ներկայացուց Կեդրոնական Վարչութեան նպատակներն ու տեսլականը աշխարհասփիւռ հայ ընտանիքներուն, վիրաւոր գինուորին, մօր ու մանուկին եւ ուսանող երիտասարդութեան: ՀՕՄը իր հիմնադրութեան օրերէն ի վեր, 109 տարիներու ընթացքին, միշտ մասնակից դարձած է հայ գաղութի յոյսերուն եւ յոգեբան, ուրախութեան եւ ցաւերուն, օրակարգի նիւթ դարձնելով ներդրում ունենալ եւ սատարել Հայրենիքի, Արցախի ու վերջին տարիներուն տագնապի մէջ ապրող Սուրիահայութեան:

Ան իր խօսքի աւարտին շնորհակալութիւն յայտնեց եւ շնորհաւորեց Թորոնթոյի մասնաձիղի վարչութեան ժրջան աշխատանքը եւ գնահատեց մասնաձիղին ունեցած ներդրումը ի խնդիր Կեդրոնական Վարչութեան բոլոր նպատակներու իրականացման, ինչպէս նաեւ տարուած զոհաբեր եւ բարձրորակ աշխատանքը Գանատայի մէջ թէ այլուր: Գեղարուեստական յայտագրին բաժին բերին Դալար Սիմոնեան՝ մեներգով, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ

ՀՕՄի կողմէ պարգևատրուած անդամներ՝ Արմիկ Սաֆարեան եւ Ծովիկ Խէյր վարչութեան ատենապետ Իռեն Թիլիմի (կեդրոն) հետ:

ՀՕՄի անդամակցութեան երդում տուող երիտասարդուիներ

ՀՕՄի կրթաթոշակ ստացող ուսանողները

Վրէժ Ղազարեանի: Մարինէ Գալայձեանի ասմունքին ընկերակցեցան Նշան Փափազեան՝ Հոյակապ եւ Նարինէ Սիմոնեան՝ դաշնամուրով:

Յայտագիրը կ'ընդգրկէր նաեւ Կրթաթոշակներու Մրցանակաբաշխութիւն՝ իբր քաջալերանք համալսարանական վեց ուսանողներու: Երիտասարդ Կամաւորի Մրցանակին արժանացաւ Անի Աբրահամեան:

Զարդասեղներու արժանացան 15, 25, 35 եւ 50 տարուայ նուիրեալ անդամներ, որոնք անդամագրուած ու լիարժէք գիտակցութեամբ սիրալոյսով նեցուկ կանգնած են ՀՕՄի «Ռուբինա» մասնաձիղին մինչեւ օրս, եւ նոյն համոզումով կը շարունակեն իրենց անձնուէր ծառայութիւնը:

Ովսաննա Փիլատեան, 50 տարուայ զարդասեղին հետ միատեղ, արժանացաւ յատուկ գնահատագրի մը, իր երկարամեայ անդամակցութեան եւ նուիրումին համար:

ՀՕՄի յարատեւութիւնն ու կենսունակութիւնը կ'ապահովուի երիտասարդ ուժերով եւ Միութեան նորագրեալներով: Առ այդ, վեց երիտասարդ նորագրեալներ իրենց երդումը ըրին կնքամայրութեամբ Գարոլին Շմաւոնեանին:

ՀՕՄի յատուկ պարգեւատրումի արժանացան՝ Արմիկ Սաֆարեան եւ Ծովիկ Խէյր: Սաֆարեան իր երկարատեւ ծառայութեան ՀՕՄի շարքերէն ներս իսկ Ծովիկ Խէյր՝ Թորոնթոյի գաղութին իր բերած անձնուրաց եւ նուիրեալ աշխատանքին համար՝ ուսումնական ասպարէզին մէջ:

Յայտագրի աւարտին Գեղարդ Ծ. Վարդապետ Զիւլալեան իր սրտի խօսքը ուղղեց ըսելով թէ ՀՕՄը հսկայ բանակ մըն է որ կը համախմբէ կամաւոր եւ նուիրեալ հայուիներ, հսկածաւալ աշխատանք մը տանելու: Ան գնահատեց Կեդրոնական Վարչութեան եւ Թորոնթոյի մասնաձիղի տարած աշխատանքը եւ հետապնդած առաքելութիւնը: Շնորհաւորեց պարգեւատրուող-

ները, մրցանակ ու զարդասեղներ ստացողները: Յայտնեց իր սէրը Միութեան հանդէպ խոստանալով ամէն գնով թել ու թիկունք կանգնիլ անոր, մաղթելով նորանոր նուաճումներ:

Հայր Գեղարդ Պահպանիչով եզրափակեց յայտագիրը, որմէ ետք տեղի ունեցաւ ամանդութիւն դարձած մոմավառութիւնը: Մասնաձիղի երիցագոյն ան-

ՀՕՄ-ի Օրուայ Մրցանակներ եւ Պարգեւատրումներ

Երիտասարդ Կամաւորի Մրցանակ
Անի Աբրահամեան

ՀՕՄի «Ռուբինա» Մասնաձիղի Համալսարանական Կրթաթոշակ-Մրցանակներ
Առաջին Տարուայ Համալսարանի Մրցանակ (երկու աշակերտներու)
Մարալ Տէր Օհան Վանի Եագուպեան

Որեւէ Տարուայ Համալսարանական Մրցանակ
Արամ Խաչիկեան

Մակիստրոսի կամ անվի բարձր ծրագրի մրցանակ
Նանօր Մոմձեան

«Դրօ Նաճարեան» հիմնադրամի կրթաթոշակ
Լուսի Մինասեան

Գոլդեան Հայերէնի Ուսուցչութեան կամ Այլ Հայանպաստ Ժողի Կրթանպաստ
Դալար Զիթեան Արոյեան

Գնահատագրեր
ՀՕՄի եւ Թորոնթոյի Գաղութին Ծառայութեան բացառիկ նուիրման
Ընկի. Արմիկ Սաֆարեան

Թորոնթոյի Գաղութի եւ համայնքի կազմակերպութեան մղիչ ուժ
Ծովիկար Գաբրիէլեան Խէյր

ՀՕՄի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետուի Գարոլին Շմաւոնեան:

դամներէն՝ Այտա Գանձապետեան իր մօմը վառելէն ետք, փոխանցեց կրակը կրտսերագոյն անդամին Միլէյ Մոմձեանին՝ որմէ ետք ոմանք մասնակցեցան 56ամեակի մօմերը վառելու:

Տօնակատարութեան աւարտին տեղի ունեցաւ կարկանդակի հատում, ինչպէս նաեւ՝ սուրճի եւ թշի հիւրասիրութիւն:

ՀՕՄի Անդամներու Երկար Ամեայ Անդամակցութեան Զարդասեղներ
15 Տարուայ

**Անժելիք Շանոյեան Նազարեան
Լօրի Զանապազեան Սարգիսեան
Թամար Օհաննէսեան
Ազօ Քոլանձեան
Մարի Նախնիկեան
Մատելէն Աղամանուկեան**

25 Տարուայ
**Արշալոյս Սաղրեան
Սօսի Մելքոնեան
Մայտա Թրփանձեան Սարգիսեան
Անահիտ Զաքարեան
Անժել Զաքարեան**

35 Տարուայ
**Մարի Աբրահամեան
Մայտա Մուրատեան
Շուշան Յակոբեան**

50 Տարուայ
Ովսաննա Փիլավձեան

ՀՕՄի նորագրեալներ
**Մայտա Ալեքսանեան
Մեղրի Քեշիշեան
Լուսի Մինասեան
Նոյէմի Թուֆէնքէճի
Միլէյ Մոմձեան
Հոյրի Նալպանտեան-Եփրեմեան
Թամար Եղբայրեան**

Birthright Armenia-Տեղակատուական Հանդիպում

Փետրուար 24ի յետմիջօրէին տեղի ունեցաւ Birthright Armenia տեղեկատուական հանդիպումը, Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ ներքնասրահին մէջ, կազմակերպութեամբ՝ «Բարեւ» Կեդրոնի, եւ համագործակցութեամբ՝ Թորոնթոյի Համալսարանի Հայ Ուսանողական Միութեան: Հանդիսավարն էր՝ նշեալ միութեան անդամ՝ Գառնի Զաֆէսեան:

Հանդիպման նպատակն էր թորոնթոյի երիտասարդութեան փոխանցել որոշ ծանօթութիւններ, Հայաստանի մէջ կամաւորական աշխատանքի իրենց փորձառութեան մասին, որ կրնայ շրջադարձային ըլլալ իրաքանչիւր մասնակցողի կեանքին մէջ եւ նպաստել անոնց ապագայի աշխատանքային ասպարէզի կազմաւորման:

Ծրագիրին մասնակից չորս երիտասարդներ՝ Միսաք Պէլեան, Էմըլին Ճանիկըն, Սագո Գալթաքեան եւ Էլիսա Տէրտէրեան, յաջորդաբար եւ մեծ ոգեւորութեամբ ներկայութիւն փոխանցե-

ցին իրենց կամաւոր աշխատանքին եւ անկէ ձեռքբերած իրենց տպաւորութիւններուն եւ զգացումներուն մասին, քաջալերելով, որ այլ երիտասարդներ եւս օգտուին իրաւատուկ այս ծրագրի բարիքներէն:

Իրենց վկայութեամբ, հայկական արմատներու, մշակոյթի, կենցաղի եւ ամէնօրեայ մարտահրաւէրներու հետ մօտէն առնչուելու սքանչելի առիթ եղած է բոլոր անոնց, որոնք մասնակցած են այս ծրագրին: Անոնք կը հաստատեն, թէ մասնագիտական միջավայրի մէջ մօտէն առնչուած են այլ երկիրներէ եկած եւ Հայաստանաբնակ երիտասարդներու ունեցած կեանքի ու ասպարէզի փորձառութիւններուն:

Հանդիպման աւարտին, «Բարեւ» կեդրոնի ատենապետուհի՝ Արմինէ Պոյաճեան, շնորհակալութիւն յայտնեց ներկայներուն եւ մասնակից չորս երիտասարդներուն, նշելով որ Birthright Armenia ծրագիրն մասնակցելու համար կարելի է դիմել «Բարեւ» կեդրոնի հետեւեալ ե-

Ծրագիրին մասնակից երիտասարդներ՝ Միսաք Պէլեան, Էմըլին Ճանիկըն, Սագո Գալթաքեան եւ Էլիսա Տէրտէրեան «Բարեւ» Կեդրոնի ատենապետուհի Արմինէ Պոյաճեան եւ Թորոնթոյի Համալսարանի Հայ Ուսանողական Միութեան ատենապետուհի՝ Գառնի Զաֆէսեան:

նամակի հասցէին info@barevcentre.com

Ծրագիրին մասնակից երիտասարդներ՝ Միսաք Պէլեան, Էմըլին Ճանիկըն, Սագո Գալթաքեան եւ Էլիսա Տէրտէրեան

«Բարեւ» Կեդրոնի ատենապետուհի Արմինէ Պոյաճեան եւ Թորոնթոյի Համալսարանի Հայ Ուսանողական Միութեան ատենապետուհի՝ Գառնի Զաֆէսեան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայց. Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմի 930 Progress Avenue Տարածքի Կալուածի Ձեռքբերում

ՀԲԸՄԻ կալուածը՝ 930 Progress Avenue-ի վրայ:

Այսու, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի թեմը մեծ ուրախութեամբ կը յայտարարէ եկեղեցւոյ իր գաւակներուն եւ համայն թորոնթոյի թեմին, որ ի գործ դնելով 29 Յունուար 2019-ին վաճառքի դրուած Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան կալուածի գնման առաջին իր իրաւունքը, 28 Փետրուար 2019-ին Armen Ontario-էն գնեց ՀԲԸՄ-ի կալուածը, որ կը գտնուի 930 Progress Avenue-ի վրայ, հանդիսանալով սոյն կալուածի օրինական տէրը:

Այս առթիւ, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմը շնորհակալութիւն կը յայտնէ գանատահայ համայնքին ընդհանրապէս, եւ Թորոնթոյի Սբ. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ համայնքի գաւակներուն՝ յատկապէս, վերջին չորս ամիսներու ընթացքին իրենց անվերապահ դիրքորոշումին եւ ցուցաբերած բարոյական աջակցութեան համար: Յաղթահարելով բոլոր խոչընդոտները, իրականութիւն դարձուցին վերոյիշեալ կալուածը գնելու առաջին մեր իրաւունքը:

Սոյն կալուածի պատմական այս ձեռքբերումը հարթակ կը հանդիսանայ երիտասարդ նոր սերունդին հետեւելու իրենց նախորդներու ուղիէն եւ իրականացնելու նոր երազներ յետագայ սերունդներուն համար, բաւարարելու մեր համայնքի համար անհրաժեշտ եւ կարեւոր նկատուող պահանջները:

Արդ, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմը մեծապէս կը գնահատէ անվերապահ նուիրումը եւ ցուցաբերած աշխատանքը Գանատահայոց Թեմի Փոխ Առաջնորդ եւ Սբ. Երրորդութիւն Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Արժ. Տէր Զարեհ Աւագ Զինյ. Զարգարեանին եւ այս առթիւ կազմուած յատուկ յանձնախումբի անդամներուն՝ Օհան Օհաննէսեանին, Ժագ Ստեփանեանին, Ռոզին Իմաստունեանին եւ Արա Պոյաճեանին:

ԹԵՄԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ, Հայց. Առաք. Սուրբ Եկեղեցւոյ Գանատահայոց Թեմի ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ԱՒԱՆ ԴԱՊԱՅ ՄԱՐՄԻՆ, Հայց. Առաք. Սուրբ Եկեղեցւոյ Գանատահայոց Թեմի ԾԽԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ, Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ 1 Մարտ, 2019, Թորոնթօ

Հայկ Միսաքեանի Փառաշուք Յուղարկաւորութիւնը Տեղի Ունեցաւ Թորոնթոյի Մէջ

Լուսանկար: Նուրհան սրկ. Իփէքեան

Հայկ Միսաքեանի յուղարկաւորութիւնը, Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ:

Յարութիւն Դերձակեալ

Նախկին Պոլսահայ, քաղաքիս յայտնի ազգային գործիչներէն, ճարտարագէտ, բարերար, Միսիթարեանի նախկին սան Հայկ Միսաքեանի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ 13 Փետրուար 2019ին, Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ մէջ:

Հակառակ խստաշունչ եղանակին ներկայ էին հանգուցեալին բարի յիշատակը յարգող սգակիր բարեկամներու հոծ բազմութիւն մը, ինչպէս նաեւ կազմակերպութիւններու, միութիւններու ներկայացուցիչներ: Հայկ Միսաքեան այն ազգայիններէն էր, որ անելի քան յիսուն տարիներ Գանատայի ազգային-եկեղեցական կեանքէն ներս գործունէութիւն ունեցած էր. որպէս սարկաւազ սպասարկած է նաեւ մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ խորաններուն: Հայաստանի մէջ տարած է բեղուն աշխատանք:

Արարողութեան կը հանդիսապետէր Գանատահայոց թեմի Առաջնորդ՝ Արգար Ս. Եպս. Յովակիմեան, ներկայութեամբ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան թեմի Առաջնորդ՝ Յովնան Ս. Արք. Տէրտէրեան: Արգարանը յատկապէս ժամանած էր Լոս Անճէլըսէն ի յարգանս հանգուցեալի բարի յիշատակին: Ներկայ էին նաեւ Ս. Գրիգոր Լուսարիկ Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ հոգեւոր Հովիւ՝ Եղիա Ծ. Վրդ. Քիրէջեան, Գանատահայոց թեմի փոխառաջնորդ եւ Եկեղեցւոյ հոգեւոր Հովիւ՝ Զարեհ Ա. Զինյ. Զարգա-

րեան: Հայաստանի Հանրապետութեան Օնթարիօ Նահանգի պատուակալ հիւպատոս Վարուժան Լափոյեան:

Արարողութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին Կարապիս սրկ. Զիչէքեան եւ Նուրհան սրկ. Իփէքեան: Հոգեթով երգեցողութիւնները կատարուեցաւ Լենա Պէլլէրեանի կողմէ, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Սօնա Արթինեանի:

Հանգուցեալի երէց որդին Տարօն Միսաքեան սրտի խօսքը փոխանցեց, իր հօր կեանքէն յիշատակներ թուեց ու շնորհակալութիւն յայտնեց ներկայներուն: Ապա խօսք առաւ Լափոյեան, որ իր սրտի խօսքէն ետք կարողաց ՅՀ Գանատայի Դեսպանատան ուղարկած ցաւակցական նամակը:

Այնուհետեւ Արգար Սրբազան գանատահայոց թեմի, հոգեւորականաց եւ սարկաւազաց դասի, ինչպէս նաեւ Մոնրէալահայութեան անունով Միսաքեանի ընտանեկան պարագաներուն իր վշտակցութիւնները յայտնեց: Իր մխիթարական խօսքերը փոխանցելու համար հրաւիրեց Յովնան Արք. Տէրտէրեան Սրբազանը:

Յովնան Սրբազան հետեւեալ խօսքերով արտայայտուեցաւ. «Օրինուած է այն մարդը որ Աստուծոյ տան մէջ կը բնակի: Ապրուած կեանքի մը պատկերը կը ներկայացնենք, նաեւ անոր հոգեւոր կեանքի ճանապարհօրհնութիւնը որ եկեղեցւոյ մէջ եղաւ եւ նաեւ իր տունը եկեղեցիի վերածեց: Սկսելով Պոլիսէն, շար. տես. էջ 11

Իրաքի Մէջ Կ'ապրի 5000-6000 Հայութիւն

«Երկիր»- Պատրայի հայկական համայնքի ատենապետ Խաժակ Վարդանեան կը տեղեկացնէ, որ ոչ պաշտօնական տուեալներով, այսօր Իրաքի մէջ պարող հայերուն թիւը կը հասնի 5000-6000ի: Իրաքահայերը հիմնականօրէն կ'ապրին մայրաքաղաք Պաղտատի եւ Պատրայի մէջ, ինչպէս նաեւ կեդրոնացած են երկրի Մուսուլ, Բէրքուք, Չախս, Յաւթէք եւ այլ բնակավայրերու մէջ: 60էն 70 ոչ հայախօս հայեր ալ կը բնակին երկու գիւղի մէջ, ի դէպ՝ այժմ անոնց ջանքերով կիրականօրեայ դպրոցներ բացուած են աճող սերունդին համար, որպէսզի նոր սերունդը կարենայ սորվիլ մայրենին՝ հայոց լեզուն: Պաղտատի մէջ կան ազգային կառոյցներ, օրինակ՝ Երիտասարդաց, Տիկնանց եւ Բարեգործական միութիւնները, ՀԱՇՄ եւայլն:

Պատրայի մէջ 221 հայ կայ: Նախապէս այստեղ եղած են հայկական երկու եկեղեցիներ, որոնց հետքը նոյնիսկ այսօր չկայ: Ներկայիս կը գործէ հայկական «Սուրբ Աստուածածին» եկեղեցին՝ հիմնուած 1736ին: Վերջերս տեղի ունեցած վերանորոգումներէն ետք եկեղեցին բարեկարգուած է, իսկ տարածքը երեք անգամ աւելցած: Այժմ հոն տեղի կ'ունենան համայնքային հաւաքներն ու ծեռնարկները: Վարդանեան կը նշէ, թէ Պատրայի մէջ մասնատրապէս աշխոյժ

Է Դպրաց դասը իր երգչախումբով, որ տոնական օրերուն համերգներով հանդես կու գայ:

Պասրայի մէջ հայեցի դաստիարակութեան ամենամեծ խնդիրը հայկական դպրոցի չգոյութիւնն է: Թէեւ ազգային վարժարանի շէնքը իր բոլոր յարմարութիւններով կայ, բայց աշակերտներու թիւը շատ քիչ է եւ չի բաւարարեր դասարաններ բանալու համար: Ընդամենը ինը աշակերտ կայ: Եկեղեցին եւ ազգային միւս մարմինները աճող սերունդի հնարաւորութեան սահմաններուն մէջ հայեցի կրթութիւն ու դաստիարակութիւնը կը ծածմեն: «Պայմանաւորուածութիւն ունինք լաւագոյն դպրոցներէ մէկուն հետ, որ մեր երեխաները այնտեղ յաճախեն: Պասրայի հայ համայնքը կը վճարէ անոնց ուսման վարձը»: Յայե-րէնի ուսուցման բացը լրացնելու նպատակով կը գործէ հայկական կիրակնօրեայ դպրոց. «Դասերը կ'իրակա-նացուին ազգային վարժարանի շէնքին մէջ: Երեխաները կը սորվին հայոց լեզու եւ հայ գրականութիւն, մեր ժողովուրդի եւ եկեղեցւոյ պատմութիւն, ազգային երգ ու պար, որպէսզի անոնք միշտ յիշեն հայ ըլլալու մասին: Ինչպէս մենք օտար երկրի մէջ պահած ենք մեր ազգային ինքնութիւնը, այդպէս ալ անոնք պէտք է շարունակեն հայ մնալ»:

Ըստ անոր՝ ընդհանրապէս իրաքա-

Պաղտատի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին:

հայ համայնքին առջեւ ծառացած հիմնահարցերէն մէկը երկրի ընկերային տնտեսական եւ պարբերաբար ծաալուող պատերազմական խնդիրներն են, որոնց պատճառով երիտասարդներու արտահոսք կայ, որոնք, իբրեւ լաւագոյն կրթութիւն ստացած եւ մասնագիտութիւն ձեռք բերած անձիք, կրնան այլ պետութիւններու մէջ եւս իրենց տեղը գտնել:

Իրաքահայերէն շատերը տեղափոխուած են ամէլի ապահով վայրեր: Պասրայի հայկական համայնքի ատենապետը կը կարծէ, որ իրաքահայութիւնը, հակառակ բազմաթիւ դժուարութիւններու, կրնայ համախմբուած մնալ ազգային հաստատութիւններու շուրջ. «Մենք պէտք է հալ մնանք», կը շեշտէ ան:

Հալէպի Քառասուն Մանկանց Եկեղեցին Վերականգնումէն Ետք Պիտի Բացուի Գարնան

Հայկաի Քառասուն Մանկանց եկեղեցին՝ փլատակ:

Սուրիոյ պատերազմին ընթացքին քանդուղիէ ետք, Հալէպի Զառաւոն Մանկանց մայր տաճարին մէջ կ'ընթանան վերականգման աշխատանքներ, որոնց աւարտին ետք առաջին պատարագը պիտի կատարուի Մարտ-Ապրիլին:

«Աշխատանքներուն ծաայլը վիթխարի էր։ Միջանցքը ամբողջութեամբ աւերուած էր, ստիպուած էինք զայն կրկին կառուցելու։ Մենք օգտագործած ենք պահպանուած հին քարերը, որոնք հաւաքած ենք եւ դրած նորովի։ Ասիկա ամենադժուարն էր։ Շէնքի գրեթէ 70 տոկոսը աւերուած էր», ըսած է ճարտարապետ Կապրիս Թովմասեան։ Արդէն դրուած են եկեղեցւոյ նոր դռները եւ պատուհանները, նստարանները շուտով կը բերովին։ Ճակատային մասը ամբողջութեամբ վերականգնուած է, աւարտին կը մօտենան երեսապատման աշխատանքները։

Քառասուն Մանկանց եկեղեցույ վերականգնումը կ'իրականացուի Հայկաի հայ համայնքի հաւատացեալներու նուիրատուութիւններով: Կը նախատեսուի տաճարին մէջ առաջին պատարագը իրականացնել Մարտի վերջը-Ապրիլի

սկիզբը:

Ֆիշեցնենք, որ 2015 թուականի գարնան Խլամական պետութեան ահաբեկիչները, գողիելով Յալէպը, քանդեցին նաեւ Սրբոց Բառասուն Մանկանց Մայր Եկեղեցին: 2017ի վերջը, քաղաքի ազատագրումէն ետք, Մեծի Տան Կիլիկիոյ կաթողիկոս Արամ Ա. յայտարարեց, որ հայկական յուշարձանները պիտի վերականգնուին:

Մ. Բառաստուն Մանկանց Մայր Եկեղեցին կը գտնուի Հալեպի ճտէյտէ թահամասին մէջ։ Կառուցուած է 15րդ դարուն, որոշ տուեալներու համաձայն՝ շինութեան կառուցման յստակ տարեթիւ կարելի է համարել 1429 թուականը՝ Կիլիկիոյ Յովհաննէս կաթողիկոսի ժամանակաշրջանը։ Եկեղեցոյ մասին առաջին յիշատակութիւնները եղած են 1476ին հայր Մելիքսէթի գրած «Սուրբ Աստուածաշունչի գործերը» գիրքին մէջ։ Սկիզբը եղած է փոքրիկ մատուռ, 1499-1500 թուականներուն, հալէպահայ գաղութի երեսիլիներէն «Ըռայիս Պարոն Եսայի»ի բարերարութեամբ, եկեղեցին ընդարձակուած է։ 1616ին հալէպահայ իշխան Պետիկ Չէլէպիի նուիրատուութեամբ եւ եղբոր՝ Խոճա Սանոս Չէլէպիի

վերակացութեամբ, կառուցուած է ընդարձակ եկեղեցի մը՝ երեք խորաններով, որոնք վերաշինուած են Ի. դարու երկրորդ կիսուն:

Եղած է Բերիոյ Թեմի առաջնորդա-
նիստ եկեղեցին: Անցեալին եղած է նաեւ
կաթողիկոսանիստ եկեղեցի, ուր կա-
տարուած են եպիսկոպոսական ու կա-
թողիկոսական ձեռնադրութիւններ եւ
սրբալոյս միւռոնի օրհնութիւններ՝
1849ին Սիսի Միքայէլ Բ. Աջապահեան
եւ 1923ին՝ Սահակ Բ. Խապայեան կա-
թողիկոսներու կողմէ:

Այնտեղ թաղուած են կաթողիկոսներ, առաջնորդներ եւ ականաւոր եկեղեցականներ, ինչպէս՝ Ազարիա Ջողայեցի (1601), Պետրոս Կարկառեցի (1608), Մկրտիչ Զէֆսիգեան (1894), Բաբգէն Ա. Աթոռակից Վեհափառ Հայրապետները (վերջինիս աճիւնը 1966ին փոխադրուած է Ամբիփասի Ջարեհեան Դամբարանը):

19րդ դարուն կառուցեցած է անոր
կից զանգակատունը, իսկ 1989ին զե-
տեղուցեցած է Հայոց Ցեղասպանութեան
գոհերու յիշատակին նուիրուած յուշար-
ձանը:

Ն. Քառասնից Մանկանց Մայր Եկեղեցու շրջափակէն ներս, նախքան Սուրբոյ պատերազմը (2012թ.), կը գործէին նախկին Առաջնորդարանը, Հայոց եկեղեցու կիրակնօրեայ դպրոցներու կեդրոնը, Համազգայինի Ն. Աղբալեան մասնաճիւղը, Ա. Ահարոնեան հանդիսասրահը, Ազգ. Հայկազեան վարժարանը եւ Կեդրոնական գրադարանը:

Տաճարի արտաքին տեսքին ու ներքին յարդարանքին նայելով՝ կը տեսնենք, որ առաջին հերթին աչքի կը զարնէ գմբէթի բացակայութիւնը: Սակայն կայ երեք խորան, բայց ընդհանուր առմամբ տաճարի ներքին յարդարանքը համահունչ է հայկական եկեղեցիներու ընդունուած աւանդոյթներուն. ան կառուցուած է խիստ ոճով, առանց որեւէ ծոյցութեան: Սակայն այնտեղ շքեղ սրբապատկերներ կան:

Վերահայոց
Թեմէն Ներս
Բուն Բարեկենդան
Նշուած է

Մարտ 3ին նշուող Բուն Բարեկենդանը՝ Վիրահայոց Թեմի գործող եկեղեցիներուն մէջ նշանաւոր դարձած է Սուրբ եւ Անմահ Պատարագով: Թիֆլիսի Սուրբ Գէորգ առաջնորդանիստ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Պատարագը մատուցուած է Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Վազգէն եպիսկոպոս Միրզախանեան:

Թեմակալ առաջնորդը ներկաները շնորհատրած է Բուն Բարեկենդանի տօնին առիթով, մաղթած հոգիով եւ մարմնով ամրապնդուած անցնել Մեծ Պահքի ծանապարհը: Վազգէն Սրբազանը օրհնութեան եւ գնահատանքի խօսքեր ուղղած է Մանուկ քահանայ Զէնայեանին, որ ծառայութեան կը փոխադրուի ԶԶ զինուած ուժեր եւ մաղթած անոր նուիրական հոգեւոր ծառայութիւն հայոց բանակին մէջ: Ի յիշատակ Վրաստանի մէջ իրականացուցած ծառայութեան տարիներուն՝ թեմակալ առաջնորդը Տէր Մանուկ քահանային նուիրած է թիֆլիսեան պատկերով գեղանկար:

Բուն Բարեկեդանին նուիրում է նաեւ ամանակին հարիսայի փառատօնը, որ Վիրահայոց թեմի առաջնորդարանի աշակցութեամբ կազմակերպած էր Վրաստանի հայ կանանց «Շուշանիկ» միութիւնը, Վիրահայոց թեմի «Յալարտուն» կեդրոնին մէջ:

Թիֆլիսահայ համայնքին մեջ, գեղեցիկ այս փառատունը, կ'իրականացրի 2012 թուականին ի վեր:

Ներկայ եղած են Իսանի շրջանային վարչության նախագահ Կախա Լապուցիձեն, տեղակալ Կիորկի Ռչեվկիշվիլին, քաղաքի Սակրեբուլոյի ազգային փոքրամասնություններու բաժնի ղեկավար Ռիթա Նիտիրաբեկաշվիլին, լուսերական եկեղեցույ ներկայացուցիչներ, Վրաստանի հայերու միության նախագահ Յենրիխ Մուրատեանը, բազմաթիւ հիւրեր եւ հաւատագեայներ:

Ցեղասպանության Մասին Վկայող Կերկերեան Արխիվը Հասանելի է Հետազոտողներին

Ամերիկեան «Քլարք» համալսարանի խումբ մը հայ եւ թուրք հետազոտողներ՝ փրոֆէսըր Թաներ Աքչամի ղեկավարութեամբ ուսումնասիրած եւ դասակարգած են հայր Գրիգոր Կերկերեանի (Գրիկըր) արխիվը: Անթիւ փաստաթուղթերէն ու անգնահատելի վկայութիւններէն կազմուած այդ արխիվը հայր Կերկերեանը հաւաքած է 1930-ական թուականներէն մինչեւ իր կեանքի վերջը՝ 1988: Փաստաթուղթերը կը վերաբերին Հայոց Ցեղասպանութեան, անոր նախորդող եւ յաջորդող ժամանակաշրջանին: Այս մասին կը հաղորդէ Ermenihaber.am-ը՝ վկայակոչելով t24.com.tr-ը:

Մինչ օրս թէեւ ցեղասպանագէտներու եւ պատմաբաններու մեծ մասին յայտնի էր Կերկերեանի արխիվին գոյութեան փաստը, սակայն անիկա գրեթէ չէր օգտագործուած հետազոտողներու կողմէ: Պատճառը այն էր, որ բոլոր փաստաթուղթերը այստեղ ուղղակի թուղթերու կոյտ կը յիշեցնէին, չկար որեւէ դասակարգում, խմբաւորում, հետեւաբար յստակ իրադարձութեան վերաբերեալ այդ արխիվին մէջ փաստեր գտնելը անասելի դժուար էր:

Իսկ փրոֆէսըր Աքչամի եւ 11 հոգինոց խումբի աշխատանքներուն իբրեւ արդիւնք՝ արխիվին նիւթերը խմբաւորուած ու դասակարգուած են, ըստ բովան-

դակութեան առանձնացուած է երեք բաժին, փաստաթուղթերուն մեծ մասը արդէն թարգմանուած է անգլերէն եւ թրքերէն, անոնց վերաբերեալ կազմած են ցուցակներ:

Ներկայիս Կերկերեան արխիվի առաջին բաժինին մէջ տեղ գտած են բացառապէս օսմանեան փաստաթուղթեր: Անոնք, մեծ մասամբ, Ցեղասպանութեան համար պատասխանատու «Միութիւն եւ առաջադիմութիւն» (•ttihat ve Terakki) կազմակերպութեան ներկայացուցիչներու դէմ 1920-21թթ.՝b7 Պոլսոյ մէջ իրականացուած դատավարութիւններուն ընթացքին եղած վկայութիւններու եւ ցուցմունքներու արձանագրութիւններն են:

Կը նշուի, որ այդ փաստաթուղթերուն բնօրինակները կը գտնուին Թուրքիոյ ԶՈՒ գլխաւոր շտաբի արխիվին մէջ եւ հասանելի չեն ուսումնասիրութեան համար: Սակայն, այն ժամանակ նշուած դատավարութիւններուն մէջ, իբրեւ կողմ հանդէս եկող Պոլսոյ Հայոց պատրիարքարանը իրաւունք ունեցած է ստանալու բոլոր փաստաթուղթերուն կրկնօրինակները, որոնք եւ այնուհետեւ փոխանցուած են Երուսաղէմի Հայոց պատրիարքարանին եւ այդ կերպով պահպանուած:

Արխիվի երկրորդ բաժինին մէջ տեղ գտած են Կերկերեանի անձնական հե-

տազոտութիւնները: Անիկա կը ներառէ մասնատրապէս Եոզկաթի եւ Կեսարիոյ մէջ իրականացուած դատավարութիւններուն վերաբերեալ վկայութիւններ, ինչպէս նաեւ «Միութիւն եւ առաջադիմութիւն» կազմակերպութեան պատասխանատուներու վկայութիւնները:

Երրորդ բաժինով ընդգրկուած են Կերկերեանի կողմէ այլ երկիրներէ ձեռք բերուած արժէքաւոր փաստաթուղթերու բնօրինակներ: Պոլսոյ Հայոց պատրիարքարանին պատկանող ֆրանսերէն եւ հայերէն փաստաթուղթերն ալ կը կազմեն այս բաժինի կարեւոր մասը:

Կան նաեւ Աստրիոյ, Գերմանիոյ, Անգլիոյ եւ ԱՄՆի արխիւներէն ձեռք բերուած նիւթեր:

Փրոֆէսըր Աքչամ եւ իր խումբը Կերկերեան արխիվին վերաբերեալ արժէքաւոր տեղեկութիւններ հրապարակած է նաեւ համացանցի մէջ՝ PDF ֆորմատով: Անոնց շարքին տեղ գտած է նաեւ 1911ին Սիւասի (Սեբաստիա) Կիւրուն նահանգին մէջ ծնած Գրիգոր Կերկերեանի կեանքի պատմութիւնը, որուն 16 քոյր-եղբայրներէն 10ը եւ ծնողները 1915ին սպաննուած են իր իսկ աչքին առջեւ:

Արժանթինի Մէջ 106 Տարեկանին Մահացած է Ցեղասպանութենէն Վերապրող Լուսին Պերեճիքլեան-Խաչերեանը

Վերապրող Լուսին Պերեճիքլեան-Խաչերեան

(Prensa Armenia)- Փետրուար 21ին, Արժանթինի մէջ 106 տարեկանին մահացած է Հայոց Ցեղասպանութեան վերջին վերապրողներէն՝ Լուսին Պերեճիքլեան-Խաչերեանը:

Լուսինը ծնած է 1913 թուականի Յունուար 7ին Այնթապի մէջ, սակայն փաստաթուղթերուն մէջ անոր ծննդեան թուականը նշուած եղած է 1909:

«Աւելի լաւ է բան մը չիշել: Երբ կը յիշեմ, չեմ կնար քնանալ», Ցեղասպանութեան հարիւրամեայ տարելիցի ոգեկոչման արարողութիւններու ատեն տուած հարցազրոյցի ժամանակ ըսած է վերապրողը:

Անոր հայրը՝ Աբրահամը, ոսկերիչ էր: Երբ տեղահանութիւնները նոր կը սկսէին, ան իր աագ երեխաները ուղարկած է Հալէպ:

Ինչպէս տարիներ առաջ Clarin թերթին պատմած էր Լուսինը, ինք ծնողներուն հետ նոյնպէս փորձած է փախչիլ: Թէեւ ճանապարհին թուրք զինուորները թալանած են զիրենք, բայց անոնք

կրցած են հասնիլ Հալէպ: Մայրը, սակայն, մահացած է ծանապարհին:

Համաշխարհային Ա. Պատերազմէն ետք անոնք վերադարձած են հայրենի քաղաք, զոր գտած են անեղանդութիւններով: Թրքական իշխանութիւնները զանոնք շրջեկառք նստեցուցած են ու կրկին աքսորած:

«Շոքեկառքը կանգ առաւ անհիւրընկալ եւ խաւար վայր մը: Հայրս ոսկի տուաւ պահակին, որպէսզի մեզի թոյլ տայ երթանք: Ամայի վայր էր: Մենք սկսանք քալել դէպի միակ լոյսը, որ տեսանելի էր: Երբ հասանք, տեսանք, որ առիկա հսկայական պահեստ մը է, որ ի է հայերով: Բոլորը իրարու սեղմուած էին: Զանի մը օր այնտեղ մնալէ ետք հայրս ըսաւ, որ մենք չենք կրնար այստեղ մնալ: Ան որոշեց երթալ Դամասկոս: Ծանապարհին հանդիպեցանք մարդոց, որոնք նոյնպէս կը փախչէին: Կը յիշեմ կին մը, որ անդադար կու լար. անոր երեխաներն ու ամուսինը սպաննուած էին: Հայրս անորմէ խնդրեց, որ հոգ տանի ինձի, քանի որ ես ամենափոքրն էի: Եւ այդ կինն զիս խնամեց դէպի Դամասկոս ամբողջ ճանապարհի ընթացքին», պատմած է ան:

Դամասկոսի մէջ հայրը կը մահանայ: Եղբայրները կը մեկնին Արժանթին, իսկ Լուսինը աագ քրոջ հետ Դամասկոս կը մնայ մինչեւ 16 տարեկան: 1929ին՝ անոնք նոյնպէս կ'որոշեն տեղափոխուիլ Պուէնոս Այրէս:

«Ան որ տեսած է գաղթն ու Ցեղասպանութիւնը, երբեք չի կրնար մոռնալ զայն: Մենք շատ վատ ժամանակներ ապրած ենք առանց մօր ու առանց հոր: Ցեղասպանութիւնը երբեք չի մոռացուիր», ըսած է ան La Nacion պարբերականի հետ հարցազրոյցի ժամանակ:

Ոչ եւս է՝ Ֆրանսահայ Պատմաբան Անահիտ Տէր Մինասեան

(France Armenie),- Մահացած է ֆրանսահայ յայտնի պատմաբան Անահիտ Տէր Մինասեանը: Ան Սորպոնի համալսարանի եւ ընկերային գիտութիւններու բարձրագոյն դպրոցի դասախօս էր: Կը դասաւանդէր Հայաստանի, հայկական հարցի, Անդրկովկասի ազգային յարաբերութիւններու պատմութիւն:

Ան քանի մը գիրքերու, որոնց շարքին՝ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան նուիրուած ուսումնասիրութիւններու հեղինակ է:

Տէր Մինասեան ծնած է 1933ին: Աշխոյժ դերակատարութիւն ունեցած է ֆրանսահայ հասարակական-քաղաքական կեանքին մէջ:

Հայկական ազատագրական պայքարի երեւելի դէմքերէն մէկուն՝ Օսմանեան խորհրդարանի պատգամաւոր Գեղամ Տէր Կարապետեանի թոռնուհին է, նաեւ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան ռազմական նախարար, ա-

Պատմաբան Անահիտ Տէր Մինասեան

զատագրական պայքարի երեւելի գործիչ Ռուբէն Տէր-Մինասեանի հարսը:

Համագգային
Հայ Կրթական եւ
Մշակութային Միութեան
«Գլաճոր» Մասնաճիւղ

Գրասէրներու խմբակի
հաւաքներու շարք

Ուսուցիչները՝

Կը ներկայացնեն
Գրասէրներու Խմբակի
անդամները

Գրականութեան Ընդմէջէն

Կիրակի, 24 Մարտ, 2019
Յետմիջօրէի ժամը 2:00-ին

Համագգայինի «Յ. Մանուկեան» գրադարանին մէջ
Հայ Կեդրոն, Թորոնթօ

Սիրով հրաւիրուած էք

Վարչապետ Փաշինեան Կարելոր Կը Համարէ Սփիւռքը Ներկայացնող Միասնական Կառոյցի Ստեղծումը

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Փետրուար 12ին Ազգային Ժողովին մէջ կառավարութեան ծրագիրը ներկայացնելու ընթացքին շեշտեց Հայաստանի եւ հայկական սփիւռքի յարաբերութիւններուն մէջ էական փոփոխութիւններ մտցնելու կարելորութիւնը: «Ինչպէս գիտէք, կառավարութեան կառուցումը փոփոխութիւնը իրականացնելու ատեն մենք նկատի կ'առնենք ոչ միայն ֆիզիկական կառուցումի փոփոխութիւնները, այլեւ գործառնային փոփոխութիւնները: Մեր կարծիքով պետական կառավարման համակարգին մէջ իրաքանչիւր կառոյց պէտք է իրականացնէ մէկ գործառնային: Ընդհանուր առմամբ, երբ որոշեցինք, որ Հայաստանը պէտք է ունենայ սփիւռքի նախարարութիւն որդապատճառներէն մէկը ասիկա էր, որովհետեւ սփիւռքի նախարարութեան մէջ իրականացուէին գործառնային, որոնք կ'իրականացուէին այլ նախարարութիւններու կողմէ: Խօսքը կրթական, մշակութային, երիտասարդական, կազմակերպական գործառնային մասին է: Եւ ասոր փոխարէն, կարելոր գործառնային, որոնք պէտք է իրականացուին սփիւռքի հետ յարաբերութիւններու տեսակէտէն, ըստ էութեան, չէին իրականացուեր:

«...կառավարութիւնը միտումնաւ կ'առնէ կառավարութեան կառուցումը մէջ չունենալ սփիւռքի նախարարութիւն: Ասոր փոխարէն վարչապետի աշխատակազմին մէջ մենք պիտի ունենանք սփիւռքի գործերով զբաղուող յանձնակատար, որ վարչապետի անունէն եւ յանձնարարութեամբ պիտի իրականացնէ սփիւռքի հետ յարաբերութիւններու քաղաքականութիւնը, ինչպէս նաեւ վարչապետի յանձնարարութեամբ պիտի համակարգէ նախարարութիւններու աշխատանքը

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կը նախագահէ կառավարութեան մէկ նիստին:

սփիւռքի հետ յարաբերութիւններուն մէջ՝ միեւնոյն ժամանակ ապահովելով Հայաստան-Սփիւռք յարաբերութիւններու բաւական բարձր եւ պատշաճ մակարդակ», նշած է ան:

Ըստ անոր՝ այս տրամաբանութեան մէջ կառավարութիւնը սփիւռքի հետ յարաբերութիւններուն մէջ իր առջեւ դրած է երկու խնդիր, որ պէտք է անուանել յեղափոխական: Առաջինը՝ որքան ալ զարմանալի է, մենք անկախութեան առաջին օրերէն սկսեալ խօսելով սփիւռքի ներուժի մասին՝ մինչեւ այսօր չունինք սփիւռքի ներուժի քարտէսագրում: Մենք մինչեւ այսօր չենք գիտեր, թէ որ երկրին մէջ սփիւռքը ինչպիսի կարողականութիւն ունի, ազդեցութեան ինչպիսի միջավայր եւ ծաւալ: Հետեւաբար, այս ամբողջ համակարգը բարար չափով չէ կազմակերպուած եւ, եթէ նկատած էք՝ կառավարութեան գործունէութեան ծրագրին մէջ առանձնայատուկ տեղ յատկացուած է համահայկական ցան-

ցի ստեղծման: Մենք պիտի ունենանք համակարգ մը, որ իր մէջ պիտի ներառէ ամփոփ եւ կիրառելի ամենօրեայ տեղեկատուութիւն, թէ սփիւռքի որ հատուածին մէջ մենք ինչպիսի ներուժ ունինք, եւ այդ ներուժի հետ կառավարութիւնը ինչ համագործակցութիւն պէտք է իրականացնէ Հայաստանի Հանրապետութեան տնտեսական, քաղաքական, անվտանգութեան մակարդակը բարձրացնելու առումով: Ի հարկէ, սփիւռքի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետութիւնը ունի պարտաւորութիւններ եւ ծառայութիւններ, ու մենք ամէն ինչ պէտք է ընենք ասոնք պատշաճ մակարդակով ապահովելու համար», ըսած է Փաշինեան:

Յաջորդ կարելորագոյն խնդիրը եւ գործօնը սփիւռքը ներկայացնող միասնական կառոյցի եւ միասնական կազմակերպութեամբ կամ ձեւաչափի ստեղծումն է: «Մենք պէտք է կարենանք ձեւաւորել եւ ձեւակերպել յստակ հաս-

ցէ՝ արձանագրելու համար, թէ սփիւռքի հետ խօսելու համար մենք որուն հետ պէտք է խօսինք: Շատ հարցեր կան կառավարութեան, քաղաքական օրակարգին մէջ, երբ կ'ըստի, որ այս հարցերը պէտք է քննարկել սփիւռքի հետ, իսկ յստակ որոշման հետ, որովհետեւ սփիւռքը շատ մեծ ծաւալներ ունի եւ շատ ընդգրկուն է: Կան հազարաւոր կազմակերպութիւններ եւ եթէ ֆիզիկապէս անոնց մէկ մասին հետ հնարաւոր է քննարկել, ապա միւս մասին եւ բոլորին հետ հնարաւոր չէ քննարկել: Եւ ամէն անգամ քննարկումներ սկսելու ատեն կ'առաջանայ գայթակղութիւնը, որ սփիւռքի ինչ որ հատուած մը իրեն մեկուսացած կը զգայ գործընթացէն եւ կը համարէ, որ կառավարութիւնը ընդհանրապէս իրեն հետ այդ հարցը չէ քննարկած: Հետեւաբար, մենք խնդիր ունինք ձեւաւորելու ամբողջ սփիւռքը ներկայացնող ինչ որ ներկայացուցչական կառոյց եւ մենք բոլորս կը հասկնանք, որ սա պիտի ըլլայ չափազանց մեծ մարտահրաւէր եւ լրջագոյն խնդիր, որովհետեւ գիտէք, որ սփիւռքը բազմաշերտ է, շատ բարդ է, այնտեղ կան բազմաթիւ յարաբերութիւններ, հակասութիւններ: Այսօր մենք ունինք նաեւ իրավիճակ, որ սփիւռքահայութեան մէկ զգալի հատուած դուրս մնացած է սփիւռքի կազմակերպման մեզի յայտնի եւ աւանդական շրջանակէն եւ մենք պէտք է այդ ներուժը կեդրոնացնենք եւ այդ ներուժի եւ Հայաստանի յարաբերութիւններու համար ստեղծենք հարթակ, յստակ հասցէ: Եւ երբ այդ հարթակին հետ տեղի ունենան քննարկումներ որեւէ հարցի մասին, կրնանք ըսել որ մենք օրինական իրաւունք ունինք ըսելու, որ այս հարցը քննարկուած, համաձայնեցուած է սփիւռքի հետ»:

Փաշինեան եւ Սարգսեան Կը Հանդիպին Գարեգին Բ.ի եւ Արամ Ա.ի Հետ

Փետրուար 22ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. եւ Մեծի Տանն Կիլիկոյ կաթողիկոս Արամ Ա. հանդիպումներ ունեցան ՀՀ Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ նախագահ Արմէն Սարգսեանի հետ:

Նիկոլ Փաշինեան՝ ողջունելով հիւրերը՝ յայտնեց.

«Մենք գիտենք մի բան. եւ մենք, եւ մեր ժողովուրդը, եւ մեր եկեղեցին, եւ մեր հոգեւոր դասը մի բանում համաձայն ենք, որ մենք չենք պարտուելու եւ պիտի յաղթենք այն մարտահրաւէրին յանդիման, որը մեր պետութեան, մեր ժողովրդի առաջ է, Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան, Սփիւռքի: Համոզուած եմ, որ այսպիսի շփումը, եկեղեցու հետ մեր յարաբերութիւնները եւ շփումը, քննարկումներն այս հարցում ունեն կարելոր եւ վճռական նշանակութիւն», ըսաւ Փաշինեան ու շնորհակալութիւն յայտնած այցելութեան համար:

«Հայ առաքելական եկեղեցին պիտի շարունակէ նոյն նախանձախնդրութեամբ, որպէսզի մեր ժողովուրդը կարողանայ միասնական ջանքերով յաղթահարել բոլոր դժուարութիւնները, բոլոր խնդիրները, որոնք ծառացած են այսօր մեր երկրի, մեր պետութեան եւ աշխարհասփիւռ մեր ժողովրդի առջեւ: Բնականաբար, դա թէ՛ Արցախի անկախ պետականութեան ճանաչման հարցն է, թէ՛ Հայոց Զեղասպանութեան, եւ թէ՛ մեր երկրի կայուն, ապահով, առաջընթաց կեանքը», իր խօսքին մէջ նշեց Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Ձեր յաջողութիւնը հայրենիքի յաջողութիւնն է, իր խօսքին մէջ ըսաւ Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկոյ Կաթողիկոսը: «Իմ սպասումս է, որ ժողովուրդի

Փետրուար 22ին, Երեւանի մէջ Փաշինեան կ'ընդունի Արամ Ա.ն ու Գարեգին Բ.ը:

սպասումները, կարիքները հանգրուանային կերպով իրագործուին: Այդ յանձնառութեամբ Ղուք այս առաքելութեան լծուեցաք եւ Ձեր բոլոր իրապարակային խօսքերուն մէջ կարելորութեամբ շեշտեցիք, որ ժողովուրդէն կու գաք, ժողովուրդն է իշխանութիւնը, եւ ժողովուրդին սպասումներն են, որոնք պէտք է մղիչ ուժը դառնան Ձեր եւ կառավարութեան առաքելութեան», նշեց Արամ Ա:

Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Սարգսեան նոյնպէս հիւրընկալեց երկու կաթողիկոսները:

Ողջունելով հոգեւոր պետերը՝ Սարգսեան նշեց, որ մեր եկեղեցին բազմաթիւ խնդիրներ, բազմաթիւ ծրագիրներ ունի, հսկայական ընելիք, եւ այդ ընե-

լիքները շատ են թէ՛ Հայաստանի, թէ՛ Սփիւռքի եւ թէ՛ Արցախի մէջ:

Նախագահը պատրաստակամութիւն յայտնեց քննարկելու, թէ ինչով կրնայ որպէս Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ, որպէս հայ հաւատացեալ, աշակցի ու օժանդակել Հայաստանեաց առաքելական սուրբ եկեղեցւոյ գործունէութեան:

Գարեգին Բ. յայտնեց, որ Արամ Կաթողիկոսը եռօրեայ այցով Հայաստան է, եւ այս օրերուն միասնաբար եկեղեցիին յուզող բազում հարցեր, խնդիրներ ու ծրագիրներ քննարկած են:

«Մենք յստակ, վճռական կերպով հաստատեցինք, որ պէտք է շարունակենք պատմական առաքելութիւնը մեր

եկեղեցու, մեր ժողովրդի կեանքում՝ զօրավիգ լինելով մեր հայրենի պետութեանը, նպաստելով, որ մեր երկիրը շարունակի ապահով, անվտանգ առաջընթացի մէջ իր բարօր կեանքը...հայոց պետութիւնը, հայոց պետականութիւնը մեր պատմութեան մեծագոյն ձեռքբերումն են, եւ մենք այսօր պատասխանատուութիւն ունենք՝ այդ պետականութիւնն ամուր, անվտանգ պահելու եւ այդ պետականութեան համար մեր ժողովրդի բոլոր կարողութիւններն ու հնարաւորութիւնները համադրելու, որպէսզի անվտանգ կարողանայ մեր երկիրն առաջ գնալ, շէնսնալ, զօրանալ եւ ապահովել մեր ժողովրդի բարօր կեանքը», ըսաւ Ամենայն Հայոց հայրապետը:

Արամ Ա. հայրապետ ըսաւ. «...որպէս եկեղեցի, որպէս կառավարութիւն, խորհրդարան, նախագահ, վարչապետ մեզմէ իրաքանչիւր իր պատասխանատուութեան շրջանակին մէջ ընելիքներ ունի, եւ մենք կոչուած ենք այդ ընելիքները կատարելու բարձրագոյն աստիճանի պատասխանատուութեամբ, գիտակցութեամբ, յանձնառութեամբ:

«...այս հանդիպումները բոլորիս համար առիթներ են եւս մէկ անգամ տեսնելու մեր ժողովուրդի՝ հայրենիքի մէջ դիմագրաւած դժուարութիւնները, մարտահրաւէրները եւ միասնաբար աշխատիլ ու տեսնել, թէ ինչ կրնանք ընել մենք հայրենիքի հզօրացման համար: Հետեւաբար...Հայրենիքին ծառայելը առաքելութիւն է, կոչում է, եւ մենք բոլորս միասնաբար լծուած ենք զանազան շեշտադրումներով, մօտեցումներով նոյն առաքելութեան, նոյն նպատակասլաց աշխատանքին»:

ՀՀԴԻ Նորաստեղծ Յանձնախումբերը՝ Իրօրինակ Այլընտրանքային Կառավարություն

ՀՀԴԻ՝ կառավարության կառուցումը ու Ազգային ժողովի յանձնաժողովներու գործունեության հետեւելու նպատակով՝ ծրագրած է կազմել այլընտրանքային նախագծերու եւ մօտեցումներու մշակումներով զբաղող յանձնախումբեր:

Փետրուար 12ին լրագրողներուն յայտնեց ՀՀԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ Իշխան Սաղաթելեան՝ աւելցնելով, որ այդ յանձնախումբերը, ըստ էության, պիտի դառնան իրօրինակ այլընտրանքային կառավարություն:

Ներկայ դրութեամբ ձեւաորոշւած է 11 յանձնախումբ, որոնք են՝

- Տնտեսություն, ներդրումներ, հարկային քաղաքականություն եւ հանրային

ֆինանսներ

- Կրթություն, գիտություն

- Արտաքին քաղաքականություն, Սփիւռք եւ հայրենադարձություն

- Սոցիալական հարցեր

- Գիտատնտեսական, բնական պաշարներ

- Ազգային անվտանգություն, պաշտպանություն, Արցախ

- Արդարադատություն, մարդու իրաւունքներ և Սահմանադրություն

- Մշակույթ, երիտասարդություն եւ մարմնակրթություն

- Տարածքային կառավարում, ենթակառուցումներ եւ տեղական ինքնակառավարում

- Առողջապահություն

- Շրջակայ միջավայր

ՀՀԴ ԳՄ ներկայացուցիչին խօսքով՝ յանձնախումբերու ստեղծման նպատակը պիտի ըլլայ կառավարության ծրագրի ուսումնասիրությունը, առաջարկներ կատարելը եւ կառավարության գործողություններուն վրայ ուշադրութեամբ հետեւիլը:

«Մեր առաջարկները եւ ուսումնասիրությունները մինչեւ շաբաթուան վերջը կը հրապարակուին: Մենք կը համարենք, որ կառավարության գործողություններու ծրագիրը պէտք է շարք մը չափորոշիչներու եւ պահանջներու համապատասխանէ: Պէտք է ըլլայ օրէնք՝ այդ չափորոշիչները սահմանելու համար», ընդգծեց Սաղաթելեան:

Հայաստանի Մէջ Կայ 81

Կուսակցություն.

25ը Ստեղծուած Է Վերջին 5 Տարին

21 Փետրուար 2019ի դրութեամբ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ պետական գրանցում ստացած են 81 կուսակցություններ:

Միայն վերջին 5 տարիներուն, 2013էն 2018, պետական գրանցում ստացած են 25 կուսակցություններ: Ընդհանրապէս, լուծարուած են 49 կուսակցություններ, եւ պետական գրանցում ստացած 81 կուսակցություններէն 2ը եւս կը գտնուին լուծարման գործընթացին մէջ:

81 կուսակցություններուն ցանկին մէջ կան անուններ, ինչպէս՝ «Կանայք հայոց աշխարհի», «Գիւմրեցու ոգի», «Մեր տունը Հայաստանն է»:

Ըստ քաղաքական եւ ընտրական արհեստագիտություններու փորձագէտ Արմէն Պատալեանի՝ 81 կուսակցություններէն շուրջ 70ը գոյութիւն չունին. «Կրնանք ըսել, որ այսօրուան դրութեամբ՝ քաղաքական դաշտին մէջ այդ 81էն կը գործեն «Լուսաւոր Հայաստան», «Զաղաքացիական Պայմանագիր», «Բարգաւաճ Հայաստան», Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն, Հայաստանի Հանրապետական եւ Հայ Ազգային Կոնգրես կուսակցությունները: 81էն շուրջ 6ը այսպէս թէ այնպէս կը գործեն, լաւագոյն պարագային քանի մը կուսակցութեան անունով յայտարարություններ կ'ընեն, անոնց ղեկավարները լրատուական այս կամ այն հարթակին վրայ իրենց տեսակէտները կը ներկայացնեն:

Ան կը յիշեցնէ, որ կուսակցություններու ստեղծման գործընթացը սկսաւ զարգանալու 1980ականներու վերջաւորութեան, երբ հորհրդային Միութեան մէջ վերացուեցաւ Կոմունիստական կուսակցութեան մենաշնորհը, իսկ արդէն ԽՍՀՄ փլուզումէն ետք պետություններու մէջ բազմաթիւ կուսակցություններ ստեղծուեցան:

«Մեր մօտ կուսակցությունները ոչ թէ ընտրական խումբերու, ընտրողական խումբերու շահեր կը ներկայացնեն, այլ կը ներկայացնեն առաջնորդի քաղաքական փառասիրությունները: Կուսակցություններուն վրայ բացասական ազդեցություն ունեցած է առաջնորդի չփոխուիլը:

Սովորաբար Հայաստանի մէջ իշխանութենէն ընդդիմութիւն դառնալու պարագային քաղաքական ուժէն առնչուովազք կը սկսի, որ ըստ Պատալեանի, քաղաքական համակարգի կայացած չլլալու հետեւանք է: Այսպէս եղած է եւ Կոմունիստականի, եւ ՀՀԴԻ, եւ ՀՀԿի իշխանութենէն հեռանալէն ետք:

«Կուսակցությունները գաղափարական կառույցներ չեն եղած, եւ այդ մարդիկը ատոր համար կուսակցութեան մէջ չեն, որովհետեւ կը կիսեն այդ կուսակցութեան տեսակէտները: 20-30 տարի շարունակ ստեղծած են այնպիսի պայմաններ, որ գտնուելով իշխող կուսակցութեան մէջ՝ դու կրնաս արտօնություն ունենալ գործառնություն ունենալու, պետական պաշտօն ստանալու: Կուսակցութիւնը արտօնեալներու շահը ներկայացնող կառույց եղած է, ոչ թէ գաղափարական միութիւն», նկատել տուաւ փորձագէտը:

Ազգային Ժողովի Փոխնախագահ Ալեն Սիմոնեան Կը Շարունակէ Օրիներգը Փոխելու Ճիգերը

Աժ փոխնախագահ Ալեն Սիմոնեան

Ալեն Սիմոնեան տեական ժամանակ է՝ քննարկման առարկայ դարձուցած է Հայաստանի օրիներգի փոփոխութեան հարցը: Ան կ'առաջարկէ վերադառնալ Սովետական Հայաստանի օրիներգի երաժշտութեան, որու հեղինակն է հռչակաւոր երաժիշտ Արամ Խաչատրեանը: Սիմոնեանի այս առաջարկը բուռն քննարկման պատճառ դարձաւ, թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ Սփիւռքի մէջ: Զննադատութիւն հնչեց նաեւ իր կուսակցութենէն: Սակայն ան չի նահանջեր: Ան Փետրուար 20ին ֆէյսպուքի իր էջին միջոցով յայտարարեց Սովետական Հայաստանի օրիներգի մեղեդիին համար բառերու մրցոյթ, նաեւ

աշխատանքային խումբ ստեղծելու մասին:

Ազգային ժողովի «Իմ քայլը» խմբակցութիւնը ՀՀ օրիներգը կամ այլ խորհրդանիշ փոխելու վերաբերեալ հարց չունի իր օրակարգին վրայ, դեռ Փետրուար 4ին յայտարարած էր խմբակցութեան ղեկավար Լիլիթ Մակունց:

Աշխատանքային խումբի անդամներն են ինքը՝ Ալեն Սիմոնեանը, երաժշտագէտ Դանիէլ Երաժիշտը, Կոմպոզիտորներու միութեան նախագահ Արամ Սաթեանը, Գրողներու միութեան նախագահ Էդուարդ Միլիտոնեանը, Կոմիտասի թանգարան-հիմնարկի տնօրէն

Նիքոլայ Կոստանդեանը, Արամ Խաչատրեանի տուն-թանգարանի տնօրէն Արմինէ Գրիգորեանը, ԳԱԱ թղթակից անդամ Զենիկ Յովհաննիսեանը, գրականագէտ Ֆելիքս Բախչինեանը, Մայր Աթոռէն Ասողկի քահանան եւ Լեզուի պետական կոմիտէի նախագահ Դաիթ Գիրջինեանը: Խումբին մեծ մասը օրիներգի փոփոխութեան կողմնակիցն է: Գիրջինեան դէմ է, բայց քննարկման պիտի մասնակցի:

Վերջինս Ալեն Սիմոնեանին կը յորդորէ ձեռնպահ մնալ Հայաստանի օրիներգը փոխելու հարցը քննարկելէն:

Գիրջինեանի խօսքով՝ Առաջին հանրապետութեան, յետագային անկախ Հայաստանի պետական խորհրդանիշներ գինանշանը, դրօշն ու օրիներգը սիրելի են նաեւ նոր սերունդին: Ան կը նախագգուցանէ, որ պետական խորհրդանիշներու նկատմամբ այս վերաբերմունքը կրնայ վտանգոր նախադէպ ստեղծել յաջորդ իշխանութիւնն ալ կրնայ գալ եւ իր ծաշակը պարտադրել «Պետական խորհրդանիշներուն յատկանիշներէն մէկը այն է, որ անոնք կայուն են, անոնք հեշտ փոփոխելի չեն»:

ՀՀԴ Հայաստանի ԳՄ ներկայացուցիչ Իշխան Սաղաթելեան՝ անդրադառնալով Սիմոնեանի նախաձեռնութեան՝ ըսած է, որ անլուրջ կը վերաբերի եւ նախաձեռնութեան, եւ նախաձեռնողին. «Վերջապէս սա պետութիւն է, տուեալ անձը պետական հիմնարկ կը ներկայացնէ: Սա ի՞նչ մօտեցում է, իշխալ գործիչը ունի՞ այդ իրաւասութիւնը եւ լիազօրութիւնը՝ օրիներգի բառերու մրցոյթ յայտարարելու, մրցոյթի յանձնաժողով ձեւաւորելու, ո՞վ անոր տուած է այդ լիազօրութիւնը, ո՞ր օրէնքով բարձրաստիճան պաշտօնեան մասնաւոր յանձնաժողով կը ստեղծէ», ըսած է ան:

Սփիւռքի մէջ նոյնպէս բուռն քննադատութեան արժանացաւ օրիներգը փոխելու Սիմոնեանի նախաձեռնութիւնը: Սփիւռքի մամուլը ողողուեցաւ Օրիներգի նշանակութեան եւ պատմական արժէքին անդրադարձող յօդուածներով:

Փետրուար 22ին տեղի ունեցած հարցազրոյցի մը ընթացքին, ՀՀԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տէր Խաչատուրեան անդրադարձաւ Հայաստանի մէջ քննարկուող երկրի քայլերգի փոփոխութեան հարցին: Ան ըսաւ. «Քայլերգի այս հարցը մեզ կ'անհանգստացնէ այն իմաստով, որ ասոնք մեզի համար փաւրած է են. Դաշնակցութեան համար դրօշը, քայլերգը, գինանշանը սրբութիւններ են, որոնք փոփոխութեան ենթակայ չեն: Գեղարուեստական ճաշակով չի ճշդփոր քայլերգը»:

Dr. Raffi Aynaciyan

braces
for children
and adults

D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)

Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

2018ին Հայաստան Ժամանողներուն Թիւը Մեկնողներէն 15 Հազարով Աւելի Եղած Է

2018ին, Հայաստան ժամանողներու եւ Հայաստանէն մեկնողներու թիւերու գումարի հաշուեկշիռը դրական է:

Ըստ Ազգային վիճակագրական կոմիտէի հրապարակած է 2018ին Հայաստանի ժողովրդագրական պատկերին՝ 2018ին դէպի Հայաստան ժամանողներուն թիւը եղած է 3.8 միլիոն (3, 757,168), մեկնողներունը՝ 3.7 միլիոն (3,741,855), հաշուեկշիռը դրական է՝

Հակառակ անոր, որ մեկնողներուն ու ժամանողներուն տարբերութիւնը դրական է, Հայաստանի փաստաթուղթերով (անձնագիրներով) մեկնումներու ու ժամանումներու տարբերութիւնը կը շարունակէ բացասական մնալ: Այսպէս, եթէ 2017ին հայաստանեան փաստաթուղթերով սահմանային անցակէտերով տեղի ունեցած մուտքերուն եւ ելքերուն տարբերութիւնը եղած էր 36,191, 2018ին -4588 էր:

2018ին, Հայաստան նաեւ ամենաշատ կացութեան կարգավիճակ տրամադրած է օտարերկրացիներուն: 2018ին Հայաստանի մէջ կացութեան կարգավիճակ ստացած են 7145 անձեր, որոնցմէ 1710ը՝ մշտական: 2015ին, օրինակ, կացութեան կարգավիճակ ստացած էին 5722 անձեր, որոնցմէ 1185ը՝ մշտական: 2018ին Հայաստանի մէջ ամենաշատ կացութեան կարգավիճակ ստացած են Հնդկաստանի քաղաքացիներ՝ 1907 մարդ, Ռուսիոյ՝ 1135, Իրանի՝ 1130:

Երեւանի Մէջ 50 Աշխատատեղերով Եւ 130 Սենեակներով Հիւրանոց Մը Բացուեցաւ

Վերջերս Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ աշխարհահռչակ IHG հիւրանոցներու ցանցի Holiday Inn Express հիւրանոցի բացումը:

Ներդրումը կատարած է «Հարմոնի Ինթերնեշընլ»-ի հիմնադիր-նախագահ Ղուկաս Գրիգորեան: Հիւրանոցի կառուցման աշխատանքները տեսած են երեք տարի, կատարուած է տասնեակ մը միլիոն տոլարի ներդրում, եւ ստեղծուած է 50 նոր աշխատատեղ:

Տնտեսական զարգացման նախարար Տիգրան Խաչատրեան յայտնած է, որ 2018ին Հայաստան ժամանած զբօսաշրջիկներու թիւը հասած է 1.6 միլիոնի եւ գործադիրին նպատակն է այդ ոլորտին մէջ ապահովել տարեկան 7-10 տոկոսի աճ:

Հիւրանոցը ունի 130 սենեակ եւ հանդիպումներու սրահ: Նախատարած յագեցած է համակարգիչներով, նստատեղերով, լիցքաւորող սարքերով եւ Wi-Fi-ով:

Հայաստանցիք Կը Ծխեն Օրական 1 Միլիոն 68 Հազար Տուփ Ծխախոտ

«Երկիր Մեդիա»- 2018ին, Հայաստանի մէջ արտադրուած են ծխախոտի 1580 միլիառ տուփեր, որոնցմէ շուրջ 1353 միլիառը արտածուած է, 227 միլիոնը՝ սպառած է տեղական շուկային մէջ:

Ազգային վիճակագրական ծառայութեան (ԱՎԾ) տուեալներով, շուրջ 162.5 միլիոն տուփ ծխախոտ Հայաստան ներածուած է. ծխախոտի տարեկան սպառումը Հայաստանի մէջ 389.9 միլիոն տուփ է: Առ այդ, օրական միջին սպառումը կը կազմէ շուրջ 1 միլիոն 68 հազար տուփ:

Ծխախոտի մէկ տուփին արժէքը 2018ին 416.9 դրամ էր: Իրաքանչիւր օր հայերը ծխախոտի համար կը ծախսեն 445.362 միլիոն դրամ, 1 տարուան մէջ՝ 162.557 միլիառ դրամ կամ շուրջ 338.7 միլիոն տոլար

Համացանցին Վրայ Կը Նկատուի Հայատառ Գրելու Աճ

Փետրուար 7ը Հայաստանի մէջ նշուեցաւ՝ իբրեւ համացանցի վրայ հայատառ գրելու օր: Այս առթիւ կազմակերպուած ասուլիսին ընթացքին «Ինտերնետ հանրութիւն» հասարակական կազմակերպութեան (ՀԿ) փոխնախագահ Գրիգորի Սաղեան հաստատեց, որ համացանցի վրայ հայատառ գրելու սովորոյթը բաւական լայն տարածում ստացած է:

«Վիճակագրութիւն չկայ, թէ որքանով է աճել, ուսումնասիրութիւն չի իրականացում, քանի որ դրա պատուէրը չկայ», ըսաւ Սաղեան:

«Վիքիմեդիա Հայաստան» հասարակական կազմակերպութեան նախագահ Սուսաննա Մկրտչեան նոյնպէս կը կարծէ, որ համացանցի վրայ հայատառ գրելու վիճակը աստիճանաբար կը բարելաւուի:

Անդրադառնալով «Վիքիփետիայի» մէջ հայկական յօդուածներուն՝ Սուսաննա Մկրտչեան նշեց, որ հայերէնով գրուած են առաւել քան 251 հազար յօդուածներ:

«Մեզ մօտ բազմաթիւ աշակերտներ կան, ովքեր նիւթեր, յօդուածներ են գրում, խմբագրում Վիքիպեդիայի հայկական հատուածում: Մենք այդ աշակերտների կրթութիւնն աւելի բարձրացնելու համար տարբեր ակումբներ ենք ստեղծել, նախագծեր իրականացրել եւ շարունակում ենք իրականացնել: Կարծում եմ, որ «Վիքի» նախագծերը կարող են յեղափոխութիւն մտցնել կրթութեան ոլորտում», նշեց Մկրտչեան:

7 Փետրուարը համացանցի վրայ հայատառ գրելու օր հռչակուեցաւ 2012ին, Զօհրապ Եգանեանի նախաձեռնութեամբ, ի պաշտպանութիւն մեսրոպատառ հայերէնին:

Լեզուի Կոմիտէն Պիտի Զգուշացնէ Պատգամաւորները

Հայաստանի Լեզուի կոմիտէն աշախույժ կը հետեւի նորընտիր պատգամաւորներու խօսքին եւ սխալներու պարագային՝ պիտի հասցէագրէ գրատր յորդորներ: Այս մասին անցեալ շաբաթավերջին տրուած մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց Լեզուի կոմիտէի նախագահ Դաւիթ Գիրջինեան: Ան ըսաւ, թէ առայժմ անուններ չեն հրապարակուիր՝ նկատի ունենալով պատգամաւորներու անփորձութիւնը, բայց եթէ այդ երեւոյթը շարունակուի, այն ատեն սխալները պիտի հանրային դառնան:

Անդրադառնալով վարչապետի պարագային՝ Գիրջինեան նշեց, որ Փաշինեան թէւեւ ունի կանոնաւոր խօսք, բայց շատ յաճախ օտար բառեր կը գործածէ, մինչ կան այդ նոյն բառերուն հայերէն համարժէքները:

Կոմիտէն կը հետեւի նաեւ պատկերասփիւռի ընկերութիւններուն: Ըստ Գիրջինեանի՝ յաճախ պատկերասփիւռէն կը լսուին գռեհկաբանութիւններ եւ փողոցային բառամթերք: Կոմիտէն յորդորներ ուղարկած է պատկերասփիւռի զանազան ընկերութիւններու, որոնք յայտնած են, թէ նկատի պիտի ունենան զանոնք, ինչ որ գոհունակութիւն պատճառած է Գիրջինեանին:

Կոմիտէի նախագահը նշեց, որ եթէ անցեալին կոմիտէն պատժիչ ջոկատի դեր կը կատարէր, այժմ աշակիցի դեր կը կատարէ, որովհետեւ իրենց նպատակը հայերէնի տարածումն ու զարգացումն է՝ Հայաստանի մէջ եւ Հայաստանէն դուրս:

«Բայց որոշ դէպքերում չպատժել չենք կարող», ըսաւ ան՝ անցնելով, որ օտարալեզու ցուցափեղկերու հարցով վարչական դատարան դիմած են: Եթէ դատարանը իրենց ի նպաստ վճիռ արձակէ, տնտեսավարողները պիտի տուգանուին 250,000 դրամով:

Հայաստանի Մէջ Քաղցկեղէն Մահացողներու Թիւը Կը Հասնի Տարեկան 5600ի

Հայաստանի մէջ քաղցկեղէն կը մահանան տարեկան շուրջ 5600 անձեր. սոյն թիւը երկրին մէջ մահացողներու ընդհանուր թիւին 20.4 տոկոսը կը կազմէ:

Վերջին 30 տարիներուն ընթացքին մահացութեան եւ հիւանդութեան ցուցանիշները աճած են 2-3 անգամով: 2018ին՝ Հայաստանի մէջ բժշկական հսկողութեան տակ գտնուող քաղցկեղէ տառապող հիւանդներու թիւը 43830 էր:

Ամէն տարի կ'արձանագրուին 8500 քաղցկեղի նոր պարագաներ:

Օփերայի Յարակից Տարածքի Սրճարաններուն Տեղ՝ Պուրակներ

Երեւանի՝ Ալեքսանտր Սպենդիարեանի անուան օփերայի եւ պալէի ազգային ակադեմական թատրոնի շէնքին յարակից տարածքին մէջ արդէն այս տարի սրճարաններու փոխարէն նոր պուրակ մը պիտի կառուցուի: Պիտի վերստեղծուի շուրջ 1 հեկտար կանաչ տարածք՝ նոր լուծումներով, թանկարժէք ծառատեսակներով:

Աշխատանքային խորհրդակցութեան ընթացքին Երեւանի քաղաքապետ Մարութեան յանձնարարեց ծրագիրին իրականացումին համար բաց մրցոյթ յայտարարել՝ գործընթացին մասնակից դարձնելով նաեւ բնակիչները: Երեւանցիներուն անվտանգութիւնը ապահովելու նպատակով՝ յանձնարարուած է գոյքագրել մայրաքաղաքի բազմաբնակարան շէնքերու մուտքերուն դռները: Առաջարկուած է սեփականատէրերուն եւ բնակիչներուն հետ համատեղ դռներուն վրայ գաղտնաթիւերով փականներ տեղադրել:

«Ասիկա բնակչութեան ընդհանուր գոյքն է, ուրեմն քաղաքապետարանը պէտք է բացատրական աշխատանքներ տանի, որպէսզի քաղաքացիները սեփականատէրերուն հետ աստիճանաբար տեղադրեն այդ փականները», ըսաւ քաղաքապետը:

Խօսելով քաղաքապետարանի եւ ոստիկանութեան համագործակցութեան մասին՝ Մարութեան գոհունակութիւն յայտնեց արդիւնաւետ աշխատանքին համար եւ ընդգծեց, որ փոխգործակցութեան արդիւնքները աստիճանաբար տեսանելի կը դառնան քաղաքին մէջ: «Մաքուր Հայաստան» ծրագիրին շրջագծին, 23 Մարտին կը յայտարարուի համաքաղաքային շաբաթօրեակ: Յանձնարարուած է աշխատանքներ տանիլ գործընթացը պատշաճօրէն կազմակերպելու համար:

Join us

www.facebook/
Torontohye newspaper

Արցախի Մէջ Զբօսաշրջային Կեդրոն Պիտի Ստեղծուի

Նախարարին խօսքով՝ 2019ին պիտի շարունակեն ընդլայնել Արցախ այցելող զբօսաշրջիկներու ծագման աշխարհագրութիւնը:

«2019 թուականին պիտի գործարկուի artsakh.travel եւ karabakh.travel զբօսաշրջային պաշտօնական կայքը: Շուկայագիտութեան (Marketing) ծրագիրներու իրականացման ծիրէն ներս պիտի կազմակերպուի digital marketing campaign՝ մեծ թիւով օգտատէրներու ընդգրկումով: Վարդենիս-Մարտակերտ մայրուղիի շահագործումը հնարաւորութիւն ստեղծած է միացնելու Արցախի եւ Հայաստանի զբօսաշրջային երթուղիները Արցախի հիւսիս-արեւմտեան շրջանները, որ նպաստաւոր պայմաններ կը ստեղծէ Երեւան-Գորիս-Ստեփանակերտ-Մարտակերտ-Վարդենիս օդակաճեւ զբօսաշրջային երթուղիի զարգացման համար: Մեթոտական եւ ֆինանսական աջակցութիւն պիտի տրամադրուի Հաղորթի շրջանի Տոլ գիւղին մէջ «Արցախեան գինի»-ի վեցերորդ փառատօնին, ինչպէս նաեւ զբօսաշրջութեան զարգացման ուղղուած այլ փառատօններու ու ձեռնարկներու կազմակերպման: Պիտի ստեղծուի Զբօսաշրջիկներու աջակցութեան կեդրոն՝ Արցախ այցելած զբօսաշրջիկներուն համապարփակ տեղեկատուութիւն եւ օժանդակութիւն ցուցաբերելու նպատակով», աւելցուցած է նախարարը:

2018 թուականին Արցախ այցելած է 28 հազար 588 զբօսաշրջիկ, որ 23 տոկոսով աւելի է, քան 2017ի համապատասխան ցուցանիշը, Փետրուար 12ին տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ ըսած է Արցախի մշակոյթի, երիտասարդութեան հարցերու եւ զբօսաշրջութեան նախարար Լեռնիկ Յովհաննիսեան՝ աւելցնելով, որ 2019ի Յունուարին մօտ 710 զբօսաշրջիկ այցելած է Արցախ՝ նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին 676ի համեմատ:

«2018ի զբօսաշրջութեան զարգացման ծրագիրը հիմնականօրէն ուղղուած էր շուկայագիտական (marketing) քաղաքականութեան իրականացման: Մայրաքաղաքին եւ Շուշիի մէջ գործող չորս տեղեկատուական կեդրոնները շարունակած են անվճար սպասարկել Արցախ այցելած զբօսաշրջիկներուն՝ անոնց տրամադրելով հաւաստի եւ անվճար տեղեկութիւններ: Անցեալ տարի այս չորս կեդրոնները այցելած են աւելի քան 800 զբօսաշրջիկներ՝ 52 երկիրէ: Տարուան ընթացքին Արցախի մէջ բացուած է 18 հիւրանոցային տնտեսութիւն: Այժմ Արցախի մէջ կը գործէ 64 հիւրանոցային տնտեսութեան կառոյց՝ 1532 մահճակալով», նշած է Յովհաննիսեան:

«Գիրք Նուիրելու Օր»ը Քարվաճառի Գրադարանի Ընթերցողները Նուէր Կը Ստանան Գրքեր

Դադի Վանք՝ Քարվաճառի շրջան:

Թամարա Գրիգորեան

Արցախի Հանրապետութեան Շահումեանի շրջանի Քարվաճառ շրջկենտրոնի քաղաքային գրադարանն ունի 142 ընթերցող:

«Տարուայ ընթացքում գրանցուած գրեթէ բոլոր ընթերցողներն այցելում են գրադարան», մեզ հետ զրոյցում նշում է գրադարանավար Արփինէ Դաթեանն ու յաւելում՝ իհարկէ, ցանկալի կը լինէր ընթերցողների կողմից աւելի մեծ հետաքրքրութեամբ տեսնել գրքի, ընթերցանութեան հանդէպ:

Գրադարանի հիմնական ընթերցողները Քարվաճառի դպրոցականներն են: Ընթերցողներ կան նաեւ ուսուցիչներ, ինչպէս նաեւ՝ գրադարան յաճախ են այցելում շրջանի ուսանողները, որ սովորում են Ստեփանակերտում:

Դպրոցականները գրադարանից հիմնականում վերցնում են հայ դասա-

կան գրողների գրքեր, այն ստեղծագործութիւնները, որ նրանց յանձնարարում է կարդալ դպրոցում:

Դպրոցականները յաճախ ցանկութիւն են յայտնում գրադարանն օգտագործել նաեւ որպէս ընթերցասրահ եւ այստեղ գիրք կարդալ, սակայն դրա համար պայմաններ չկան:

Գրադարանի շէնքային պայմանները բարոյք չեն, տեղը շատ փոքր է, ինչպէս նաեւ՝ գրադարանի սենեակի յատակն անյապաղ վերանորոգման կարիք ունի: Գրադարանն ունի նաեւ գրապահարանների կարիք. այժմ որոշ գրքեր ուղղակի շարուած են յատակին:

Նոր գրքեր ընդունել գրադարանը չի կարող՝ տեղի բացակայութեան պատճառով:

Գրադարանավարի խօսքով՝ գրքերի պակաս կայ, յատկապէս՝ ժամանակակից, նոր հրատարակութեան գրքերի:

«Եղել են դէպքեր, երբ մարդիկ ցանկացել են բաւականին մեծ քանակութեամբ գրքեր նուիրաբերել գրադարանին, սակայն այժմ ընդունել չենք կարող», ասել է գրադարանավարը: Ըստ մեր զրուցակցի՝ լինում են նաեւ դէպքեր, երբ նուիրաբերող գրքերն այնքան մաշուած ու հին են լինում, որ ուղղակի հնարաւոր չէ գրադարանում օգտագործել: Խօսելով գրադարանի այլ կարիքներից՝ գրադարանավարն ընդգծեց, որ գրադարանի աշխատանքն առաւել արդիւնաւէտ կը դառնայ համակարգչի առկայութեան դէպքում. այն անհրաժեշտ է գրքերի շտեմարան ստեղծելու եւ հարկ եղած գիրքն արագ գտնելու համար:

Խօսելով գրադարանում կազմակերպուող միջոցառումներից՝ մեր զրուցակիցը տեղեկացրեց, որ հայ գրողների ծննդեան օրերին դպրոցականների հետ կազմակերպում են գրական ցերեկոյթներ:

Այս տարի եւս Փետրուարի 19ին, գիրք նուիրելու օրը, գրադարանում կը կազմակերպուի հանդիպում ընթերցողների հետ, եւ ընթերցողները նուէր կը ստանան գրքեր:

«Ասպարէզ»

Բերձորի Մէջ Գիւղատնտեսական Քուլտ Պիտի Հիմնուի

Յառաջիկայ տարիներուն, Բերձորի մէջ գիւղատնտեսական քուլտ պիտի հիմնուի, ըստ «Արցախիբէս»-ի 5 Փետրուարին յայտնեց Արցախի կրթութեան, գիտութեան եւ մարմնամարզի նախարար Նարինէ Աղաբալեան:

Ան նշեց, որ քուլտի հիմնադրութեան աշխատանքները կը տարուին Ամերիկա գործող «Աբրահամեան» հիմնադրամին հետ:

Ըստ նախարարին՝ գիւղատնտեսական քուլտը պիտի ըլլայ ժամանակակից չափանիշներուն համապատասխան: Այնտեղ պիտի պատրաստուին այնպիսի մասնագէտներ, որոնք անհրաժեշտ են շրջանի գիւղատնտեսական ծրագիրները իրագործելու համար:

Made in Artsakh. Ջերմ Բաճկոններ Արցախէն՝ Եւրոպական Շուկայ

(5րդ Ալիք)՝ 5 տարի առաջ Great Partnersը Արցախի մէջ սկսաւ իր գործունէութիւնը: Ընկերութեան գործարանին մէջ կը կարուին եւրոպական յայտնի վաճառանիշներու հագուստներ, բաճկոններ: Այժմ անոնք կը համագործակցի եւրոպական հանրաճանաչ շարք մը ընկերութիւններու հետ: Հիմա ու ձեւը եւրոպական է, կարը՝ արցախցիներուն: Ողջ արտադրութիւնը, ներառեալ կարուած հագուստի վերջնական որոկատումը կը կատարուի մասնագէտներու վերահսկողութեան տակ:

«Արտադրանքի որակը կը համապատասխանէ չափանիշներուն: Տարբեր երկիրներ կ'ուղարկենք, ամէն մէկ վաճառանիշ ունի իր որակի չափանիշը եւ այստեղ կ'ընեն այդ որակը ապահովել», կ'ըսէ ընկերութեան պատասխանատուններէն մէկը:

Գործարանին մէջ մօտ 300 մարդ կ'աշխատի: Կար ընող Մարիա Յակոբեան կ'ըսէ, թէ ինք հաճոյքով կ'աշխատի եւ իր ամէն ջանքը կ'ընէ լաւ արտադրանք ստանալու համար: Մէկ այլ աշխատող՝ Լարիսա Գայամեան կը նշէ, որ երբ կը նային, կը հպարտանան, որ այսպիսի արտադրանք կ'ընեն տալ:

Ընկերութեան աշխատակազմի ղեկավար Նելլի Յարութիւնեան կը յայտնէ, թէ ունին նոր աշխատողներ, ստացած են բաւական մեծ քանակի կարի նոր մեքենաներ, որոնք կ'ապահովեն արտադրանքի բարձր որակը:

Great Partners-ի արտադրանքը կը վաճառուի միայն եւրոպական շուկայի մէջ: Արժեքը մինչեւ 1000 եւրօ է:

Join us
[www.facebook/
Torontohye newspaper](https://www.facebook.com/Torontohye.newspaper)

Նշուեցաւ Ամենայն Հայոց Բանաստեղծ Յովհ. Թումանեանի 150ամեակը

Հայաստանի մշակութային օրացոյցին մէջ Փետրուար 19ը տօն է՝ Ամենայն հայոց բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանեանի ծննդեան օրն է։ Բանաստեղծ, արձակագիր, գրական-հասարակական գործիչին 150ամեակը Հայաստանի, Արցախի, Վրաստանի մէջ, ուր եւս ան ապրած ու ստեղծագործած է, կը նշուի յորելանական ձեռնարկներով։

Ամենայն հայոց բանաստեղծի ծննդավայր Դսեղ գիւղին մէջ յորելանական ձեռնարկներու ծիրէն ներս ամէնուր կը հնչեն անոր ստեղծագործութիւնները։ Փետրուար 19ին ձեռնարկներու մեկնարկը տրուեցաւ ժամը 11:00ին։ Գիւղի կեդրոնական հրապարակի տարբեր հատուածներու մէջ կարելի էր դիտել բանաստեղծի ստեղծագործութիւններու բեմականացումներն ու լսել անոր բանաստեղծութիւններու ու պոէմներու համար գրուած երաժշտութիւն։

Միջոցառումներուն մասնակցեցան ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը իր տիկնոջ հետ, Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ արքեպիսկոպոս Չուլջեանը, նախարարներ եւ պատգամաւորներ։

Ամենայն հայոց բանաստեղծին յուշարձանին ծաղիկներ խոնարհելէ ետք Գուգարաց թեմի առաջնորդը ներկաներուն յիշեցուց Թումանեանի կարեւոր պատգամներէն մէկը։

«Մենք համախմբուել ենք տօնելու մեր մեծ հանձարի՝ Յովհաննէս Թումանեանի 150ամեակը։ Եկել ենք խոնարհուելու եւ նրա հայրական խրատը եւս մէկ անգամ լսելու։ Նա խրատեց լինել սիրով ու միաբան։ միայն այդ դէպքում կը տեսնենք հայոց պայծառ ապագան», ըսաւ ան։

Փաշինեան իր ելոյթին մէջ յիշեցուց բանաստեղծի կարեւորագոյն ուղերձներէն մէկը։

«Շատերը մտածում են, որ Արարատն Արաքսի այն կողմում է, բայց ինչպէս Չարենցն է վկայում, մենք այս կողմում էլ ունենք Արարատ։ Այդ Արարատը Յովհաննէս Թումանեանն է, այդ Արարատը Դսեղում ու Լոռուայ մարզում է։ Թումանեանի կերպարն այսօրուայ Հայաստանում պէտք է առաջնորդի բոլորին։ Թումանեանին մենք այսօր պատկերացնում ենք որպէս անհաս մի բարձունք, բայց նա մի մարդ էր, ով իր

Վարչապետ Փաշինեան եւ կինը Աննա Յակոբեան Օփերայի մէջ Թումանեանի 150ամեակի նշումի ձեռնարկին, Մարտ 2, Երեւան։

Փաշինեան ծաղիկներ կը զետեղէ, Դսեղ գիւղին մէջ, Թումանեանի արձանին առջեւ, Փետրուար 19։

ծնուած առաջին օրից կրել է մարդկային բոլոր տառապանքները։ Կեանքն ամէն վայրկեան փորձել է սպաննել, կոտորել ու ցածրացնել նրան։ Այս ամէնը ծանրացել է այդ մարդու ուսերին, բայց նա չի կոտորուել, որովհետեւ հաւատացել է իր ուժին։

«Նա քայլել է այնտեղ, որտեղ չկար ճանապարհ, ապրել է այնտեղ, որտեղ չկար հաց։ Ժողովրդին իր ասելիքը եղել է մէկը՝ վեր կաց եւ քայլիր։ Սա է Թումանեանի ուղերձը ժողովրդին, պետութեանը։ Եւ ես այսօր ինձ իրաւունք եմ վերապահում, որպէս ժողովրդի կողմից ընտրուած վարչապետ, հայ ժողովրդին

ասել՝ վեր կաց եւ քայլիր։ Թումանեանն ասում էր. «Ու պիտի գայ յանուր կեանքի արշալոյսը վառ հագած»։ Դուք էք բերել այդ արշալոյսը, երբեք չխեղձանաք, որովհետեւ դուք Թումանեանի սերունդն էք, դուք Թումանեանի հայրենիքն էք», ըսաւ վարչապետը։

Պաշտօնական ելոյթներէն ետք տեղի ունեցաւ համերգային տօնական ծրագիրը։

Երեւանի մէջ նոյնպէս տեղի ունեցան բազմաթիւ ձեռնարկներ՝ նուիրուած Մեծն բանաստեղծի 150ամեակին։

Լոռեցի նկարիչ Արմէն Լոռենցի նկարներու ցուցահանդէսը բացուեցաւ

ՀՀ ազգային ժողովէն ներս։ «Կը կարծեմ՝ շատ յատկանշական է, որ Թումանեանի ծննդեան տարեդարձը կը նշենք լոռեցի նկարիչի Լոռիի բնապատկերներով։ Սիրով ընդունեցի այս նախաձեռնութիւնը», ըսաւ Միրզոյեան։

Հայ մեծանուն բանաստեղծի թանգարանի աջակցութեամբ Կարէն Դէմիրճեանի անուան Երեւանի մեթոդի «Երիտասարդական» կայարանին մէջ տեղի ունեցաւ գիրքերու ցուցահանդէս-վաճառք՝ նուիրուած գրողին 150ամեակին։

Թումանեանի ծննդեան օրը արդէն քանի մը տարիէ ի վեր գիրք նուիրելու տօնի վերածուած է։ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանին մէջ Փետրուար 19ին ամենայն հայոց բանաստեղծի յորելանի առիթով իրականացուեցաւ «Նուիրիր գիրք համալսարանին» նախաձեռնութիւնը, որու շնորհիւ համալսարանի գրադարանը համալրեցաւ 6000էն անէլի գիրքերով։

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեան Գանձասարի Մատենադարանին մէջ ներկայ եղաւ Արցախի գրողներու միութեան եւ Ստեփանակերտի Գրիգոր Նարեկացի համալսարանի կողմէ կազմակերպուած Յովհաննէս Թումանեանի 150ամեակին նուիրուած գիտաժողովին։

Հայ մեծանուն բանաստեղծին 150ամեակին նուիրուած միջոցառումներէն անմասն չմնաց Վրաստանը, ուր երկրի խորհրդարանի ազգային գրադարանին մէջ բացուեցաւ գեղանկարիչ Թենգիզ Միկոյանցի «Թումանեանի հետքերով» ցուցահանդէսը, ինչպէս նաեւ գրական, գեղարուեստական երեկոյ վիրահայոց թեմի «Մակար Եկմալեան» երգչախումբի մասնակցութեամբ։

Յովհաննէս Թումանեանի թիֆլիսեան տան պատշգամին վրայ բացուեցաւ մեծ հայորդիին պրոնզաձոյլ արձանը, որ Թումանեան տան նուիրեց Վրաստանի խորհրդարանի պատգամաւոր Տաթո Ճիճինաձէին։

Յիշեցնենք, որ Վրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիսի կեդրոնին մէջ գտնուող Ամաղեպայ փողոցի թիւ 18 հասցէին վրայ կը գտնուի «Յովհաննէս Թումանեանի տուն» գիտական, մշակութային կեդրոնը։

Հայկ Միսաքեանի ...

շար. 4րդ էջէն

Մոնրէալի մէջ հայ եկեղեցւոյ տեսչապաշտ երիտասարդը դարձաւ եւ «Երիտասարդաց միութիւն»ը հաստատեց իր տեսիլքին հաղորդակից դարձնելով նաեւ իրեն հասակակիցները։ Ծառայեց եկեղեցիին, ծառայութիւնը շարունակեց Թորոնթոյի մէջ եւս։ Բազում եղան առաքելութիւնները։ Սրբազանը օրինակներ նշեց այդ առաքելութիւններէն. հարիւրաւոր երիտասարդներու կեանքին բերաւ պայծառակերպութիւն, օգնեց հեռաւոր երկիրներու մէջ ապաստանած երիտասարդներուն։ Այս բոլորը ծրագրուեց կերպով կազմակերպեց, իր կողքին ունենալով աշխատակիցներ եւ կամաւոր ծառայողներ։ Յոյս բերաւ մարդկանց կեանքին, ըսաւ ան։

Յովնան Սրբազան ապա ցաւակցութիւններ յայտնեց ընտանեկան պարգաներուն։

Ապա Հայկ Միսաքեանի մարմինը փոխադրուեցաւ Նորթ Եորք գերեզմանատան հայկական բաժինը, ուր եւս թաղման մասնակցեցան երկու Սրբազանները ու Տէր Հայրը։ Հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ իր ընտանեկան դամբարանին մէջ։

«Արմենիքեան», Յովհաննէս Թումանեանի թանգարանին մէջ «Հայփոստ»-ի կողմէ թողարկուեցաւ եւ շրջանառու-

թեան մէջ դրուեցաւ մէկ նամականիշով գեղարթերթիկ՝ նուիրուած «Մեծանուն հայեր. Յովհաննէս Թումանեանի

ծննդեան 150ամեակը» թեմային։

1100 ՀՀ դրամ անուանական արժեքով գեղարթերթիկը տպագրուած է Գանատայի Lowe Martin Group տպագրատան մէջ՝ 20 հազար տպաքանակով։

Նամականիշի գծագրութեան հեղինակն է «Հայփոստ» ընկերութեան գլխաւոր ձեւաւորող Վահագն Մկրտչեանը։

Գեղարթերթիկի նամականիշի վրայ պատկերուած է հայ մեծանուն գրող, բանաստեղծ, ազգային եւ հասարակական գործիչ Յովհաննէս Թումանեան՝ իր ստեղծագործութիւններու եւ ձեռագիրներու խորապատկերին։

Նամականիշին վրայ տեղադրուած է նաեւ ԵՌՆԵՍԶՕԻ պատկերանշանը, քանի որ Թումանեանի ծննդեան 150ամեայ յորելանը ընդգրկուած է ԵՌՆԵՍԶՕԻ՝ հռչակաւոր մարդոց եւ կարեւոր իրադարձութիւններու 2018-2019 թուականներու օրացոյցին մէջ։

Թուղթ առ Երեւան, Ամազոն եւ...

*Քաղաքականութիւնը արուեստն է
հնարատրին
Բանաստեղծութիւնը արուեստն է
հնարատրութիւններուն
եւ՝ Յեղափոխականները բանաստեղծներն են քաղաքականութեան:*

Էլօ Յելկելան

Մենք այստեղ պիտի չքննարկենք թէ ինչո՞ւ եւ կամ ի՞նչ պայմաններու ու հանգամանքներու տակ գրուած էր Անդրանիկ Ծառուկեանի «Թուղթ առ Երեւան»ը այնքան, որքան պիտի փափաքէինք անդրադառնալ այն գնահատելի երեւոյթին որ այսօր՝ այս խիստ հանրա-յայտ աշխատութիւնը կը ստանայ նոր ծաւալ ու տարածում, լաւագոյնս օգտագործումովը ժամանակակից հրատարակչական արհեստագիտութեան ու ցրումի մեթոտներուն:

Այսպէս.

1944ին ի վեր բազմիցս հրատարակուած «Թուղթ առ Երեւան»ը առաջին անգամ ըլլալով կը հրատարակուի անգլերէնի թարգմանութեամբ՝ Թաթուլ Սոնենց-Փափագեանի եւ Ռուբէն Զանպագեանի եւ հրատարակութեամբ՝ «Հայրենիք» հրատարակչատան: Գիրքը կը բաղկանայ 108 էջերէ, անոր հայերէնի խմբագիրը Եփրեմ Թոքմեանն է իսկ անգլերէնի խմբագիրը՝ Վահէ Հապէշեանը:

Բայց գիրքի անգլերէն այս թարգմանութիւնը այլապէս շահեկան է այն իմաստով, որ գիրքի ցրումն ու տարածումը ստանձնած է «Ամազոն»ի նման աշխարհի մեծագոյն «էլէքթրոնիք» առեւտրի համացանցային ընկերութիւնը: Ընկերութիւն մը որ կը դասուի իբրեւ ԱՄՆ-ի երկրորդ մեծագոյն եկամուտը ապահովող (ըստ նախորդ տարուայ տուեալներուն) եւ որ ամէն րոպէ 600.000 աշխատող կը հաշուէ: Գիրքը պատուիրելու համար մտնելով կայքի «որոնել» բաժինը մենք կը կարդանք ի միջի այլոց հետեւեալը.

-Published by the 120-year-old Hairenik Press, this is the first English translation of Tzarukian's Letter to Yerevan. «Հրատարակուած 120 տարեկան «Հայրենիք» հրատարակչատան կողմէ, այս մէկը Ծառուկեանի «Թուղթ առ Երեւան»ի առաջին անգլերէն թարգմանութիւնն է»:

-The publication of Letter to Yerevan is the first of several initiatives planned celebrating the 120th anniversary of the Hairenik Association. All the proceeds

from book sales will be donated to the Hairenik Association's Newspaper Digitization Project. «Թուղթ առ Երեւան»ի հրատարակութիւնը ծրագրուած այն բազմաթիւ նախաձեռնութիւններէն առաջինն է, զոր Հայրենիք (թերթի) ընկերակցութիւնը ձեռնարկած է իրագործել իր 120ամեակին առիթով: Սոյն գիրքի վաճառքի բոլոր հասոյթը պիտի յատկացուի «Հայրենիք» թերթի թուայնացման ծրագրին:

Ամազոնի կայքը բնականաբար կ'անդրադառնայ գիրքի հեղինակին, բովանդակութեան, թարգմանիչներուն. մէկ խօսքով ամփոփ պատմականը տալով անոր գրուելու շարժառիթին մասին: Նոյնիսկ կարելի է տեսականօրէն կարդալ զայն էջ առ էջ եւ ունենալ «քննադատ» տարբերակը:

Վերոյիշեալ մանրամասնութիւնները թուելով մենք բնաւ չըջանցելու միտում չունինք այն երախտաւոր աշխատանքին կարեւորութիւնը, զոր կատարած են «Հայրենիք» թերթի խմբագիրներն ու թարգմանիչները:

Ընդհակառակը, զայն գնահատելու պատճառները բազմաթիւ են ու բազմազան.

-Նախ անոր համար որ գտնուելով այդպիսի «որոնման համակարգ»ի (search engine) մը էջին մէջ գիրքը հասանելի կը դառնայ բազմապատիկ օգտատէրերու, ընդ որում ոչ հայախօս հայ զանգուածներուն, որոնք հնարաւորութիւնը չունին հաղորդուելու հայ գրականութեան գոհարներով:

-Ապա գիրքի հասանելիութիւնը երաշխաւորուած է ողջ աշխարհի տարածքին. կտրելով աշխարհագրական սահմանները: Ողջունելի է այն հանգամանքը որ «Letter to Yerevan»ը մատի վրայ հաշուուող այն հազուագիւտ երեւոյթներէն է, որոնք վաճառքի իրաւունք ստացած ու որդեգրուած են «Ամազոն»ի տնօրէնութեան կողմէ:

Անցնելէ առաջ Անդրանիկ Ծառուկեանի եւ անոր վերոյիշեալ գիրքի կարգ մը առանձնայատկութիւններուն, անհրաժեշտ է յիշեցնել թէ «Թուղթ առ Երեւան»ի անգլերէն թարգմանութեամբ տարբերակը տպուած է երկլեզու է: Ամէն բացուող էջի ձախիս տեղադրուած է հայերէն բնագիրը իսկ աջին՝ անգլերէնը:

Վերստին կարդալէ ու հաղորդուելէ ետք սոյն պոէմով, մեզի կը թուի որ անոր ընտրութիւնը ո՛չ պատահական է ոչ ալ ժամանակավրէյ: «Թուղթ առ Երեւան»ը որ յաճախ ծանօթ է նաեւ «Հէյ ջա՛ն Երեւան» անուանումով, Գէորգ Աբովի «Մենք չենք մոռացել»-ին պատաս-

Թուղթ առ Երեւան»ի թարգմանիչներ՝ Ռուբէն Զանպագեան եւ Թաթուլ Սոնենց Փափագեան (ձախիս):

խան մը ըլլալէ ամէնի, կարօտի կանչ մըն է պայթած իւրաքանչիւր սփիւռքահայու հոգիէն եւ ո՛վստ՝ վերադառնալու հայրենիք ինչ կացութեան տակ ալ որ գտնուի ան:

Հետաքրքրական է, որ արեւմտահայերէնով արտայայտուող գրողի մը կողմէ. բացառապէս արեւելահայերէնով գրուած է այս բանաստեղծութիւնը: Սոյն երեւոյթի մասին իր բացատրական մէկ յօդուածին մէջ Ռուբէն Զանպագեան Հայրենիքի 11 Յունուար, 2019ին թիփն մէջ կ'ըսէ. Ծառուկեան «ուզած է թէ ժամանակակից Հայաստանի մտաւորականութիւնը ոչ միայն կարդայ բանաստեղծութիւնը, բայց նաեւ ամբողջութեամբ հասկնայ ամէն մէկ բառ, ամէն մէկ գաղափար»: Կարծիք կայ նաեւ որ Ծառուկեան իր ստեղծագործական գործընթացի ընթացքին, ենթագիտակցաբար մտածած ու ստեղծագործած ըլլալ արեւելահայերէնով:

Ապա ան 1944ին այս գործը պաշտօնապէս ուղարկած է Հայպետհրատ: Անշուշտ ոչ Պետհրատը ոչ ալ Գէորգ Աբով արձագանգած էին անոր գիրին: Այնուամենայնիւ հորհրդային այդ տարիներուն «Թուղթ առ Երեւան»ը գաղտնի պայմաններու տակ խմորատիպ կը բազմացուէր եւ կը տարածուէր Հայաստանի մէջ, յատկապէս մտաւորականութեան ու ուսանողութեան մօտ: Անոնցմէ շատեր անգիր սորված էին անկէ հատուածներ(երբեմն լման) եւ կ'արտասանէին մտերմիկ հաւաքներու ընթացքին:

Տարի մը անց 1945ին, Յակոբ Օշական «Վկայութիւն մը» խորագրով վերլուծական մը գրած է «Թուղթ առ Երե-

Անդրանիկ Ծառուկեան՝ Սարուխանի վրձինով

ւան»-ի մասին. ան Ծառուկեանը կը համարէր «Սփիւռքի առաջին տաղանդաւոր եւ իրաւ բանաստեղծը»: Մէջբերենք Օշականի կարծիքը.

«Անդրանիկ Ծառուկեան ոչ Սիւսանթո մըն է, ոչ Վարուժան մըն է ոչ ալ Պ. Դուրեան մըն: Ու պէտք ալ չունի ատոնք կամ անոնց շուքը ըլլալու... Ծառուկեան Սփիւռքի տղայ մըն է որ բախտաւոր օր մը առաւ այդ Սփիւռքէն շերտ մը բան - դուրս դուրս Վարուժանի «ափ մը կարմիր հողը» - նետեց զայն իր սրտի քուրային ու անկէ հանեց արիւնտ, կենսագործեալ իր վկայութիւնը, «Թուղթ առ Երեւան»ը...»

Գիրքի անգլերէնի խմբագիր Վահէ Հապէշեան «Ութը Ներածական; Սովորական թեմայի մը տարբերակները կամ տարբերութիւնները» խորագրեալ իր անգլերէն յառաջաբանին մէջ սպառնիչ կերպով կը փորձէ վերլուծել նոյն երեւոյթին նկատմամբ բանաստեղծի մը, իմաստասէրի մը եւ դիւանագետի մը տարբեր մօտեցումները ընդհանրապէս. ու վեր կ'առնէ բանաստեղծին դերը մասնատրաբար կոչ ուղղելով անսպառնաւոր ծայրին գտնելու համար մեր ծանապարհը:

Համաշխարհայնացման եւ արհեստագիտութեան արագ զարգացման այս դարուն մեր ձգտումը պէտք է ըլլայ օգտուիլ այդ հնարաւորութիւններէն, եւ դրականօրէն օգտագործել այդ միջոցները մեր արժէքներն ու մշակոյթը հասանելի դարձնելու անգլիախօս հայութեան այն հատուածին որ ինչ ինչ պատճառներով սերտ շփման մէջ չէ իր արմատներուն հետ. եւ ապա ինչու չէ նաեւ օտարներուն:

Համազգային Թատրոնը Պիտի Շարունակէ Գործել

ԵՐԵՒԱՆ- Սօս Սարգսեանի անուան Համազգային թատրոնը յառաջիկային թատերասերներու դատին պիտի յանձնէ նոր ներկայացումներ, թատրոնը պիտի մեկնի հիւրախաղերու, պիտի մասնակցի փառատօներու. անիկա պիտի չդադրեցնէ իր գործունէութիւնը՝ անկախ թատրոնի լուծարման մասին տարածուած լուրերուն, լրագրողներու հետ հանդիպման յայտնեցին թատրոնի ներկայացուցիչները՝ շեշտելով, որ թատրոնի լուծարման մասին իւրաքանչիւր յայտարարութիւն պիտի բախի հասարակութեան եւ մտաւորականութեան դիմադրութեան ու մերժման:

«Համազգային թատրոնին մէջ կ'աշխատին դերասաններ, որոնք պահանջուած են ոչ միայն Հայաստանի մէջ, այլ նաեւ երկրի սահմաններէն դուրս: Այստեղ կը բեմադրուին ներկայացումներ, որոնք տարուան ընթացքին մէկ կամ եր-

կու անգամ «Կրան Փրի»ներով կը վերադառնան զանազան արտասահմանեան փառատօներէ: Համազգային թատրոնը այսօր կը գտնուի վերելքի փուլին մէջ եւ թատրոնի լուծարման մասին յայտարարութիւններ ընելը պարզապէս անթոյլատրելի է», նշեց թատրոնի տնօրէնի ժամանակաւոր պաշտօնակատար Արման Նաւասարդեան եւ ամէլցուց, որ շուրջ երկու ամսուան ընթացքին վերանորոգած են թատրոնի ձեմասրահը, բեմական յարդարանքը եւ բեմադրած են նոր ներկայացում մը:

Անդրադառնալով Հայաստանի մշակոյթի նախարարի պարտականութիւնները կատարող Նազնի Ղարիբեանի յայտարարութեան՝ ըստ որուն Համազգային թատրոնը հիմնուած է Սօս Սարգսեանի լսարանի հիմքին վրայ, դերասանական կազմը եղած է մէկ լսարանէ՝ Արման Նաւասարդեան ըսաւ, որ Հա-

մազգային թատրոնը հիմնուած է 1991ին, երբ Սօս Սարգսեան Երեւանի թատրոնի եւ շարժապատկերի պետական ուսումնարանին մէջ լսարան չուներ: «Թատրոնը հիմնադրած է Սօս Սարգսեան իր համախոհներուն՝ Դաիթ Յակոբեանի, Կարինէ Զանջուղագեանի, Գայիա Նովենցի, Կարէն Զանիբեկեանի, Մայիս Գարակէօգեանի եւ այլ նուիրեալներու հետ, որոնցմէ ոչ ոք եղած է Սարգսեանի ուսանողը: Անոնցմէ իւրաքանչիւր մեծ աւանդ ունի Հայաստանի թատերական կեանքի կայացման գործին մէջ», ընդգծեց ան:

Նաւասարդեան շեշտեց, որ իրենք պետութենէն գումար չեն խնդրեր բեմադրութիւններու համար, ունին արտապիւծէ եւ տոմսերու վաճառքէն գոյացած գումարներով կը հոգան նոր ներկայացումներ բեմադրելու հարցը: «Թատրոնը կարելի չէ զրկել այն միջոց-

ներէն, զորս մեզի կը տրամադրէ պետութիւնը աշխատավարձերու համար: Առանց անոր թատրոնը չի կրնար աշխատիլ», ըսաւ թատրոնի տնօրէնի ժամանակաւոր պաշտօնակատարը:

Ան շեշտեց, որ Սօս Սարգսեանի անուան Համազգային թատրոնը պարտադիր պէտք է ըլլայ պետական, որովհետեւ Սօս Սարգսեան քիչ բան չէ ըրած հայոց պետականութեան համար: «Ինչուստեղծութիւններու պատերազմի օրերուն, երբ շատ թատրոններ չէին կրնար վարձատրել դերասանները, Սարգսեան հիմնեց այս թատրոնը, ուր բեմադրութեան եզակի ներկայացումներ, զորս թատերասէր հասարակութիւնը մինչ օրս կը յիշէ», նշեց Նաւասարդեան եւ կոչ ըրաւ պետական այրերուն՝ լաւ ուսումնասիրելու գործող թատրոնները եւ մշակու-

Բացայայտե՛ք Ռայաստանը Կամաւոր Աշխատանքի Միջոցով

Հարցազրույցը վարեց՝ Սալբի Սաղտըճեան

Կամաւոր աշխատանքը մարդուն կու տայ ծառայելու, նուիրուելու եւ ատոնց ընդմէջէն ինք իր կարողութիւնները հասկնալու եւ բացայայտելու կարելիութիւն: Իսկ երբ կամաւոր աշխատանք կը տանիս հայրենիքի մէջ, կը ծանօթանաս Ռայաստանին, մասնակից կ'ըլլաս աւոր առօրեային, կը վերագտնես ինքնութիւնդ ու կը բացայայտես ունակութիւններդ, այդ բոլորը կ'ընեն շրջադարձային դեր ունենալ կեանքիդ մէջ: Ռայաստանի մէջ կամաւոր աշխատանքի եւ Ռայաստանը բացայայտելու հնարաւորութիւններ կը ստեղծեն Birthright Armenia կամ «Դէպի Ռայք» եւ Armenian volunteer Corps (AVC) կազմակերպութիւնները:

Birthright Armenia-ի եւ AVC-ի տարած գործունէութեան ծանօթանալու նպատակով՝ «Թորոնթոհայ»-ը հարցազրույց մը ունեցաւ վերոնշեալ կազմակերպութեանց ընկերային լրատուութեան եւ շուկայականութեան տնօրէն Յասմիկ Ռայրապետեանի հետ:

Հ. Տիկ. Ռայրապետեան, խնդրեմ, կ'անդրադառնա՞ք, թէ ինչպէ՛ս ծնունդ առած են այս կազմակերպութիւնները:

Պ. 2004 թուականին Ամերիկայէն Էտիլ Յովնանեան, որ Ռայք Յովնանեանի դուստրն է, հիմնեց Birthright կազմակերպութիւնը, տեւական ունենալով, որ ամէն հայ պէտք է գայ հայրենիք՝ փորձառութիւն ունենալու: Բայց այդ փորձառութիւնը պէտք է զբօսաշրջիկի փորձառութեան տարբերով, որովհետեւ մէկերկու շաբաթով եկող զբօսաշրջիկը կը տեսնէ Ռայաստանի տեսարժան վայրերը եւ շատ ուրախ կը վերադառնայ իր ապրած երկիր: Իսկ երբ ան՝ որպէս կամաւոր, կ'ապրի տեղացի հիւրընկալ ընտանիքի մէջ, կ'այցելէ գիւղերը, կը շփուի գիւղացիներու հետ, ամէնօրեայ հայ իրականութեան եւ առօրեային մէջ կ'ապրի, ամբողջովին ուրիշ փորձառութիւն կ'ունենայ: Էտիլ Յովնանեանի տեսլականն ալ այդ էր, որ ամէն հայ երիտասարդ պէտք է հնարաւորութիւն ունենայ գալու Ռայաստան եւ ոչ զբօսաշրջիկի աչքով տեսնելու հայրենիքը:

Ինչո՞ւ երկու կազմակերպութիւն, ինչո՞ւ կը տարբերին Birthright-ն ու AVC-ին:

Բirthright-ն ու AVC-ին երկու քոյր կազմակերպութիւններ են: Birthright Armenian միայն ծագումով հայ կամաւորներու համար է, իսկ AVC-ին թէ՛ օտարներու եւ թէ՛ հայերու, բայց տարիքային սահմանափակումով: AVC-ին կրնան դիմել 21 տարեկանէն բարձր օտարներ, իսկ եթէ հայ են 32էն բարձր տարիքի պէտք է ըլլան: Birthright-ը հայ երիտասարդներուն համար է, որոնք պէտք է ըլլան 21-32 տարեկան, իսկ 32 եւ ատեն եղողները, կրնան AVC-ի միջոցով դիմել: Բայց վերջինիս պարագային մենք ոչ մէկ ձեւով ծախսերը կը հոգանք (coast cover չենք ըներ), այն պատճառով, որ անոնք մասնագիտական տարիքի մէջ են եւ կրնան իրենք իրենց ծախսերը հոգալ:

Եկող տարի Birthright-ը 15 տարե-

կան պիտի ըլլայ. արդէն 15 տարի է Ռայաստանի մէջ կը գործենք, եւ այս 15 տարիներուն ընթացքին ատելի քան 1700 մասնակից ունեցած ենք 48 տարբեր երկիրներէ: Այս տարի միայն 216 կամաւոր ունեցանք 21 երկիրներէ, իսկ անցեալ տարի 222 կամաւոր, որովհետեւ դեռ 20 տարեկաններն ալ կ'ընդունէինք, իսկ այս տարի տարիքային շէնք փոխուեցաւ 21ի, որովհետեւ կը մտածենք, որ կամաւորը որքան հասուն ըլլայ փորձառութիւնը ատելի սահուն կ'ընթանայ:

Ամէն տարի թիւը կ'աճի եւ ամէն տարի ատելի շատ կամաւորներ կ'ունենանք: Թիւի աճին մէջ մեծ դեր ունին մասնակիցները, մասնաւոր օտարերկրացիները: Երբ անոնք իրենց շրջապատին մէջ կը պատմեն իրենց լաւ փորձառութեան մասին՝ անողակի քարոզչութիւն

դարկեցինք Գիւմրիի «Dogs of Gumri» ընկերութիւն, որ շուներ խնամէ: Կարեւորը կամաւորը ուզէ աշխատիլ եւ մենք իրեն գործ կը հայթայթենք:

Սկիզբը կամաւորներուն համար անվճար հայերէնի դասեր կու տանք, որ պարտադիր պայման է: Կախում իրենց հայերէնի իմացութիւնը ինչ կարգի է, խումբեր կը կազմենք եւ հայերէն կը սորվեցնենք: Շատեր կան, որ արեւմտահայերէն գիտեն, բայց անգլերէնով կը շփուին, մենք իրենց կը ստիպենք, որ հայերէն խօսին: Օրեր կան, որ հայերէն խօսելու օր է, երբ կամաւորները պարտադիր պէտք է հայերէն արտայայտուին: Կը քաջալերենք ոչ միայն իրարու հետ շփուին, այլ նաեւ տեղացիներուն հետ խօսին, որ շատ ատելի կը ստիպէ իրենց հայերէն խօսելու:

Խումբ մը կամաւորներ պտոյտի ընթացքին, Օգոստոս 2016:

կը տանին: Այսպիսով՝ շղթայի նման տարիէ տարի կամաւորներուն թիւը կը շատնայ:

Հ.Ի՜նչ գործառնութիւնը կը կատարէ կազմակերպութիւնը:

Պ. Կամաւորներուն համար ծրագիրը ունի երկու կարեւոր պայման՝ մասնակիցները պէտք է շաբաթը 30 ժամ կամաւոր աշխատանք տանին, այսինքն՝ չեն կրնար գալ եւ բան չընել: Ատոր համար մենք ունինք 800 եւ ատելի գործընկեր կազմակերպութիւններ, որոնց մէջ մեր կամաւորները կ'աշխատին: Հիմնականը հասարակական կազմակերպութիւններ (NGO) են, ինչպէս նաեւ կառավարութեան կամ որեւէ նախարարութեան մէջ աշխատանք կրնան ընել: Նայած մասնակիցը ինչ փորձառութիւն ունի եւ ինչ կ'ուզէ ընել, կամ տուեալ կազմակերպութիւնը այդ մարդու կարիքը ունի, թէ՛ ոչ:

Կամաւորը կրնայ մէկէ ատելի կազմակերպութիւններու մէջ աշխատիլ: Կրնայ ինք իր պարտադիր ժամերը բաժնել, օրինակ՝ օր մը աշխատիլ որբանոցի մէջ, քանի մը օր իր մասնագիտութեամբ, ինչպէս graphic designer եւ այլն: Որովհետեւ հիմա մարդիկ շատ կարողութիւններ կան հմտութիւններ ունին, կրնան քանի մը գործ ընել: Օրինակ՝ մէկը կար, որ marketing-ի բնագաւառին մէջ կ'աշխատէր, բայց յոգնած էր այդ գործէն, կ'ուզէր շուներ պահել, մենք զինք ու-

կեցութեան պարագային, մասնակցիներուն կ'առաջարկենք կամ հիւրընկալ ընտանիքի հետ ապրիլ, կամ՝ սենեակ վարձել: Կրնան ըսել, որ մօտ 50 տոկոս եւ ատելին կը նախընտրեն հիւրընկալ ընտանիքի հետ մնալ, որովհետեւ մենք ծախսը կը ծածկենք: Մենք ցանկ ունինք հիւրընկալ ընտանիքներու, որոնք տասը տարիէն ատելի մեզի հետ կը գործակցին: Հիւրընկալ ընտանիքի մէջ իրենք առանձին սենեակ ունին եւ՝ ատաւօտեան նախաճաշ:

Այս փորձառութեան հետ կապուած շատ հետաքրքարական պատմութիւններ ունինք: Օրինակ՝ Գանատայէն երիտասարդ մը իմացաւ որ իր հիւրընկալ ընտանիքին մաման-պապան եկեղեցիով չեն ամուսնացած, որովհետեւ սովետի ատեն այդպէս բան չկար: Տղան ըսաւ, որ ես ձեզի պիտի ամուսնացնեմ եւ ձեր խաչեղբայրը պիտի ըլլամ: Ամուսնացուց զանոնք եւ իրենց կնքահայրը եղաւ:

Կը պատահի, որ շատ-շատ կ'ընկերանան իրարու, յաճախ կ'ըսեն host մայրիկ եւ host հայրիկ: Կը պատահի, որ երբ դարձեալ գան Ռայաստան եւ երթան ու անոնց տունը մնան:

Հ.Կամաւորներուն Ռայաստան գալու հիմնական դրդապատճառը ինչ է:

Պ. Պատճառները շատ տարբեր են: Ռայերու պարագային՝ առաջ մասնակիցներուն մեծ մասը Ցեղասպանութենէն փրկուածներու սերունդներն էին:

Յասմիկ Ռայրապետեան

Անոնք իրենց ծնողներէն եւ տատիկ-պապիկներէն, որոնք Սովետի պատճառով հնարաւորութիւն չեն ունեցած գալու Ռայաստան, շատ լաւ են Ռայաստանի մասին, եւ այսօր իրենք հնարաւորութիւն ունին գալու եւ տեսնելու հայրենիքը:

Իսկ վերջին տարիներուն կը նկատենք աշխատանքային գաղթականներու (labor migration) սերունդները: Այն մարդիկ, որոնք 90ականներուն արտագաղթեցին Ռայաստանէն, հիմա իրենց երեխաները կ'ուզեն վերադառնալ Ռայաստան, յատկապէս Ռուսիայէն եւ Միացեալ Նահանգներէն: Յաճախ կ'ըսեն, որ ծնողքս պատմած է, որ Ռայաստանը շատ վատ վիճակ ունէր, սեւ ու մութ տարիներ, պատերազմ եւ այլն: Իսկ հիմա ամէն բան լաւ է եւ հոս շատ հնարաւորութիւններ կան:

Պատճառներէն է նաեւ գործի փորձառութիւն ունենալը: Որովհետեւ Ռայաստանը շատ փոքր է եւ աշխատանքի լաւ հնարաւորութիւն ունենալը ատելի հեշտ, հոս կու գան: Օրինակ մը տամ. եթէ մէկը կ'ուզէ UN-ի մէջ internship (փորձնական շրջան) անցնիլ՝ բայց Նիւ Եորքի մէջ ատիկա դժուար է, հոս մենք կը գանգենք UN գրասենեակ եւ կ'ըսենք, որ այսինչ անձը կ'ուզէ կամաւոր աշխատիլ ձեր քով, շատ դիւրին գայն կ'ընդունին: Այդպիսով իր CV-ին մէջ կ'երեւի, որ ինք Ռայաստանի մէջ UN-ի գրասենեակ աշխատած է եւ իր երկրին մէջ stand out է:

Մէկ այլ պատճառ, Giving back ընել (բարիք փոխադարձել) իրենց համայնքներուն: Մենք կ'ըսենք, որ Birthright-ը ինքնութեան բացայայտման ծանապարհորդութիւն է: Ատիկա ոչ միայն հայրենիք տեսնելու, կամ լաւ ասպարէզ ունենալու համար է, այլ նաեւ անձը բացայայտելու մեծ փորձառութիւն: Շատերու, իրենց կամաւոր աշխատանքը ամբողջով տեղը, կը հարցնենք, թէ ինչ տուաւ քեզի այս ծամբորդութիւնը, մեծ մասը կ'ըսէ, որ ասիկա իրենք զիրենք բացայայտելու ծամբորդութիւն եղած է: Որովհետեւ հոս իրենց յարմարաւետութեան գօտիէն դուրս են, նոր մարդոց կը ծանօթանան, նոր շրջանակ կը կազմեն, կը հասկնան, թէ իրենք ինչ կրնան ընել իրենց միջավայրէն հեռու գտնուելով՝ ատելի շատ կը կոփուին, կը մեծանան, կը հասունանան, իրենք զիրենք կը հասկնան:

Շարունակութիւնը՝ յաջորդ թիւով

Համագգային Թատրոնը ...

շար. 12րդ էջէն

թային այլ կառոյցներ՝ նախքան որեւէ որոշում տալը:

Ըստ թատրոնի բեմադրիչ, դերասան Դաիթ Յակոբեանի՝ Ռայաստանի կառավարութիւնը բոլոր նախարարութիւններուն յանձնարարական տուած է գտնելու ծանապարհներ հաստիքներու կրճատման համար: «Ատիկա բնական է, բայց կը լուծարեն այն հաստատութիւ-

ններ, որոնք ոչինչով կը զբաղին, ուր գումար կը մսխուի: Լուծարել թափքի մէջ գտնուող, ապրող կառոյցը նման է բժիշկին՝ դիտաւորեալ կերպով առողջ մարդու թոքը կտրելուն», ընդգծեց Յակոբեան:

Համագգայինի գեղարուեստական ղեկավար Նարինէ Գրիգորեանի համաձայն՝ թատրոնը պատմութիւն ունենա-

լէ բացի, նաեւ ներկայ ունի ու կը ծառայէ աշխոյժ գործունէութիւն: «Մեր թատրոնին համար նախատեսուած շէնքը կը կառուցուի, ունինք եօթը առաջնախաղ, կ'իրականացնենք ժամանակակից դրամատուրգիայի (թատրերգական-հմբ.) թատերականացում ընթերցանութիւններ, ունինք հիւրախաղեր, պիտի մասնակցինք փառատօներու: Այսպիսի աշ-

խոյժ վերելքի մէջ գտնուող թատրոնի լուծարման մասին խօսիլը յանցանք է: Կ'ուզեմ շնորհակալութիւն յայտնել մեր թատրոնի հանդիսատեսին՝ մարդոց, որոնք համացանցով ապստամբութեան սկսած են. ի վերջոյ հանդիսատեսն է որոշողը փակել թատրոնը, թէ ոչ», եզրափակեց Գրիգորեան:

Քանատական «Եօթնեակ»ը Եւ Բնանկարչութիւնը

Սովսէտ Ծիրանի

Իր կազմաւորումէն մօտաւորապէս դար մը ետք քանատական բնանկարչութեան փառքը համարուող «Եօթնեակ»ի արուեստը ներկայացուցաւ Լոնտոնի «Englands Dulwich Picture Gallery»ին մէջ, «Թոմ Թոմսըն» էնտ կրուի աֆ սելըն» ընդհանուր խորագրին տակ: Բրիտանացի արուեստասէրը հաղորդակից դարձաւ իւրայատուկ գեղանկարչական արուեստի մը, որ ոչ միայն կը զատորոշուի անգլիական ու առհասարակ եւրոպական բնանկարչութենէն, այլեւ իր որակով չէր զիջեր անոնց: Եւ որովհետեւ այս ցուցահանդէսը երեւոյթ դարձաւ Լոնտոնի մէջ, անոր ցուցադրութիւնը երկարեցաւ չորս տարիներու վրայ, 2011-2015:

Իր գեղարուեստական արժէքին եւ ինքնատուութեան համապատասխան քանատական «Եօթնեակ»ի («Կրուի աֆ սելըն») արուեստը տակաւին ըստ արժանաւորին ոչ ծանջցուած է միջազգայնօրէն եւ ոչ ալ պէտք եղածին պէս գնահատուած՝ արուեստի պատմութեան մէջ:

Լորըն Զարիս

Վերջին քանի մը տարիներուն ընթացքին Քանատա կատարած մեր ծամբորդութիւններուն ընթացքին, տարբեր առիթներով այցելեցինք Սոնրէալի, Քեպեք Սիթիի եւ Օթթաւայի ժամանակակից արուեստի թանգարանները, ուր երեքի պարագային ալ մեր ուշադրութիւնը գրաւեց քանատական «Եօթնեակ»ի բնանկարչութիւնը: Անոնց հանդէպ մեր մէջ ստեղծուած հետաքրքրութիւնը մեզ առաջնորդեց դէպի «Եօթնեակ»ի կեդրոնը՝ Թորոնթոյի արուարձաններէն՝ Զլէյպըրկ (Kleiburg) գիւղաքաղաքը, ուր գոլտրիկ եւ հիւրընկալ պուրակի մը տարածքին կառուցուած է ՄքՄայքըլ քանատական արուեստի թանգարանը, որ իր իւրայատուկ ճարտարապետական յղացքով գեղեցկօրէն կը միաձուլուի միջավայրի գրեթէ կոյս բնութեան հետ: Անոր շրջապատին մէջ գետեղուած են ժա-

McMichael Art Collection ցուցարանը

մանակակից քանդակագործութեան որոշ նմուշներ, որոնց շարքին այցելուն կը հանդիպի նաեւ շիրիմներու, ուր իրենց հանգիստը գտած են յիշեալ «Եօթնեակ»ի վեց ներկայացուցիչներու աճիւնները: Այս կերպարուեստի հիմնարկը կտակն է կերպարուեստի գործերու բարձրաճաշակ հաւաքորդներ՝ Ռապըթ եւ Սիկնի ՄքՄայքըլ ամուլին, որոնք բազմաթիւ արուեստագէտներ հիւրընկալած են իրենց յարկին տակ ու քաջալերած՝ յատկապէս «Եօթնեակ»ի անդամները: ՄքՄայքըլներու հաւաքածոն, այնքան հարուստ ու բազմազան է, որ մէկ մասը միայն փոխն ի փոխ կը ցուցադրուի թանգարանին մէջ:

Որո՞նք էին ամբողջ Քանատայի, եւ ոչ միայն Քանատայի կողմէ յատուկ մեծարանքի արժանացած այս «Եօթնեակ»ի անդամները:

Խումբ մը ի վերուստ օժտուած արուեստագէտներ անցնող դարասկիզբին կրցան քով-քովի գալ, կազմակերպուիլ ու ստեղծել բնանկարչութեան քանատական տարբերակը, որ ինքնատիպ է եւ՝ բարձրորակ: Անոնք են՝ Ֆրանքլին Քարմայքըլ, Լորեն Զարիս, Ա. Ե. Ճաքսըն, Արթըր Լիսմըր, Ճ. Է. Յ. ՄքՏալլըտ, Ֆրանք Ճոհնսթըն եւ Փարքըր Ֆերլէյ: Ասոնք առաջին անգամ 1920ին Թորոնթոյի մէջ կազմակերպեցին ցուցահանդէս մը՝ «Կրուի աֆ սելըն» ընդհանուր խորագրին տակ: Իրականութեան մէջ այս շարժումին հետեւորդները եօթնէ աւելի են: Օրինակի համար, Թոմ Թոմսընը, որ թէեւ մահացած է 1917ին, սակայն յաճախ ցուցադրուած է «Եօթնեակ»ին հետ՝ իբրեւ նոյն շարժումի ռահիվրաներէն մէկը: Ինքն էր, որ «Եօթնեակ»ի կազմաւորումէն առաջ բնութեան հանդէպ սէրն ու զայն պատկերելու կիրքը արթնցուց միաներուն մէջ: Յետագային խումբին միացած են նաեւ Էմիլի Քարրի եւ Տէյվիտ Մայլընի նման այլ տաղանդաւոր բնանկարիչներ եւս: Բնութեան սիրահար այս գեղանկարիչները նախ հետազօտեցին ու պատկերեցին Օնթարիօ նահանգի բնաշխարհը, սակայն հետագային անոնք իրենց տեսադաշտը ընդլայնեցին, մեկնեցան աւելի հեռունները ու հասան մինչեւ Արքթի-

Ֆրանքլին Քարմայքըլ

քայի արեւմտեան ափերը:

Քանատայի փառաւեղ բնութիւնը իր արտակարգ շքեղութեամբ ու կերտուածքներով այնքան գեղեցիկ ու գեղագիտականօրէն հրապուրիչ է, որուն ոչ միայն սիրահարեցան անոնք ու միաձուլուեցան բնութեան հետ, այլեւ խստաշունչ ծմեռն իսկ ներշնչման աղբիւր դարձաւ իրենց համար: Այս պատճառով ալ ուղղակի բնութենէն անոնց պատկերումները պատճենահանումներ չեն, այլ իրենց պայծառ երանգներով ու կոռ կառուցուածքով հոգեմտաւոր զգայուն պրիսմակի մը վրայ ջրդեղուած ըլլալու տպաւորութիւն կը ձգեն: Ահաւասիկ թէ ինչո՞ւ անոնք կրցան դրսեւորել իրենց ենթագիտակիցի մէջ ամբարուած ոգեղէն գրգռներն ու վիճակները՝ իբրեւ տարերային բնութեան արտացոլացումներ: Զօրաւոր անհատականութեան տէր այս ստեղծագործողները բնականաբար պիտի ունենային նաեւ իրենց արժանատու հետեւորդները, ինչպէս՝ Կրիկորի Զարտի, Ճորձինա Զանթ, Ճոհն Զարտման, Քիմ Տորլանտ, Տէյվիտ Լիպպեթըր, Ճեք Պուշ, Փիթըր Տոյք եւ այլն: Քանատահայ գեղանկարիչներէն շատեր եւս, հմայուած Քանատայի մայր բնութեան գեղեցկութեամբ, պատկերած են զայն, իւրաքանչիւր՝ իր խառնուածքին ու ներշնչումին համապատասխան, ինչպէս՝ Արման Թադոսեան, Արէգ Էլիբեկեան, Նուպար Սապազ, Պերժ Միսաքեան, Պետրոս Արսլանեան, Ժոզեֆ Մանտալեան եւ ուրիշներ: Եթէ յիշեալներու պարագային, «Եօթնեակ»ներու նման, զանոնք կարելի է դասել եւ համարել տպաւորապաշտ, յետտպաւորապաշտ եւ կամ «Ֆով» դպրոցներու ներկայացուցիչներ, ապա Պերժ Զաքեճեանին բնանկարչութիւնը կը տարբերի անոնցմէ իր գերիրապաշտ բնոյթով, ուր աշնանային բոցավառ բնութեան հմայքն ու մերկ կնոջ

Նորվալ Մորիստի նկարչութենէն նմոյշ մը

վաւաշտ գրաւութիւնը ներդաշնակօրէն ընդելուզուելով իրարու՝ կը պայմանաւորեն կեանքի գեղեցկութիւնը, իմաստն ու գոյատեւումը միաժամանակ: ՄքՄայքըլ Քանատական արուեստի թանգարանը, որ համաքանատական նշանակութիւն ունեցող մշակոյթի կեդրոն մը կը համարուի, չի սահմանափակուի միայն «Եօթնեակ»ի արուեստով, այլ օժտուած է նաեւ տարբեր բաժիններով: Օրինակի համար, առանձին սրահ մը նուիրուած է ՄքՄայքըլ ամուլի ամբողջական հովանաւորութիւնը վայելած տաղանդաւոր գեղանկարիչի մը՝ Նորվալ Մորիստի ստեղծագործութիւններուն, որոնք սնունդ ստանալով տեղաբնիկներու ժողովրդական արուեստէն՝ նոր եւ հոգեւոր երակ մը կը բանան քանատական գեղանկարչութեան մէջ: Առանձնակի նշանակութիւն ունի նաեւ ինութներու ինքնատիպ կերպարուեստին յատկացուած բաժինը, որուն արժէ անդրադառնալ առանձին:

Varak's Crescent

Արդեօք

Վարագ Պապեան

Առաւօտեան սուրճը միասին չենք խմեր.
Չկայ գիշերուան թեթեւ բանբասանքը, երբ լուսինը կը չմշկէր մեր մորթին վրայ ...
Քու բոյրդ գիւ կ'օրօրէր դէպի Մորփիէոսի փափուկ լեռ.
Սիրունելու կարօտը գիւ կը խեղդէ, բարդոյթներով ալ ծանրացայ:

Գետնուղիի ճրի թատրոնը միասին չենք ըմբոշխներ,
Չկայ կարծիքներու փոխանակում՝ զբաղ մայթերու վրայ ձեռք - ձեռքի բռնած.
Կը փարատէիր վարանումներս, ճիշդը ըսել գիտէիր...
Փնտռունելու կարօտը կը զգամ, մտահոգ էի չունեցածովդ, հիմա ունեցածովդ՝ տանջուած...

Ձիրար չենք ներկայացներ,
Չկայ ժպիտ «ինչ ներդաշնակ զոյգ» զովասանքի հաստատումով:
Կ'ենթադրէի որ այլ անձի մը պիտի ծանօթանայի. կ'ենթադրէի սէրս պիտի լիցքաւորուէր,
Ափսոս մեղամաղձոտութիւնը հեգնօրէն կիզիչ է իր փայլքով:

Ա՛յ դադրած եմ քեզ նման մէկը փնտռելէ,
Մեղաւոր կը զգամ նոյնիսկ մտածելէ .
Ճակատագի՞րս էիր, պիտի ապրէի՞նք կողք - կողքի՝ Դո՛ւն եւ ես.
Գուցէ արժանի եմ միանկութեան, չխոնարհեցայ սրտիս, զրկուեցայ ունեցածէս...:

DSF Devry Smith Frank LLP Lawyers & Mediators

**A FULL SERVICE LAW FIRM
SERVING YOUR COMMUNITY SINCE 1964**

Robert P. Adourian, LL.B.
robert.adourian@devrylaw.ca
(416) 446-3303

FOR INDIVIDUALS:

- Real Estate
- Wills & Estates
- Family Law
- Personal Injury
- Immigration

FOR BUSINESS:

- Commercial Real Estate
- Business & Corporate Services
- Commercial Litigation
- Employment Law
- Planning & Development

WWW.DEVRYLAW.CA

95 Barber Greene Road,
Suite 100 Toronto,
ON M3C 3E9

85 Bayfield Street,
Suite 300 Barrie,
ON L4M 3A7

209 Dundas Street East,
Suite 401 Whitby,
ON L1N 7H8

KHAJERIAN LAW

**Servicing all your legal needs
with commitment and integrity**

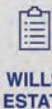
Khajerian Law is a boutique law firm where we make it a priority to establish and maintain a close working relationship with our clients. Regardless of the nature of your legal matter, Khajerian Law will provide professional legal services with a personal touch.

FOR A FREE CONSULTATION CALL (416) 882-4131

PRACTICE AREAS

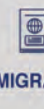
REAL
ESTATE

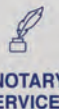
WILLS
& ESTATES

CORPORATE
& COMMERCIAL

IMMIGRATION

NOTARY
SERVICES

**ARMEN
KHAJERIAN**
BARRISTER & SOLICITOR

(416) 882 4131
armen@khajerianlaw.com
9131 Keele St A4, Vaughan, ON L4K 0G7
khajerianlaw.com

Crown Pastries

حلويات التاج

TORONTO

2086 Lawrence Ave. East,
(East of Warden) Scarborough
Phone: (647) 351-2015

**#1
Baklava in
Toronto**

MISSISSAUGA

5083 Dixie Rd d3,
Mississauga, ON L4W 0E6
Phone: (905) 602-2018

Ari Tutaryan
Mortgage Agent | M1703020

100% GUARANTEED
BEST RATE

Experienced with over 50 lenders including Banks, Trust Companies, Credit Unions, ensuring that you get the best mortgage at the lowest rate!

aritutaryan@hotmail.com
aritutaryan@rmabroker.ca
(416) 856-6784

Anahit Davtyan
Sales Representative

• Detailed In Home Evaluation
• Current Market Analysis

Cell: 647-716-6550
Bus: 416-383-1828
Fax: 416-383-1821
davtyan_anahit@yahoo.com
www.homelifevision.com
1945 Leslie Street Toronto, Ontario M3B 2M3

Best Wishes
TO THE ARMENIAN COMMUNITY

BOB SAROYA MP
MARKHAM-UNIONVILLE

SUITE 201 8300 WOODBINE AVENUE, MARKHAM, ON L3R 9Y7
BOB.SAROYA@PARL.GC.CA • BOBSAROYA.CA • 905-470-2024

Immigration to Canada

GLOBEX Immigration & Legal Services
Professional Corporation

Our Services:

IMMIGRATION

- **Business Class** Investor, Entrepreneur, Self-employed
- **Express Entry** Canadian Experience Class, Federal Skilled Worker, Provincial Nominee Program
- **Sponsorship** Spousal Sponsorship, Family Sponsorship
- **Temporary Residence** Work Permit, Study Permit, Visitor Visa
- **Refugee**
- **Humanitarian & Compassionate**
- **Appeal (For Refused Applications)**
- **Permanent Resident Card, Citizenship**

LITIGATION

- **Traffic Court**
- **Small Claims Court**
- **Land Lord & Tenant**
- **Accident Benefit**
- **Name Change**
- **Federal & Provincial Tribunal**

Our Credential:
Over 25 Years in Business

Accredited Member of LSUC, "Law Society of Upper Canada"
Accredited Member of ICCRC, "Immigration Counsel"
Accredited Member of CAPIC, "Canadian Association of Professional Immigration Consultants"
Accredited Member of PSO, "Paralegal Society of Ontario"

For more information and an initial consultation, please contact our head office:
4789 Yonge Street, Suite 1012, Toronto, Ontario, Canada, M2N 0G3 (Sheppard Subway)

TEL: 416-222-2115 (4 lines) FAX: 416-222-9020
EMAIL: imm@globexintl.ca WEBSITE: www.globexintl.ca

12 ASSOCIATED OFFICES AROUND THE WORLD

Գիտ՛իք թե՛

Թաղման ծախսերը գրեթե նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Ես ճո՛ւն քե՛յն եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

Dr. Anet Biuss D.D.S

New Patients Welcome

- Crowns and Bridges
- Veneers
- Implants
- Extractions
- Root Canal Therapy
- Mercury Free Fillings
- Denturs
- Teeth Whitening
- Invisalign

Tel.: 905 475 7600
Fax: 905 475 4075 www.markhamdentalsolutions.com
18 Crown Steel Dr, Suite 109 Markham Ontario L3R 9X8

Markham Dental Solutions

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ինձի համար հոգեկան մեծ բաւարարութիւն եղած է, աւելի քան 40 տարի, օգտակար ըլլալ յարգելի յաճախորդներու առողջապա-հական կարիքներուն:

Այսուհանդերձ, կու գամ տեղեկացնել, որ ընթացիկ տարուան Յունիս 1-էն սկսեալ պիտի դադրեցնեմ բժշկական սպասարկութիւնս և հանգստեան կոչուիմ:

Անոնք, որոնք կը փափաքին իրենց թղթածրարները (medical files) ունենալ, թող բարեհաճին շտապ հեռաձայնել գրասենեակ, (416) 444-1700 թիւին, որպէսզի բաւարար ժամանակ ունենանք պատրաստելու և պահանջուած ժամկէտին հասցնելու:

Շնորհակալութիւն, երկար տարիներու ձեր ցուցաբերած վստահութեան, քաջալերանքին և համագործակցութեան համար:

*Լաւագոյն մաղթանքներով՝
Բժիշկ Նրաչ Գաւազանճեան*

"Honey" Shop

We sell: Organic, Natural, Best Ontarian Honey in GTA

Also have in our "Honey" Shop:
Armenian jams, Tea and Armenian Mineral water
Organic Dried fruits, nuts and homemade pastry, cakes and tarts
"Honey" Shop located on 100 Steels Av. West, #34B, Thornhill, On.

Ph: 905 881 8298 **Samvel Isahakyan**

2ND INTERNATIONAL LAND TOUR TO SPAIN & PORTUGAL JUNE 19-29, 2019

ORGANIZED BY THE ARMENIAN RELIEF SOCIETY

\$2,540

\$50 discount if participants book before January 15, 2019
Hotel Accommodations - 10 nights
10 Breakfasts, 1 Lunch, and 2 Dinners
Plane ticket to Barcelona from Porto (with luggage fees)
Taxes, tips, and fees included
Space is limited - first come, first served

REPRESENTATIVES

Western Region:	Louisa Gourjian	- louisagourjian@yahoo.com
Eastern Region:	Lesa Zakarian	- lesa.zakarian@gmail.com
Australia:	Julie Zilifian	- juliezed@tpg.com.au
Lebanon:	Tsoghig Havatian	- Tsoghik@hotmail.com
Cyprus:	Maggie Mahdessian	- kesmail@cytanet.com.cy
Jordan:	Sonia Kouyoumdjian	- sonia.abk@gmail.com
South America:	Lucy Nalpatian	- lucynalpa@fibertel.com.ar
CEB:	Sonia Akellian	- soniaakellian@ars1910.org
CEB:	Varsenig Sarkissian	- varsenigsarkissian@ars1910.org

FOR RESERVATIONS CONTACT SIDON TRAVEL:
ARSTOUR@SIDONTRAVEL.COM OR 1.800.826.7960 (USA AND CANADA ONLY)

ARMENIAN RELIEF SOCIETY: 80 BIGELOW AVE. #300, WATERTOWN MA 02472 | 617.926.5892 | ARSCRUISE@ARS1910.ORG | WWW.ARS1910.ORG

Surf Internet

Unlimited Internet 5 \$19.99/month

5 Years Price Guarantee

Unlimited Internet 25 \$29.99/month
Unlimited Internet 75 \$39.99/month

Ask us about the special deals
Tel: +1-866-850-2414 **www.surfinternet.ca**

ARE YOU CURIOUS ABOUT YOUR HOME'S MARKET VALUE?
CALL FOR A COMPLIMENTARY EVALUATION

JOHNNY ISKENDERIAN
Real Estate Broker
DEDICATED TO RESULTS

Direct: 416-727-6656
Office: 416-235-2500
johnny.iskenderian@gmail.com
www.thediamondrealty.ca

The Diamond Realty Inc. Brokerage 1570 Kipling Ave. #200 Toronto, ON. M9R-2Y1

CASSANDRA HEALTH CENTRE

**ARMENIAN
MEDICAL CENTRE & PHARMACY**

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian

Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan

Family Physician

Dr. Omayma Fouda

Family Physician

Dr. I. Manhas

Family Physician

Dr. H. Kavazandjian

Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

**Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.**

**Please call 416-331-9111
to arrange an appointment**

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուիներու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետողականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցներու 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

**Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը**

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)

North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

Homenetmen Toronto 50 Years Old

By: Hrad Poladian

It all started 50 years ago, in the basement of the Armenian Community Center of Toronto at the corner of Avenue Road and Dupont street.

In the fall of 1969 with the encouragement of the Toronto "Soghomon Tehlirian" Gomideh a group of "Homenetmenaganner" decided it was time to start the Homenetmen in Toronto.

In late November 1969, The Central Executive Committee of Homenetmen in Lebanon was advised of the formation of the Toronto Chapter of 55 members and its elected temporary Executive members, which was approved by a letter dated December 18, 1969.

On January 18, 1970 the Toronto Chapter was officially born with 59 members and the following 7 members as its executive body: Haig Jelderian (president), Apig Sevadjian (vice president) Penna Tarzi (secretary), Garo Pashayan (treasurer), Krikor Malezian (scouting), Serop Der Boghossian (athletics) and Hagop Atikian (advisor).

This Executive body was approved and confirmed by the Homenetmen Central Executive Committee of Lebanon's letter dated February 25, 1970.

This is how Puzant Toriguian describes the start of Homenetmen Toronto Chapter in his book "Story of Homenetmen, (1940-1974), Volume 2".

The official inauguration ceremony of the newly formed Homenetmen Toronto chapter, with its full divisions- scouts and athletes- took place in August 1970 in the Birchmount Stadium in Toronto in the presence of representatives of Scouts Canada. It was at

Homenetmen Toronto Cubs, Scouts and girl guides in front of their tents at the campsite, 1971.

the same time the inter-provincial games were held with the participation of the Montreal and Hamilton chapters.

In September 1970, Homenetmen Toronto scouts and athletes participated in the inter-chapter games held in Montreal, Quebec.

The first official camping of Homenetmen Toronto was in 1971 in Darlington Provincial Park, Courtice, Ontario.

Here is a brief history from the years 1969 to 1972 during my presence in Toronto before I moved to Montreal, Quebec.

Homenetmen Toronto started with 66 athletes and 35 in the Scouts division, from Beavers, Cubs and Brownies to Venturers and Ranger Guides, under the leadership of Krikor Malezian and Yervant Shahinian as 2 in command.

As mentioned in the Chapter's 35th anniversary Commemorative Booklet (2004), the newly formed Executive Committee of the Chapter appointed and assigned the following responsibilities.

Krikor Chitilian (soccer), Serop Der

Mrs. Babayan and Kirk Magarian conversing with Haig Jelderian at the Homenetmen section at the basement of the Armenian Community Center of Toronto, 1970.

Boghossian (athletics), Apig Sevadjian (basketball).

Scouts Council: Krikor Malezian, Jan Babayan, Hagop Artinian, Suzy Kavassian (Kaltakian), Hourri Derderian (Nadjarian).

In the early years, athletes used to train in nearby high school gyms, soccer fields and track and field grounds.

In 2004, Homenetmen Toronto became

615 members strong, with 219 in the Scouts division and 180 in the Athletics division.

Today 50 years later, the chapter's membership has grown up to 700 between scouts and girl guides and athletes and male and female teams.

They are spread across divisions such as soccer, basketball, volleyball, ice hockey, ping pong, softball, martial-arts and the fanfare.

ANNOUNCEMENT

The Armenian Holy Apostolic Church Canadian Diocese Purchases 930 Progress Avenue, Toronto Property

AGBU property at 930 Progress Ave., Toronto.

It is with great pleasure that the Armenian Apostolic Church Canadian Diocese announces to our faithful and community at large, that on Thursday February 28, 2019, after exercising its right of first refusal on January 29, 2019, became the legal owner of 930 Progress Avenue, Toronto property by purchasing it from Armen Ontario/AGBU of Toronto.

On this occasion the Armenian Apostolic Church Canadian Diocese would like to thank our faithful across Canada and in particular, the Holy Trinity Armenian Church community of Toronto, for its steadfast stand and moral support during the last four months, as we overcame the challenges of exercising our right to purchase this property.

This historic real estate acquisition lays the ground for the younger generation to follow the path of their predecessors, and realize new dreams for generations to come by meeting much needed and important future needs of our community.

The Armenian Apostolic Church Canadian Diocese would like to acknowledge the invaluable dedication and hard work of Rev. Archpriest Fr. Zareh Zargarian, Vicar, Armenian Church Diocese of Canada and Parish Priest of Holy Trinity Armenian Church and the Special Committee members, Ohan Ohanessian, Jack Stepanian, Rosine Imasdounian and Ara Boyajian.

**Diocesan Council, Armenian Holy Apostolic Church Canadian Diocese
Board Of Trustees, Armenian Holy Apostolic Church Canadian Diocese
Parish Council, Holy Trinity Armenian Church**

March, 1, 2019, Toronto

Armenian Defense Minister Receives Chaplain General of Canadian Armed Forces

Armenian Defense Minister Davit Tonoyan received on 25 February Brig. Gen. (Rev) Guy Chapdelaine, the chaplain general of the Canadian Armed Forces.

Defense minister of Armenia Davit Tonoyan on February 25 received Chaplain General of the Canadian Armed Forces, Major-General Guy Chapdelaine.

During the meeting issues relating to the cooperation between the Chaplaincy Services of the Armenian and Canadian Armed Forces were discussed. The Canadian side presented

the chaplaincy procedures in their Armed Forces with the chaplain-army-state partnership format.

The sides reached an agreement to continue the cooperation, as well as to organize training for the two chaplains of the Armenian Armed Forces in Canada.

Interview With ARS Armenian Private School's 40th Anniversary Telethon Committee Co-Chairs, T. Moushian and T. Terzian Gilmour

More than four decades ago, a group of like-minded Armenians came together and decided that in this new country, far from their homeland, they would set out to preserve their language, culture and heritage, ensuring that future generations could maintain their complete identity. Today, their legacy lives on. As we celebrate ARS Armenian Private School's 40th Anniversary, we give thanks to their foresight and continue in our mission to ensure that every Armenian child who

wants an Armenian education, can have one.

Every year, ARS Armenian Private School's Annual Giving Campaign culminates in two Telethon broadcasts on Nor Hai Horizon. This year, they aired on February 23rd and March 2nd. This major fundraising initiative leads to the betterment of our school and especially our students.

Below is an interview with Taline Moushian and Talyn Terzian-Gilmour, co-

TorontoHye: How many Telethons have been conducted so far and how many have you been involved in?

Taline Moushian: This is the 12th Annual Telethon. Fundraising has been a mainstay of our school from its inception. Fundraising is necessary in order for our school to maintain its mission of ensuring that every Armenian child, regardless of economic background, can have access to an Armenian education. As such, it is through fundraising that we can close the gap between what we charge and the actual cost of attending this school. Funds raised from the Telethon are also what allow the school to expand its offerings and keep pace with changes in education, technology, and other important modernizations. In the past, the big fundraising event often involved an annual banquet. This was replaced with an annual telethon starting 12 years ago. I've been on the Telethon Committee for 8 years, co-chaired with Talyn for the past 3, while also being a volunteer member of the school's Board of Trustees.

The Telethon serves an important purpose beyond just fundraising, however. It allows the entire Armenian community of Southern Ontario to witness daily school life. The Telethon television shows allow us to widely broadcast and proudly publicize the successes and achievements of ARS Roubina Nursery, Babayan Kindergarten, Kololian Elementary and Lapoyan High School. And for this, we are thankful to the Nor Hai Horizon production team who film the content, do all the editing and create the two Telethon broadcasts.

Talyn Terzian-Gilmour: I started volunteering on the fundraising committee a year after Taline. This is my 7th year involved with the Telethon and my third as co-Chair. I have most enjoyed being a part of the Telethon committee, and especially the more public relations and creative side of the work – it's like I found my home here. Past and present committee members are dedicated, smart, creative, and most of all, full of passion when it comes to ensuring that our newer generations maintain their culture while becoming the leaders of tomorrow – and we've had lots of laughs along the way too.

Personally, I couldn't think of a more appropriate way to give back to ARS Armenian Private School, which has been so significant for me. It is thanks to this school that I can read and write Armenian, that I know about Hagop Baronian and Silva Gaboudigian, and it's the reason why I feel so strongly about my Armenian identity. While I was born in

Canada, I was raised in Saudi Arabia and only attended the school for 3 years, yet it left an indelible impression and it was where I knew I wanted to send my children to start their early years off on the right Armenian foot. I think it's fair to say that wherever I go, my heart will always be here.

TorontoHye: What is the key to the success of ARS Armenian Private School's annual Telethon?

TTG: One of the key reasons why ARS Armenian Private School has grown into a vibrant educational institution is because for 40 years, the Armenian Community Centre and its organizations have been the backbone of our school. It is through the unwavering annual support of ARS Toronto Roubina Chapter, ARS Canada Inc., St. Mary Armenian Apostolic Church, ACC Seniors, Homenetmen Toronto, Hamazkayin Klatsor Chapter, AYF Canada Simon Zavarian Chapter, and also the Babayan Foundation that we are able to achieve good fundraising results.

TM: And of course, we cannot forget the investment proceeds from the ARS Armenian Private School Endowments created by over 40 families, whose investment proceeds are donated to our school every year through the Armenian Endowment Fund.

TTG: Alongside these, we are thankful for our steadfast family of donors: current and past parents, grandparents, alumni, teachers and staff, friends, businesses and even our students who give generously and loyally to our school's Annual Giving Campaign. Some of these donors have been supporting our school since inception. This helps our school achieve its mission of providing a unique and exceptional education to our students. We have a 40-year legacy of philanthropy which continues today to make our school a better place for generations to come.

TM: The school's Board of Trustees, together with the Principal, sets specific goals and objectives that are a combination of our most immediate needs and the opportunities which will support our school's strategic vision.

Since ARS Armenian Private School does not receive any government funding and has a very low tuition compared to other private schools, fundraising is absolutely necessary for us to meet our operating costs. In fact, tuition is more than 4 times less than other private schools. In line with the school's founding mission, the tuition is purposely kept low to make the school affordable to as many Armenian children who seek an education that includes the Armenian language.

TorontoHye: What's the target for this year's fundraiser and what are your expectations compared to the previous years?

TM: The goal for this year's fundraiser is \$400,000 – that's \$100,000 for every decade. This amount is in line with our expectations from previous years. Typically, the amount raised reflects approximately 10% of our annual budget which is influenced by our strategic plan and of course, the cost of running a school in today's market.

The funds raised also support newer and

enriching initiatives as the school continues to broaden and deepen its offerings such as the expanded use of technology and providing new teaching resources.

TTG: Every single dollar raised through our fundraising efforts goes to the school. From providing student bursaries to buying textbooks to teacher salaries to maintaining our science & computer labs, the funds raised are all used to cover our costs and to ensure our growth so that A.R.S. Armenian Private School remains a unique place for our children to learn and maintain their Armenian identity and succeed in the world at large.

Outside of the Telethon, a couple of years ago we were extremely fortunate to receive a \$1 million donation from Varoujan and Silva Lapoyan. These funds are directed entirely to the future expansion of our upper school located within the Armenian Youth Centre, the plans of which are currently in progress.

TM: Perhaps our biggest challenge is to find new donors outside of our community who share our vision. But we're up for the task and we will continue to try to find new and creative ways to meet our fundraising targets.

TorontoHye: How are donors recognized for their support of the school?

TM: During the two Telethon broadcasts, there is a rolling banner that identifies all donors. As well, the complete list of donors, grouped by donation amount, will be published in TorontoHye's June issue. This full-page donor acknowledgement article will also include the names of families who have established ARS Armenian Private School endowments through the Armenian Endowment Fund.

TTG: Our corporate sponsors also receive additional recognition benefits including advertising and promotion opportunities. We'd like to remind our community that this year, in celebration of the school's 40th Anniversary, donors who give \$1000 or more will have their donations recognized in a unique, commemorative work of art which will hang in our school hallway.

TorontoHye: Can you talk about different fundraising events that you organize during a given year? And ways you engage the community?

TM: In addition to the Telethon Committee, our school has had a very active Parents Committee throughout its history. We are therefore very fortunate to have the help and assistance of an exceptionally dedicated Parents Committee who take on a lion's share of fundraising efforts. From special events, to hot lunches, to the annual Mitchink ladies dinner party, the volunteer efforts of the Parents Committee are tremendous.

TTG: I'd like to say that perhaps the greatest effort both Taline and I have made in the past few years is to engage the community by opening our doors, if you will. It wasn't until we each joined the school's

Telethon Committee that we realized the importance of fundraising to the school. Like most, we figured that our annual tuition would be more than adequate to cover the cost of our children's educations. That was when we realized the need to further educate the community on the importance of donations, but also on the impact of those donation dollars by doing a better job of communicating the school's needs as well as our successes and achievements.

TorontoHye: Any final thoughts?

TTG: You know, reaching 40 is no small accomplishment. For human beings, at 40 we're typically a little bit more established, maybe with a family of our own or a career that we can be proud of. It is a time when we generally can appreciate a little bit more stability. But for our school, we're still at the beginning. We're still like a teenager: young, vibrant, full of ideas and ready to take on risks and challenges to ensure that our prospects remain strong and bright for our future. We will continue to prove ourselves to both our own community and to the world at large. It is my hope that by the time my own children reach their forties, an education at A.R.S. Armenian Private School will be synonymous with that of the most recognized and prestigious private schools in Ontario.

TM: Most of my thoughts these days are on reaching this year's ambitious fundraising target of \$400,000! So as a final word, I'd like your readers to consider making a donation to the school this year if they haven't had a chance already. Receiving an Armenian education in the Diaspora is a rare gift. Together, we can keep the only Armenian day school in Ontario strong and vibrant for generations to come. Please go to www.arsarmenianschool.ca or call the school office at 416-491-2210 (ext. 3016) and donate today.

TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN
MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746

Who's funnier?

By: Talya Terzian-Gilmour

They tell people who are afraid of writing – or in my 12 year old's case, who HATE writing – to write about what you know...or love. That way the act of writing is easier, more natural, and hopefully feels a lot less "forced." Certainly, while I love sharing some of my stories with you, reader, I find that I often get stuck in my own introspective because that's what I know. The same loop. My own personal "Groundhog Day" movie only I'm Bill Murray and there is breaking that cycle.

But break that cycle I must...for I recently told a friend that if I didn't step away from my own "find myself movie" starring, Marisa Tomei as the flighty and feisty version of me, I would start boycotting my own columns. So this month, in honour of St. Patrick's and the holiday we celebrate with green beer and lots of laughs, I will postulate on the subject of who's funnier.

Recently, I was out celebrating a good friend's birthday. We spoke of many things including days gone by, how quickly our children were growing, and generally catching up on each others' lives. Yet, I noticed something. Not only do she and I share a sharp wit and sense of humour, we both believe that we are the funniest people in our household. That's right. It's Mr. Niceguy...not Mr. Funnyguy. Although sometimes I think Mr. Niceguy is a bit of a comedian especially when he informs me that he's going away for yet another twenty-four-hour obstacle course race and leaving with our two boys for 5 days...sadly, that joke is always on me.

In any case, it fascinated me that we had both dubbed ourselves as the main act in each of our household's comedy show. That's right Mr. Niceguy, move over, I'm the funny one! Perhaps being funny is part of being a mom. We tend to be (and have to be) nurturing in nature and they say laughter is the best medicine and being doctor in our house is certainly one of my 1,000,001 list of tasks – along with chef, engineer, costume designer and the most dreaded job, plumber (I'll let that one simmer for a second...you'll catch my drift). You have a boo-boo, here's a band aid. You have a tummy ache, let's check and see what test you forgot to study for. True to (egotistical) form, though, I equate being funny with one of my "things".

Being funny was not always a "good thing". In history, apparently, being funny was equated with being vulgar. Again, maybe it's because of the comedian's

keen sense of observation and lack of filter that they had earned such a reputation. For many (me included) self deprecation is uncomfortable: "Well I had a date last night and you know it couldn't have been a good one because who'd go out with me? Hahahahaha" No thanks. All those self deprecators give us funny gals a bad rep.

In recent times, however, having a sense of humour and being funny is being viewed (by psychologists so it must be true and after all, it was on the internet) as a character strength. Again, while we sometimes use humour to deflect from our inner feelings, insecurities, or pain, humour makes others around us feel good, and it can often be used to diffuse a particularly stressful situation. Personally, I think it's a wonderful way to relate and those who know me, know I'm all about relating. Just as a side note, my children think I talk to strangers too much and am always "laughing with random people" – I told them it was the only thing that kept me going between chauffeuring them around and micromanaging homework. TOO BAD. I like to make people laugh.

In all seriousness...humour is a powerful thing. While we lose our looks and our physical abilities with age, one thing that we gain is a sense of humour. That's right, an actual positive aspect to aging!! Humour is tied closely to wisdom – which we gain as we grow older – and in later years, we have a greater ability to use humour and laugh at ourselves. Another side note, this is something that I sincerely hope to develop to make Mr. Niceguy's life easier because according to him, and I'd have to agree, I take myself much too seriously and have a very difficult time laughing at myself...even when he's laughing really hard and I just think his jokes about me go over like a "lead zeppelin" – ready to fall flat and straight down to the face of the Earth. For now, I have him believing that it's all due to my obsessive-compulsive perfectionistic tendencies and how I refuse to recognize any flaws in myself. Hey, if I don't prop myself up, who will?!

Perhaps the jury's still out. I mean, while I'm not ready to take my comedy act on the road, I think laughter truly is the best medicine. We live in a world where it's easier to complain and harder to see our daily blessings. And if I'm guilty of anything, then let it be an attempt (good or otherwise) to put a smile on your face. And if all else fails, do like the Irish and have a green beer!

'Armenian Highland' Reveals the Hidden Lands of Western Armenia and the First Republic of 1918

The cover of 'The Armenian Highland'

(Massispost)– 'The Armenian Highland,' a hardcover photo-history book celebrating the Armenian nation, will be published on April 15.

Author and photographer Matthew Karanian calls the book unique.

"This is an unusual book," says Karanian. "I have curated a photo-based historical guide to the ancient homeland of the Armenian nation, but I have focused on the part of Armenia that is today located entirely outside the borders of the modern Republic of Armenia."

These lands are more commonly known today as Western Armenia or as Historic Armenia. But Karanian's book refers to these lands as the Armenian Highland.

Armenian Highland is a much older name. The Armenian Highland is the geographic term that has been used for millennia to identify the highland plateau of Asia Minor. This vast Highland, also known as the Armenian Plateau, is the ancient homeland of the Armenians.

Karanian says 'Armenian Highland' also has a forward-looking connotation that is absent from the term Historic Armenia.

"This is our homeland," says Karanian about the Armenian Highland region. "It's been our homeland for thousands of years. And it will be our homeland tomorrow, as well."

Horizon Weekly NewspaperThe geographic name Armenian Highland fell into disuse during the decades that followed the Armenian Genocide after Turkey renamed the region and issued revised maps cleansed of the Armenian name.

'The Armenian Highland' book tells the history of the Armenians through a combination of photography, maps, and the author's scholarly research and fieldwork.

Modern color photos depict the ancient Armenian homeland– all the Armenian provinces of the former Ottoman Empire as well as Ani and Kars– as it exists today. Historic images show the same scenes as they appeared one century ago, often juxtaposed with stunning effect.

The field research and photography are original and are the product of the author's travels throughout the lands of the Armenian Highland from 1997 through 2018.

'The Armenian Highland' book also includes detailed maps that show the Armenian nation as it existed until 1915. Many of the maps are adapted from the works of the cartographer and scholar of Armenian history Prof. Robert Hewsen. The book also includes antique maps by Mardiros Kheranian, a famous cartographer whose maps are on display at Echmiadzin and at Yerevan's National Museum.

The text, the vivid photography, and the

Mathew Karanian

detailed maps, all combine to create a single volume resource that introduces the reader to an Armenia that has rarely been seen since 1915.

"No other book has ever depicted the Armenian homeland in this manner," says Karanian.

"The effect is a book that can reach our young people who may have forgotten about our roots, as well as an older readership that may have come to think of Historic Armenia as simply a topic for arcane scholarly research," says Karanian.

Karanian is a lawyer in California. He is also a passionate supporter of Armenia who has lived and worked in Yerevan for many years. He has served as associate dean and professor of law at the American University of Armenia in Yerevan.

The Armenian Highland book will be available from Amazon and at most bookstores on April 15. Abril Books in Glendale, Calif., and NAASR in Belmont, Mass., will have advance copies available on April 8. The book is also available directly from the publisher Stone Garden Press at www.HistoricArmeniaBook.com

'The Armenian Highland' is printed in the USA on high quality archival paper and published by Stone Garden Press of Pasadena, California.

Խմբագրության կողմէ

«Թորոնթոյայ» պարասխանարու չէ
իր էջերուն մէջ լոյս փեամ ծանուցումներու
բովանդակութեան:

Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու
գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

One Of The Last Remaining Genocide Survivors Dies In Argentina At 106

Survivor Lucin Beredjiklian Khatcherian

Lucin Beredjiklian de Khatcherian, one of the last survivors of the Armenian Genocide, died on February 21, at the age of 106, Agencia Prensa Armenia reports.

Lucin was born in Aintab on January 7, 1913, although her documents say she was born in 1909.

"It's better not to remember anything, if I remember, I can't sleep," she said in an interview on Telefe Noticias in 2015, the year that marked the centennial of the Armenian Genocide.

Lucin was among the refugees of the Genocide perpetrated by the Ottoman Empire

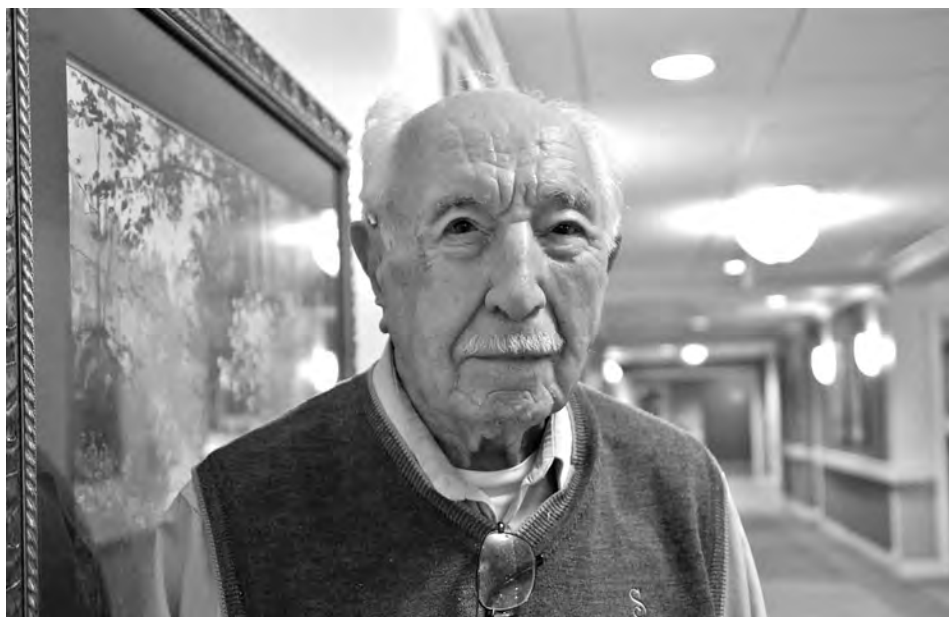
between 1915 and 1923, which claimed 1,500,000 victims. Her native city, Aintab, is currently the city of Gaziantep, capital of a Turkish province of the same name.

Her father Abraham, a jeweler, sent his eldest sons to Aleppo, Syria, when the conflict began, according to a story Lucin told Clarin newspaper. When her father got sick, some Turkish friends got them a cart escape. The family was looted by the military on their way to Syria but nevertheless were able to reach Aleppo. Her mother, however, was pregnant during the journey and passed away halfway.

At the end of the First World War, they returned to where they used to live but found it in ruins. The Turkish authorities sent them to exile. Lucin's father then bribed a guard to let them go and they decided to head for Damascus. On their way to the Syrian city, a woman who was crying because her sons and husband had been killed, so Abraham asked her if she wanted to take care of Lucin, which she did during the whole trip to Damascus.

Abraham died in Damascus, while his brothers traveled to Argentina. Lucin and her older sister stayed until she turned 16, in 1929 they decided to travel to South America where she learned to speak Spanish.

Armenian Genocide Survivor Dies In U.S. At 104

Survivor Haig Artin Kojababian

(Milwaukee Journal Sentinel)- A 104-year-old Milwaukee photographer who survived the Armenian genocide, shot photos of President Franklin Roosevelt and saw Babe Ruth play at Yankee Stadium has died.

B. Artin Haig died Monday (March 4) of natural causes at St. John's on the Lake where he lived.

In an interview with the Milwaukee Journal Sentinel in December, Haig talked about the incredible things he did and witnessed in his eventful life. That included watching his favorite players Lou Gehrig and Babe Ruth while he lived in New York.

"I used to go to baseball games and I used to sit on the third base side because I

liked to see them steal home," Haig said.

He is survived by four daughters, Caroline Case, Dolores Mishelow, Raquel Guthrie and Artyn Gardner, nine grandchildren, 17 great-grandchildren and one great-great-granddaughter.

Haig celebrated his 104th birthday in August. Born Haig Artin Kojababian in 1914, less than a week after the start of World War I, he was orphaned at the age of 4 or 5. He saw his mother dragged away by Turkish soldiers; his father, a math professor, disappeared. His family was wealthy and among the ruling class in their Armenian village of Hadjin.

He fled the genocide and lived with an uncle in Constantinople, then moved to Marseilles, France, and Buenos Aires, Argentina, before immigrating to New York when he was around 10 years old.

Haig moved to Washington, D.C., and worked for Underwood & Underwood, a news photography company that had studios at hotels where brides would come to get their photos taken.

He later opened up B. Artin Haig Photography studios in the Milwaukee area.

At the age of 93 he traveled back to his homeland with his daughters, but his village had been destroyed by the Turks during the Armenian Genocide.

Swiss Federal Court Rejects Opposition To Armenia Genocide Memorial

Switzerland's highest court has rejected the opposition raised by several Genevans to a recently-unveiled monument commemorating the Armenian genocide in the city, SWI swissinfo.ch reports.

The decision published by the Federal Court on Monday rejected claims by residents that the monument would lead to the area becoming a site of demonstrations, or even conflict between members of the Armenian and Turkish communities.

"Residents can appeal when they are definitely, or at least with sufficient probability, affected by the repercussions of such a decision," the court wrote. This was not the case for the monument in Parc Tremblay, Geneva.

The decision is expected to bring to an end the long saga of the monument.

A memorial series of street lamps commemorating the 1915-1917 Armenian genocide was officially unveiled in Geneva in March 2018.

The memorial was first approved by Geneva authorities a decade ago, in 2008, but disputes about location and diplomatic tensions delayed its installation.

The Armenian genocide was recognized by the Parliament of Geneva in 2001 and by the Swiss Federal Parliament in 2003.

Armenian American Museum Raised \$8.1M During Telethon

Designer's rendition of the museum.

The Armenian American Museum raised \$8,138,986 at its inaugural Telethon, a major milestone that puts the historic project one step closer to its groundbreaking celebration.

Proceeds from the Telethon went towards the Museum's Groundbreaking Campaign. The campaign's goal is to raise an estimated \$12 million by early 2020 to begin construction on the project.

The Museum and Cultural Center of California is a developing project in Glendale, CA with a mission to promote understanding and appreciation of America's ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experience.

A Forensic Study Tracks Azerbaijan's Destruction of Armenian Culture In Nakhichevan

Recently, Hyperallergic.com published a groundbreaking forensic report tracking Azerbaijan's recent destruction of Armenian cultural structures—89 medieval churches, 5,840 intricate cross-stones, and 22,000 tombstones—largely in Djulfa in Nakhichevan.

The report's authors, Simon Maghakyan and Sarah Pickman, meticulously track the Azerbaijani government's systematic campaign from 1997 to 2006 to rid the area of any Armenian structure or artifact in an effort to erase the area's Armenian origin.

The report titled, "A Regime Conceals Its Erasure of Indigenous Armenian Culture," introduces the reader to Armenia-based researcher, Argam Ayvazyan, who anticipated the destruction decades before

it occurred.

"In 1965, after being taken to a police station for photographing a church near his birthplace, Ayvazyan received a warning from a visiting KGB chief, who treated the teenage offender to tea. In a recent interview with the authors, Ayvazyan recalled that Comrade Heydar Aliyev told him in Russian, 'Never again do such things, there are no Armenian-Shmarmenian things here!' Four years later, Comrade Aliyev would become Soviet Azerbaijan's leader and then, in 1993, president of independent Azerbaijan," write the authors of the Hyperallergic piece.

The article also delves into the 2005 march of the Azerbaijani army to Djulfa, where they destroyed Armenian cross-stones—Khatchcars—and were recorded by the then Prelate of Northern Iran, who

was tipped off by the Iranian border guards who observed the military build-up from the border.

The authors also decry and discuss the lack of international reaction to the mass destruction of the Armenian cultural heritage sites, including UNESCO, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, whose former leaders became allied with Azerbaijani government-run non-governmental organizations and groups.

Maghakyan is the founder of Djulfa.com, which chronicles the destruction of Armenian monuments in Nakhichevan. Founded in 2009, Hyperallergic, in an online "forum for playful, serious, and radical perspectives on art and culture in the world today," as described on its website.

Azerbaijani soldiers destroying the Julfa cemetery in mid 2005.

Diaspora Survey Provides A Snapshot of Armenians In The 21st Century

Survey shows that an overwhelming majority of diaspora Armenians consider the continuation of the Armenian diaspora as important and meaningful space—94 percent marked as “fairly” to “very” important.

Over 1000 Armenians in four cities in the Diaspora took part in a first ever survey led by a team of academics, researchers and experts. This pilot phase of an ongoing larger project aims to provide a snapshot of the contemporary Diaspora.

The Armenian Diaspora Survey (ADS) is a new initiative launched and funded by the Armenian Communities Department of the

Calouste Gulbenkian Foundation and carried out under the auspices of the Armenian Institute in London.

“We have initiated this study to fill a critical gap in our knowledge of the Diaspora, to have evidence-based understanding of the multilayered and diverse aspects of diasporic life in our times,” said Dr. Razmik Panossian, Director of Gulbenkian Foundation’s Armenian Communities Department.

In May and June 2018 four teams conducted the survey and interviews in Boston, Cairo, Marseille and Pasadena. These cities were chosen to provide variety for the initial phase, as well as for their community history and characteristics. A set of other cities are in the process of selection for survey this year.

“We asked people about their thoughts on identity and related issues of belonging as Armenians and as citizens of different states,” explained Dr. Susan Pattie, who led the pilot project. An international advisory committee, a dedicated team and 12 field work researchers were involved in the project, which took about 18 months to develop the methodology, research tools, fieldwork preparations, survey administration and data processing.

institutional and community leaders in the Diaspora, as well as policy-makers in Armenia, ADS provides valuable research-based

information as to what the issues and thinking in the Armenian communities are today and how to serve their needs.

The data and the knowledge gained from the survey will be available to scholars as a resource for further research.

Some initial findings stand out in the first stage of the research. These are only preliminary results from the pilot phase of the survey in four cities.

The overwhelming majority of the respondents consider the continuation of the Armenian diaspora as important and meaningful space—94% marked as “fairly” to “very” important. Along these lines, 84% of respondents felt it was important to help diaspora communities in the Middle East. This is significant as traditionally the Genocide and the Republic of Armenia have been the focus of funding, study or discourse in the Diaspora. The respondents showed interest in all of these, but considered the diaspora equally important. Armenia is “fairly” and “very” important to 90% of respondents and 75% have visited the country at least once, while 93% intend to visit.

Respondents said that Armenian language, history and religion were important to themselves and to Armenian identity generally—but variations appeared between

the cities and further questions revealed broad variations in practice.

Even as ADS respondents in the four cities seem to be more active than perhaps a broader population of Armenians, 73% claimed no active affiliation with any Armenian political organization. However a majority said they were active in other Armenian organizations such as the AGBU, Hamazkain and others.

Predictably, Christianity is considered an important part of Armenian identity—for Apostolic, Evangelical and Catholic respondents across the four communities. While only 14-16% attended church weekly or monthly, 70% felt it is important to be married in an Armenian church. Some 43% of respondents felt that women should be ordained in Armenian churches, while 30% had no opinion on the matter.

“Armenians in each community expressed the need to be listened to. They welcomed the opportunity to discuss their experiences, expectations and hopes as individuals and as Armenians,” explained Dr. Pattie. Many ways of being Armenian were reflected in the responses and for those who took part. “Expressing this diversity within a common bond was most important,” Dr. Pattie added.

The survey will continue in 2019 with a new set of selected cities.

Armenia to Host an Ambitious International Humanitarian Forum in October 2019

AURORA PRIZE
FOR AWAKENING HUMANITY

YEREVAN- The first Aurora Forum will take place in Yerevan, Armenia on October 14-21, 2019. The Forum will bring together the world’s leading authorities on social, scientific-technological, educational, and humanitarian innovation, marking the first program of its kind in the region.

The weeklong series of activities will provide an opportunity for thought leaders to compare best practices, lessons learned and, in some cases, disruptive thinking around issues ranging from infrastructure challenges to healthcare breakthroughs to women’s empowerment.

The sweeping week of events will include the fourth Aurora Prize Ceremony, the second Global Innovation Forum, an Educational Forum and series of open lectures to celebrate the fifth anniversary of United World College (UWC) Dilijan, and a set of roundtables and cultural activities. The week will culminate in a grand closing concert event in Yerevan.

“The Aurora Forum has the potential to serve as a bridge between international progress and local developments with measurable impact. But that potential can only be advanced with the participation of change-makers who share Aurora’s vision through their own global deeds,” said Vartan Gregorian, Co-Founder of the Aurora Humanitarian

Initiative.

The Aurora Forum will be powered by The Foundation for Armenian Science and Technology (FAST), United World College Dilijan, IDEa Foundation and Aurora Humanitarian Initiative.

The combined capacities and efforts of these groundbreaking organizations will be supported by the Aurora Forum’s Goodwill Ambassadors—100 plus luminaries from business, civil society, and academia, who volunteer their services to advance the goals of establishing Armenia as a regional humanitarian, educational, technological, social, and cultural hub.

“The Aurora Forum is based on our belief that global Armenians and all global citizens who aspire to tackle the world’s most-pressing challenges, can do so by embracing the best in humanitarian, educational and technological practices to make lasting advances in social, cultural, and scientific spheres,” said Noubar Afeyan, Co-Founder of the Aurora

Humanitarian Initiative. “We hope that the Aurora Forum will engage international networks and also allow new linkages to be made for maximum impact.”

“The Aurora Humanitarian Initiative is a respected presence among humanitarians who see the impact of the Initiative’s work to protect children, above all. But the Armenian presence on the global stage stretches into every sector, and every arena. The Aurora Forum will further promote and expand the Gratitude in Action concept by bringing together leaders and innovators from various fields to inspire and be inspired by others. What started as a story of thankfulness of 100 people whose ancestors were saved during the Armenian Genocide, has become a global movement showing the world that humanity can be better,” explained Ruben Vardanyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative.

The October 2019 Aurora Forum events will be held across Armenia with major events in cities from north to south.

Armenian American philanthropist Louise Manoogian Simone Passes Away At 85

Louise Manoogian Simone

Louise Manoogian Simone passed away at the age of 85 on February 18, 2019. She dedicated her life to civic leadership, philanthropy, and was first and foremost passionate about the promotion of Armenian culture and heritage

Louise was born in Detroit, Michigan to Alex and Marie

Manoogian. Her father Alex, an Armenian immigrant who left Turkey after the Armenian Genocide, developed the Delta single-handed faucet and went on to become one of America’s leading industrialists as the founder of MASCO corporation. Upon achieving business success, Alex used his resources to work tirelessly for the benefit of the Armenian people worldwide.

Louise followed in her father’s footsteps and serve on the board of the Armenian General Benevolent Union (AGBU). In 1982, she made her first trip to Armenia, then still a Soviet Republic. Over the next few years, she returned frequently, bringing others with her, whether it be to make documentaries or to connect and contribute in other ways.

In 1988, after a devastating earthquake hit Armenia, killing 25,000

people and leaving hundreds of thousands wounded and homeless, Louise was on the first U.S. cargo plane delivering relief supplies and rescue teams to the disaster area. She spearheaded the disaster relief on behalf of AGBU.

In 1989, Louise was elected the international president of AGBU and began directing operations in 31 countries and 74 cities and oversaw the building of and continued funding of schools, churches, scout programs and services for Armenians worldwide. She opened an office in Yerevan, Armenia and when Armenia became an independent country, Louise through AGBU and her own resources focused efforts on rebuilding a newly independent homeland. She was a charter board member and major benefactor of the American University of Armenia in

Yerevan.

In 2002 Louise retired as President of AGBU. However, she continued her charitable efforts through the Manoogian Simone Foundation working with, among others, the Armenian Apostolic Church, reconstructing and maintaining hospitals, schools, children’s and cultural centers and historical monuments.

Though she was most passionate about Armenian causes, Louise was also a great benefactor to American Universities, Museums and cultural institutions, including the University of Michigan, Wayne State University and the Detroit Institute of Arts. She received many honors throughout her life, among them the Ellis Island Medal Of Honor.

She is survived by a brother, three children and two grandchildren.

Armenia Adopts Plan For “Economic Revolution”

By: Ani Mejlumyan

(EurasiaNet)- The Armenian parliament has adopted a five-year plan that the government proposed to fix Armenia's economy, the country's most pressing problem. But the plan was subject to broad criticism and passed without support of the two opposition parties in parliament.

“The economic revolution has begun,” said Prime Minister Nikol Pashinyan, presenting the program in parliament on February 12. “I am announcing the start of the nationwide economic revolution in the Republic of Armenia. The Armenian people won in the fight against corruption, impunity and clan management, and the Armenian people will win in the fight against poverty and unemployment.”

The 62-page government plan promises a “significant decrease” of the severe poverty in Armenia and a “significant decrease in unemployment by 2023.” Very small businesses would be exempt from taxes; public sector salaries would be increased. The plan gave a few specific targets: that GDP would increase by five percent a year, exports would be increased to over 40 percent of GDP by 2024, and solar energy would make up 10 percent of the country's total consumption by 2022.

Many, though, criticized the plan for being generous with words but stingy with details.

“For me, this [the plan] is a conversation

between the prime minister and the citizens, or the prime minister's message to the government, but not a measurable program to which the government can be held accountable,” said Mane Tandilyan, an MP from Bright Armenia, during a February 14 parliament session.

Others criticized the plan for being insufficiently ambitious. “This plan is not revolutionary,” Gagik Tsarukyan, the head of the Prosperous Armenia party, told journalists. “If it doesn't change, we can't vote for it.” He allowed, though, that: “I don't deny that there are two or three provisions which will create positive changes in people's lives.”

MPs from the ruling “My Step” alliance defended the lack of specificity and modesty. Babken Tunyan, chairman of the parliament's Economic Affairs Committee, said that the government could have picked a higher target than five percent GDP growth. “On the other hand, it is better to target less, but to achieve more,” he said.

And Pashinyan said the numbers will depend on the Armenian people themselves. “The numerical parameters of the economic revolution actually depend on how many Armenian citizens will respond to our call to become an activist of the economic revolution and how many will decide to take advantage of the opportunities of the same revolutionary platform,” he said while presenting the program in parliament.

Pashinyan's emphasis on people's

Pashinyan visiting a factory in Vanatsor.

responsibility for fixing the economy, including a statement that “poverty is in people's minds,” raised some hackles.

Edmon Marukyan, the head of Bright Armenia said that was a means of dodging responsibility. “In the 90s, when I was a child, the only one responsible for our poverty was [the country's first post-Soviet president] Levon Ter-Petrosyan,” Marukyan said during a February 14 session debating the plan. “Then, when we lived in poverty again, it was [second president] Robert Kocharyan. In 2018, of course, it was Serzh Sargsyan. And now a

revolution occurs, and the leader declares that poverty is in people's minds. Remove it from your minds and the economy will grow. Great, but then it's not clear why the three previous leaders were responsible for our poverty, if the fourth one isn't.”

On February 14, the plan was adopted with an 82-37 vote. While it wasn't disclosed how individual MPs voted, the numbers suggest that all or nearly all My Step MPs voted for the plan, while the opposition parties didn't.

Health Ministry Seeks Indoor Smoking Ban In Armenia

Health minister Arsen Torosyan

(RFE/RL)- Armenia's Ministry of Health has called for a blanket ban on smoking in cafes, restaurants and all other indoor public places in the country.

A relevant bill drafted by the ministry was sent to the Armenian government for discussion and approval.

Health Minister Arsen Torosyan is actively promoting the initiative on his Twitter page. “The time has come!!!!” Torosyan wrote. “Choice must be made now!!!! Move to healthier world or stay in sick world?”

“From now on I won't visit any restaurant or cafe in Armenia that allows indoor smoking until our new tobacco control law is adopted,” he tweeted in English on Thursday. “I will also promote all restaurants that voluntarily prohibit smoking NOW!”

Torosyan attached to that tweet a selfie with Environment Minister Erik Grigorian. The two men were pictured in a rare smoke-free restaurant in Yerevan.

Armenia is a nation of heavy smokers with few restrictions on tobacco sales and use. According to Ministry of Health estimates, 55 percent of Armenian men are regular smokers. Medics blame this for a high incidence of lung cancer among them.

The smoking rate among Armenian women is much lower: 3 percent. But in Yerevan an estimated 10 percent of women aged between 30 and 40 are tobacco addicts.

Armenian authorities have already attempted to curb smoking in the past. A law that came into force in 2005 banned tobacco in hospitals, cultural and educational institutions and public buses.

Additional restrictions introduced a year later required other entities, including bars and restaurants, to allow smoking only in special secluded areas. But with no legal sanctions put in place against their violation, those measures proved largely ineffectual.

In January 2018, the Ministry of Health put forward a bill that would heavily fine people smoking in indoor public places. The then Armenian government did not send the bill to the parliament before being brought down by mass protests in May.

Torosyan, who was appointed as health minister in May, is behind the ministry's latest attempt to ban indoor smoking. It is not yet clear when Prime Minister Nikol Pashinian's cabinet will discuss the measure.

Aleksandr Bazarchian, the director of the government-funded National Institute of Healthcare, welcomed the bill. He said it would help to create “an environment where non-smokers don't become smokers” and encourage tobacco addicts to kick the habit.

Arusik Mkrtchian, a Yerevan-based DJ and civic activist, also hailed it, dismissing concerns already voiced by some smokers. “There is no such thing as a right to smoke [in indoor public places,]” she said. “There is a right to health enshrined in the constitution.”

But Hrach Davidian, who owns a popular night club in downtown Yerevan, objected to the proposed ban, saying that the government should seek to restrict smoking more gradually. He claimed that the ban would force many of his customers to smoke outdoors late at night and thus disturb residents of nearby buildings.

Armenia Set For New IMF Loan

By: Emil Danielyan

(RFE/RL)- The International Monetary Fund has all but decided to allocate a fresh \$250 million loan to Armenia, praising the Armenian government's macroeconomic policies and “ambitious” reform agenda.

An IMF mission reported a “staff-level agreement” on the loan late on Tuesday at the end of a two-week visit to Yerevan which involved talks with Prime Minister Nikol Pashinian and other senior Armenian officials.

“The agreement is subject to approval by the IMF Executive Board, which is expected to consider it in May 2019,” the head of the mission, Hossein Samiei, said in a statement.

Samiei said that the “precautionary stand-by arrangement” would be disbursed in several installments over the next three years. It is designed to “support the new government's reform plans and strengthen resilience against external shocks,” he said.

“The new government's ambitious structural reform agenda appropriately focuses on fighting corruption, improving the business environment, and developing human capital and infrastructure,” added the IMF official. “In this regard, key measures include establishing an anti-corruption agency, strengthening corporate transparency and governance, and implementing active labor market policies.”

Pashinian reaffirmed his stated commitment to these reforms when he met with Samiei. He also stressed the importance of IMF support for their implementation.

The IMF's most recent lending program for Armenia, worth roughly \$115 million, was launched in 2014 and completed in 2017. Samiei indicated the fund's readiness to provide a fresh loan to the country during a March 2018 visit to Yerevan. He said he held “productive discussions” with then Prime Minister Karen Karapetian and members of his cabinet.

That visit came just weeks before the start of Pashinian-led mass protests that led to the resignation of Armenia's former government. The new government, which took office in May, pledged to carry on with its predecessor's IMF-backed efforts to improve tax collection and cut the state budget deficit.

In his latest statement, Samiei gave a largely positive assessment of the

macroeconomic situation in Armenia. He cited “robust” economic growth recorded last year, the government's rising tax revenues, a falling fiscal deficit, and low inflation.

“Looking ahead, growth is expected to moderate to about 4.5 percent in 2019, reflecting a weaker global environment and copper prices, and remain in the 4-5 percent range over the medium term,” he said.

Samiei at the same time called for a further improvement in tax administration, saying that is critical for offsetting short-term “revenue losses” which he said will inevitably result from major tax cuts planned by Pashinian's government.

Income tax rates in Armenia currently range from 23 percent to 36 percent. The highest rate is set for individuals earning 2 million drams (\$4,100) or more.

A government bill which the Armenian parliament is expected to debate soon would introduce a flat rate for all individual taxpayers. It would be initially set at 23 percent and gradually cut to 20 percent. Government officials say that this will discourage tax evasion and stimulate faster growth in the country.

Samiei cautioned that the tax cuts could have positive effects on the economy only in the medium term. “Therefore, it is crucial to implement the envisaged package of tax policy measures to fully offset these [tax revenue] losses, while being mindful of the reform's possible impact on equity,” said the IMF official.

Iran And Armenia Propose Gas Transit To Georgia

The deal would reduce the Caucasus's reliance on Russian gas but could incur the ire of both Moscow and Washington.
By: David O'Byrne

(EurasiaNet)- A state visit by Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan to Iran has resulted in an agreement between the two countries to cooperate on the potential transiting of Iranian gas through Armenia to Georgia.

If implemented, the agreement promises to be controversial, not least because it would involve Armenia challenging Russian control of its gas distribution sector, and potentially pitching both Armenia and Georgia into conflict with the United States, which last November re-imposed its stringent sanctions against Iran.

The suggestion for the transit deal appears to have come from Iranian President Hassan Rouhani, who brought up the issue in a Tehran press conference following his February 27 meeting with Pashinyan.

"As to cooperation in the field of gas supply, we expressed the Iranian side's readiness to step up supplies," Rouhani said. "We are likewise prepared to launch tripartite cooperation to export gas to Georgia."

Pashinyan said he was amenable. "Armenia is ready to cooperate with Iran and become a transit country for Iranian gas," he said following Rouhani's remarks. "The establishment of an energy corridor is also of great importance both in terms of bilateral and regional dimensions and in broader terms."

Neither commented on whether Georgia has yet been involved in discussions on the possible trade and an Armenian foreign ministry spokesperson was unable to confirm to Eurasianet whether Georgia had been consulted.

The possible export of Iranian gas to Georgia was first raised in 2016 with the National Iranian Gas Company (NIGC) making

successive claims of a deal with both the Georgian state and an unnamed private sector company.

However, these reports were subsequently denied by Tbilisi, which has yet to confirm any form of gas agreement with Iran.

If implemented, the plan would introduce some competition into the Georgian gas market. Georgia is currently supplied entirely from Azerbaijan.

Transit of gas from Iran through Armenia to Georgia is technically possible, as pipelines with sufficient spare capacity linking the three countries already exist. But there are a number of technical and political hurdles that would have to be overcome to make it work.

The line linking Georgia and Armenia is part of a Soviet-era pipeline that currently delivers Russian gas to Armenia. Exporting Iranian gas to Georgia through this line would require its flow to be reversed, and for Armenia to halt its imports of Russian gas. That in turn would require Armenia to replace that gas with increased imports from its only other source of supply, Iran.

That, then, could see the volume of gas needed to supply both Armenia and Georgia exceed the current capacity of the Iran-Armenia pipeline, requiring the line to be expanded, a move which would be both expensive and time consuming.

In theory, gas trade between Iran and Georgia could also be managed by a swap deal, under which Russia would supply a given volume of gas to Georgia, and Iran would supply the same volume to Armenia in exchange.

This would not require the flow through the Georgia-Armenia pipeline to be reversed, and would see Armenia only reducing, and not ending, its gas imports from Russia.

Both options are technically possible but would require support from both Moscow and Washington, either of which could block gas

Iranian President Hassan Rouhani and Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan inspect an Iranian honor guard at a welcoming ceremony in Tehran, February 27, 2019.

trade between Iran and Georgia or at the very least make it difficult to realize.

Yerevan is already at loggerheads with Gazprom, which owns Armenia's gas distribution network and controls around 80 percent of the country's gas market, after the company hiked gas prices for Armenia at the start of the year.

Gazprom would be unlikely to welcome further competition in the Armenian market, although the possibility of increased Iranian gas exports to Armenia could persuade the Russians back to the negotiating table.

Ultimately, though, the final decision on whether an Iran-Georgia gas trade could go ahead appears to lie with Washington and the terms of its re-imposed sanctions regime against Iran.

The situation regarding Iran's gas exports is "not so straightforward," Erika Olson,

economic counsellor at the U.S. embassy in Ankara, said February 16 at a regional energy conference in Istanbul.

While Iran's gas exports are currently exempt from sanctions, financial transactions to pay for the gas are sanctioned, Olson said. Payments for gas are to be deposited into a local bank account where it can be used only in payment for the exports of sanctions-exempt goods back to Iran.

As such, Armenia's gas imports from Iran under the existing barter agreement are exempt from U.S. sanctions, and swap deals for Georgian gas could also be ruled exempt.

However, Olson also cautioned that the situation for any new gas deals involving Iran could face uncertain prospects depending on a number of "variables."

David O'Byrne is an Istanbul-based journalist who covers energy.

Armenia Mulls Chinese Surveillance Tech

Huawei, a Chinese tech giant increasingly sanctioned in the West, is in talks with the Armenian government to install its controversial "Smart City" technology.

By: Grigor Atanesian

(EurasiaNet)- When Chinese IT giant Huawei signed an agreement with the Armenian government in December 2017 to implement its "Smart City" technology in Yerevan, few in Armenia paid attention. The country has a vibrant and fast-growing tech scene, driven largely by international corporations outsourcing their labor to developing countries with skilled workers but low wages – like Armenia. So agreements with foreign tech companies are par for the course.

But researchers at Freedom House, a Washington, D.C.-based think tank, took notice. The group is tracking what it describes as a creeping expansion of "the Chinese model of extensive censorship and automated surveillance systems." Huawei's Smart City platform exemplifies that model.

A key component of the Huawei Smart City solution "is the ability to identify, monitor and track both people and goods and services," Adrian Shahbaz, research director for technology and democracy at Freedom House, told Eurasianet. The program requires thousands of security cameras to be installed in public places, which often use facial recognition technology to identify people and license plates. Shahbaz said he was alarmed by "the awesome power that this gives the authorities to control societies."

While the agreement to install Smart City in Yerevan was signed under the previous government, the new authorities – who came to power on a wave of street protests in the spring of 2018 – confirmed to Eurasianet that discussions are ongoing. Deputy Minister of

Transportation, Communications, and Information Technology Gegham Vardanyan said Huawei, the ministry, and the city of Yerevan are engaged in trilateral talks.

A Huawei spokesperson confirmed that "there have been some changes to the technical requirements and we are continuing negotiations. For now we cannot say anything more than that."

The Huawei project is part of a growing Chinese-Armenia trade relationship. In 2018, trade between the two countries totaled \$771 million, making China Armenia's second-largest trade partner, representing 10.5 percent of the country's overall trade turnover. Also in 2018, Beijing gave Armenia almost \$20 million in humanitarian support, a four-fold increase over 2017. Chinese aid to Armenia has been steadily growing, the most visible manifestation of which is hundreds of public buses and ambulances in Armenian cities.

In 2017 China started construction on a new embassy in Yerevan that is slated to be the second-largest in the former Soviet Union. And last August, China opened a state-of-the-art school in the Armenian capital, where up to 405 students aged between 10 and 18 will have intensive language courses taught by Chinese instructors.

Prime Minister Nikol Pashinyan now regularly mentions China close to the top of Armenia's foreign policy priorities. The government's new five-year strategic program, adopted on February 14, calls for Armenia to "expand and diversify the multi-faceted and broad partnership with China, characterized by friendly relationships."

"Little oversight"

According to the 2017 press release announcing the deal with Armenia, Huawei said the "Smart City" system was designed to "make the life of city residents simpler, more accessible, and safer, and to provide a greater level of municipal services." A separate post on the Huawei Armenia website in April 2018

claimed the project could address a wide array of issues, such as improving transportation, providing access to education, preventing crime and boosting economic development. "Everything in the 'smart' city is reasonable, combined and rational," the post read. "Yerevan is on the way [to] becoming a smart city."

Independent researchers, however, take a dim view of the product. "The approach relies on digital technologies to improve urban life, but the tools also offer a structure to potentially expand authoritarian control over people and public places," Erica Marat, an analyst of post-Soviet security policies and professor at the National Defense University in Washington, wrote in a 2018 policy memo.

Over 160 cities around the globe are Smart City customers, Huawei boasts, including Singapore, and cities in Saudi Arabia and Germany. In the post-Soviet space, cities in Azerbaijan, Russia, Tajikistan, Ukraine, Uzbekistan, Kyrgyzstan, and Kazakhstan are customers of some sort of Chinese city management technology.

Marat told Eurasianet that Huawei's expansion in Eurasia is driven by the opportunity that countries with lax or non-existent privacy laws present. "There's little oversight over what kind of access or control firms like Huawei would face" in the region, Marat said. She said data are an important commodity that can be used for studying human behavior and interactions as well as monitoring specific people, including politicians, public officials, and opposition figures. The facial recognition software included in the Smart City package "can be targeted," Marat said. The question of who would control the footage recorded in Armenia is not only a question of who operates the cameras but also of who owns the servers where it would be stored.

Often in post-Soviet nations, surveillance systems are installed without debate or oversight because "the idea of privacy is not

prominent in these societies," Marat said. "Privacy comes second to collective efforts to improve life."

A former manager at Huawei's Armenian office, speaking on condition of anonymity, told Eurasianet that when the company first pitched the project to the Armenian government in 2017, it was money, and not privacy, that was the sticking point. The government liked the idea but wanted the Chinese company to pay for the whole project. The company saw it differently – it was ready to fund only the pilot, the source said. No price figures for the project were ever released.

"Nobody cared"

As for privacy, the former Huawei executive acknowledged that while Smart City technologies can be used for spying on citizens, that wasn't an issue in Armenia. "There was no conversation about [privacy and surveillance] throughout" negotiations, the executive said. "Nobody cared."

There also are concerns that Chinese city management technology, in particular Huawei's, offer a back door to Chinese spooks. The company's founder and CEO, Ren Zhengfei, was once an engineer for the People's Liberation Army.

The U.S. Congress has banned Huawei from receiving government contracts, seeing its products as "capable of being used to pose a serious national security threat." Australia and New Zealand also have restricted the use of Huawei products, claiming that Huawei cannot be trusted to operate independent of the Chinese government. A Huawei sales director for Poland was recently arrested on espionage charges, and Czech Republic regulators last month banned the company from participating in a government tender.

Grigor Atanesian is a freelance journalist who covers Armenia. Ani Mejlumyan also contributed reporting to this story.

“Letter to Yerevan”: A Famous Armenian Poem Reaches Wider Audience Through English Translation

On January 11, The Hairenik Press published the first ever English translation of Andranik Tzarukian's long-form poem Letter to Yerevan («Թուղթ Ան Երեւան» “Tught ar Yerevan”).

The translation was a collaborative effort between the former director of the ARF and First Republic of Armenia Archives and former editor of the Armenian Review Tatul Sonentz-Papazian and former editor of the Armenian Weekly Rupen Janbazian.

Here's TorontoHye's interview with Janbazian regarding the significance of the poem and the collaborative work with Sonentz-Papazian.

TorontoHye: Why did you choose to translate this particular text?

I first read «Թուղթ Ան Երեւան» (Letter to Yerevan) about 16 years ago—while still in high school. We had read a snippet of the poem while studying the life and works of Andranik Tzarukian in Armenian literature class at ARS Armenian School. I had previously read his orphanage memoir «Մանկութիւն Չունեցող Մարդիկ» (Those without a Childhood), which had quickly become one of my favourite pieces of Armenian literature. After reading that excerpt of «Թուղթ Ան Երեւան», I was hungry for more, so our teacher Mr. Moushegh Karakashian lead me to our school library where there was a copy of the long-form poem.

It captivated me, even though I was not familiar with a lot of the rich vocabulary. I would pester Baron Moushegh every so often and ask what Tzarukian meant by this of that particular word or phrase. He did a spectacular job of patiently explaining unfamiliar words and giving me a better understanding of the historical context of the poem.

One thing that struck me was the impact the poem on Baron Moushegh's generation. He told me that he and his friends had memorized the 60-or-so page poem by heart and it boggled my mind at the time—I couldn't fathom having to learn anything so long by heart. I knew then that it must have been good piece!

It was then that I decided that the work should be translated into English, so that my generation, which is more comfortable reading English, could appreciate it as much as generations that came before ours.

About 14 years after first reading the poem and thinking about translating it, I brought up the idea to one of my mentors and good friends Tatul Sonentz-Papazian, who was ready to collaborate on the project. I was ecstatic, to say the least.

We announced the translation on May 28, 2017—the 99th anniversary of the First Republic of Armenia—and decided to publish the poem periodically in the Armenian Weekly, with the intention of finishing off the translation on the centennial anniversary of the establishment of the Republic. After the publication of about eight small sections in print and online, the Hairenik Press expressed interest to publish it in book-form as a part of the Hairenik Association's 120th anniversary celebrations. And the rest is history!

TorontoHye: Tell us about working with Sonentz-Papazian.

Working with Tatul can only be described as a dream come true. I remember reading his translations of [Hakob] Karapents' Return

& Tiger and of countless poems by [Daniel] Varuzhan, [Yeghishe] Charents, and so forth, and thinking, “how cool would it be to get to know this man?” Life has a funny way of working out and I ended up working in the same building as Tatul in Watertown, Mass. for more than three years. Despite being two generations apart, we quickly became great friends and would spend countless hours together discussing politics, literature, and life.

During one of our conversations in the basement of the Hairenik building in Watertown, Mass., the two of us asked ourselves: If Tzarukian's masterpiece had been so cherished for decades, why does it appear to have become so irrelevant today? This really kick-started the translation process. I consider myself lucky to have a friend like Tatul—and even luckier to have had the chance to work with him one-on-one. I learned a lot about translating from him.

TorontoHye: When first released nearly 75 years ago, Tzarukian's poem flew off the shelves. Tell us more about the poem. What made it so important when it was first released?

RJ- In 1944, Soviet Armenian writer Gevorg Abov wrote a poem entitled, «Մենք Չենք Մոռացել» (“We Have Not Forgotten”). In his poem, he criticized the Armenian Revolutionary Federation (ARF) and its entire membership for being traitors of the Armenian nation and its people. In his various writings and public speeches, Abov was particularly critical of the First Republic of Armenia (1918-1920) and its leadership.

Abov's poem touched a nerve with Tzarukian. Although Abov had addressed his poem to the entire ARF, Tzarukian felt it was his responsibility to respond and to disclaim «Մենք չենք մոռացել». Written in Aleppo in 1944 and first published in 1945 «Թուղթ Ան Երեւան» examines the history of the ARF and aims to dismiss Abov's claims that the organization harmed the interests of the Armenian people. Almost overnight, Tzarukian became a dominant voice in Armenian life, and his poem quickly spread through the Armenian Diaspora, from the Middle East to Europe and the Americas.

The poem was republished several times over in various Armenian communities—including in Syria, the United States, Lebanon, and Cyprus—up until the early 1990s, and as a result became a source of inspiration for tens of thousands.

Like you mentioned in your question, when first released, copies of «Թուղթ Ան Երեւան» literally sold like hotcakes, leading to almost a dozen reprinted editions in the first decade alone. Funny enough, about a month after our translation was released, I realized that the book had a small “Bestseller” tag on Amazon. Sure, it might have only been a bestseller in Amazon's Russian and Former Soviet Union Poetry section—which really isn't a big deal—but almost three-quarters of a century after it was released, Թուղթ Ան Երեւան is technically a bestseller once again, which made me smile. Knowing that Tzarukian is technically as bestseller once again made my smile...

Tzarukian's language in the poem is flowery and beautiful. Perhaps more importantly though, it is jam-packed with information—it's really an Armenian History lesson told in verse.

TorontoHye: Titles say a lot; a reader is either drawn to it or remains indifferent. Letter to Yerevan, has that quality of drawing the reader to open the book. What can you say about the title of the poem?

RJ- Tzarukian's title «Թուղթ Ան Երեւան» is pretty damn powerful. Although it is often

Translators Janbazian and Sonentz Papazian (left). Andranik Tzarukian sketch by Saroukhan.

described as a response to a single poem, Tzarukian's work is—in reality—a response of the Soviet intelligentsia of the time, which was continuously bombarding the ARF and its leadership with attacks of every kind. Of course, most of the time, the attacks were ordered by the powers that be in Soviet Armenia, which is why Tzarukian's title is directed at all of [Soviet] Yerevan and not just Abov—«Թուղթ Ան Աբով» would have made quite a weak title!

As a Western Armenian author, Tzarukian even wrote the whole thing in Eastern Armenian—quite beautifully, too—so that everyone reading it in Armenia would understand every single word. Reading the poem, it is difficult to imagine that Tzarukian wasn't an Eastern Armenian writer.

When translating the title, we came across a few different iterations used in English-language books and textbooks on Armenian literature. One translation of «Թուղթ Ան Երեւան» we much liked was “Message to Yerevan,” however, we felt as though it was not powerful enough and did not convey the right emotion.

At one point, early on in Tzarukian's work, he writes:

You have evoked me from the Homeland

And written a letter with cutting words,

And laced the words with fire
And the fire with poison and hemlock
And you say to me,
“I have not forgotten you.”

We figured since Tzarukian considered Abov's poem to be a letter, then «Թուղթ Ան Երեւան» could be considered a response letter—that's how we came up with Letter to Yerevan!

TorontoHye: What is the importance of translating poems like Tzarukian's masterpiece?

RJ- If there is one reality that Armenians in the Diaspora must accept today, it is that based strictly on population figures we are but a drop in an ocean. Armenians rarely constitute even half a percent of a city's or country's population. How, then, can we expect the new generations of Armenians in North America to maintain the mother tongue in an environment dominated by another language—in the case of North America, English?

Making foundational texts like «Թուղթ Ան Երեւան» available in English can only create opportunities for such text to be read not only by Armenians but also by others. In translation, those texts can again inspire, becoming for English-speaking readers what they were for previous generations of Armenians. We also hope that our humble attempt might prompt Armenian youth to

engage with and learn Armenian, the language of the original text. That is why we found it integral to include the original

Armenian—which has not been republished in decades—along with the translation.

The Armenian language is central to our cultural identity, of course; but what is also vital is that texts embodying the many facets of the Armenian experience be read—whether in Armenian or English, or any other language, for that matter. Even if only so that new generations may feel some small part of the revolutionary spirit that has inspired so many of our greatest modern writers and artists.

TorontoHye-What's the significance of the book at this juncture of our national discourse (ազգային կեանք)?

RJ- I think that it is very important to understand the historical context before diving into Letter to Yerevan, which is we are lucky to have had such a powerful and carefully-crafted introduction written by another former Armenian Weekly editor, Vahe Habeshian.

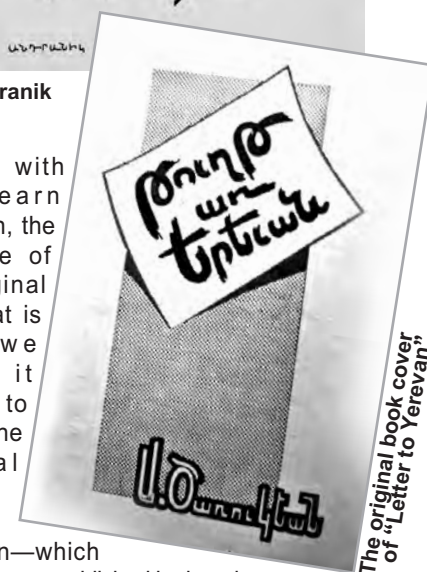
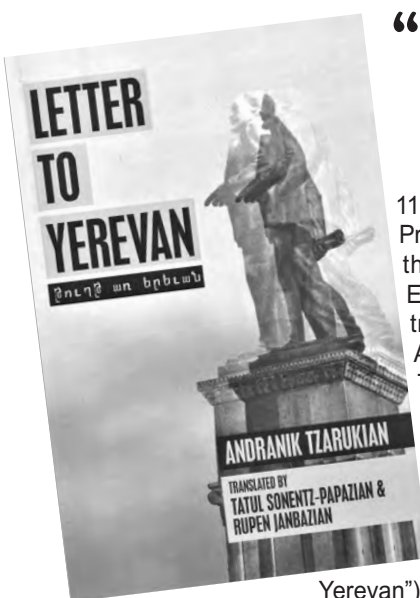
In his preface, he writes that Հակաառաջակցականություն—or “anti-ARFism”—has existed and continues to exist because the ARF existed and exists as a significant enough threat “to warrant consideration or reaction.” And as such, Habeshian argues that it is appropriate for the ARF today to keep events in our national discourse—especially sentiments in Armenia, including the recent Velvet Revolution and its wake—in historical perspective and not to use anti-ARF sentiment as opportunities to blame others when or to justify its own mistakes or unpopular decisions.

Letter to Yerevan is very much a “Cold-War story,” but it is also a body of work that goes beyond just the East vs. West context and gives an unadulterated history of the Armenian people that would have been largely ignored—even forbidden from coming to light—in Soviet Armenia.

There are many lessons for us today in Letter to Yerevan, even though it is now a nearly a 75-year-old poem. The beauty of poetry is that each reader will interpret the content and language in his or her own way.

TorontoHye- When the translation was published, it was announced that all of the

see page 27

The original book cover of “Letter to Yerevan”

From The Toronto Globe To The New York Times: Birth of A Genocide Scholar

By: Alan Whitehorn

We often speak of intentionality in genocide, but it was not initially the case in my university career. Most of my earlier academic work was on elections, parties, ideologies, and comparative politics. However, I began my odyssey on genocide research in earnest about four decades ago when I was a young assistant professor. I was searching to fill the gaps in my personal knowledge of that fateful year 1915. My family's roots on my mother's side are Armenian and my metzmama was an orphan of the Young Turk genocide of Armenians. Our family history was very much intertwined with that of the Young Turk's historic crimes against humanity.

On one cloudy afternoon long ago I sat down at the microfilm reader in the library at the Royal Military College of Canada in Kingston. As I turned the spools of microfilm, I proceeded to look at the old issues of the Toronto Globe newspaper, Canada's equivalent to the New York Times. I carefully scanned each column of every page, covering each and every day for the entire year of 1915. I wanted to see directly what Canadians had read at that historic

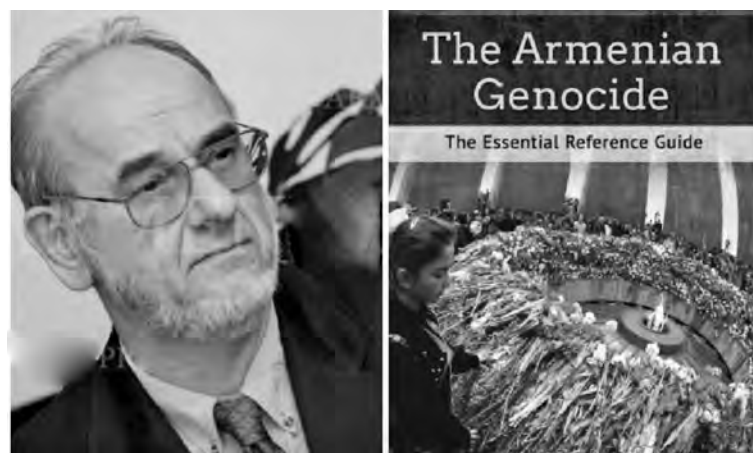
time about the unfolding mass deportations and ethnic killings. I took careful handwritten notes and made photocopies of all of the significant articles. After several days of research, I could see for myself how much people knew over the unfolding day by day timeline. I learned a lot reading those accounts. Having completed this personal research, I placed my notes and photocopies in a cherished file folder to be stored in my cabinet drawer.

About a decade later, I saw an official letter to the Globe from a senior Turkish Embassy official denying the Armenian Genocide. In response, I retrieved the old photocopies and drafted a reply, pointing out the powerful headlines from 1915 that showed how much we knew even then. Little did I realize that it would be a pivotal moment in my career. I was shortly thereafter subsequently invited to a conference on ethnic and religious minorities in the Ottoman Empire. Joining my colleague professor Lorne Shirinian, we each contributed a chapter to the conference volume and our two chapters became the basis for our own book *The Armenian Genocide: Resisting the Inertia of Indifference* (2001). This booklet was intended

to give our politicians in the Canadian Senate and House of Commons a summary historical background and Canadian perspective on the genocide. It was our hope that the volume would assist politicians to understand the importance of a vote on recognition. Our collective efforts were successful.

It seems that one book led to another, including some on genocide poetry: *Ancestral Voices: Identity, Ethnic Roots and A Genocide Remembered* (2007), *Just Poems: Reflections on the Armenian Genocide* (2009), and *Return to Armenia/Veradardz depi Hayastan* (2012). In honour of the 100th memorial year, I edited the first ever English language encyclopedia entitled *The Armenian Genocide: The Essential Reference Guide*.

Around the same time that I was editing the encyclopedia, I was asked by Ara Ketibian and Mkhitarist Reverend Vahan Ohanian to pen the introduction to the two volume collection of newspaper articles from the New York Times that spanned the years of massacres and genocide from 1890 to 1922. Somehow, it seemed fitting for me, the grandson of an orphan of the genocide, to return to studying the

Scholar Alan Whitehorn and the cover of "The Armenian Genocide- The Essential Reference Guide".

newspapers of those years of persecutions and mass slaughter. Recently published in Yerevan, *The Armenian Genocide: Prelude and Aftermath As Reported in the US Press: The New York Times* (2018) is a global project and is part of a series of volumes that will include other leading American newspapers of the day.

In my introduction to the NY Times volumes, I undertook to conduct a content analysis of the words and phrases used by the overseas missionaries, diplomats and journalists to document the range of horrific scenes. One section

"Describing the Indescribable" outlined my listing of those words in ascending levels of atrocity. Previous versions of that important section have appeared in the Armenian Genocide encyclopedia and several Armenian diaspora newspapers, including *Toronto Hye*. The original newspaper documents remain powerful accounts. I hope that readers around the globe will find the New York Times volumes as meaningful as I have.

**Alan Whitehorn is a professor emeritus at Royal Military College of Canada.*

"Letter to Yerevan":...

cont. from page 26

proceeds from the sales of the book will go directly to the Hairenik Newspaper Digitization Project. Tell us a little more about that.

RJ- Tatul and I, along with English and Armenian editors Vahe Habeshian and Yeprem Tokjian; illustrator Meruzhan Khachatryan; as well as designers Hovig Afarian and Varak Karakashian, decided to donate our time and efforts to making the publication of this book a reality. We wanted the money to go to a worthwhile cause, so we decided to allocate the funds to something we believe can help inspire and educate generations.

The Hairenik Association was established in 1899 and is celebrating its 120th anniversary this year. As part of this celebration, the association announced that it has been digitizing its entire newspaper archive, which will soon be made available to the public. Of course, the digitization of printed materials that date back to 1899 requires

meticulous professional expertise—which doesn't come cheap—so we decided to help the ongoing fundraising efforts to make the project a reality.

One hundred percent of book sale proceeds will be donated to the Hairenik Association's Newspaper Digitization Project, through which, the archives of the Hairenik Daily (Armenian), Hairenik Weekly (English), the Armenian Weekly (English), and the Hairenik Weekly (Armenian) will be digitized, completely searchable (optical character recognition) in both languages, and made available to students, researchers, and the general public. The newspapers are a treasure cove of information, history, and knowledge, and they have largely remained untapped due to their fragility and inaccessibility. Through the digitization project, we can change that.

The book will be presented in Toronto on March 15th, correct?

Yes! The event will be taking place at the Armenian Community Centre of Toronto (Main Hall) and will be presented

by one of my childhood friends Varak Babian, and Mr. Moushegh Karakashian, who introduced me to the text 16 years ago! There will also be readings in both Armenian and English and a book signing will follow the event.

A number of organizations—the Hamazkayin Armenian Cultural and Educational Society Toronto Klatzor chapter, the Hairenik Press, the Armenian Revolutionary Federation S. Tehlriian committee of Toronto, as well as the Armenian Youth Federation Toronto S. Zavarian chapter—have been gracious enough to co-sponsor this event. Admission is free and everyone is invited!

Where is the book available for purchase?

The book is available in paperback and digital format on Amazon (U.S., Canada, and around the world). Paperback copies can also be purchased in many Armenian and non-Armenian bookstores in North America, including the Hamazkayin bookstores of Toronto and Montreal, Hairenik bookstore in

Join us
[www.facebook/
Torontohye newspaper](https://www.facebook.com/Torontohye.newspaper)

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պարասխանաբու չէ
իր էջերուն մէջ լոյս տեսած
ծանուցումներու բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն
ու գրու-թիւները ենթակայ են որոշ
խմբագրումի:

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

M E T R A S

**SHIPPING &
FORWARDING INC.**

2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377

Fax: 416-497-0783

info@metrasshipping.com

www.metrasshipping.com

Տապիկի խոհանոց

Դդում, Դդմաճաշ, Դդմապուր

Սոնիա Թաշճեան

Ազգագրագետ Վարդ Բոլոյեանը իր «Երկրագործական Մշակոյթը Հայաստանում» լայնածավալ ուսումնասիրության մէջ, այլ բանջարեղէններու հետ միասին կը թուարկէ դդումի մշակութունը իր հայաստանի մէջ. այսպէս դեռեւս Տրդ դարուն կը յիշատակուի «ագ-խոյգ» անունով, որպէս վայրի դդում: Յետագային այն առաւելապէս մշակուած է Արարատեան դաշտավայրի գաւառներուն մէջ, արդէն իսկ որպէս բանջարանոցային բանջարեղէն:

Կային երեք տեսակի մշակովի տարբերակներ. դդում լայնատերեւ, որը նաեւ ունի իր ենթատեսակները, ճաշերու մէջ կ'օգտագործուի եւ ռուպի մէջ եփելով անուշի կը վերածուի: Դդում սուրահի, որն ածեցնելու համար ձողեր կը տնկեն, որպէսզի վրան մագցի թուփը. այս տեսակ դդումը երկարավիզ կոթեր ունի. անոնցմով ձագարներ, ջուրի շիշեր եւ գինեհան շերտփներ կը պատրաստեն. յաճախ նաեւ կոչուած է դոլիկ կամ ջիդդում անուններով: Իսկ երրորդ տեսակը կը կոչուի դդմիկ, աւելի փոքր եւ ուռուցիկ, որոնք դատարկելով ու չորցնելով փոքրիկ ամաններ կը պատրաստեն:

Մուսալերան դդմը բուրանա

Աւելի ուշ բազմաթիւ տարատեսակներ կը ներմուծուին, կամ ալ խաչասերուելով այլ բանջարեղէններու հետ՝ նոր տեսակի դդումներ ի յայտ կու գան. այսօրայ խօսակցականի մէջ յաճախ ձմեռուան դդում կը կոչուի մեծ դդումը, դդմիկ՝ փոքր դդումները եւ դդմակ, կիրառական նշանակութիւն ունեցող կարծր պատեանով ու երկար վիզով դդումները. դատարկուած ու չորցուած դդումը կը կոչուի կօշ, կուպ կամ տօլ: Բարբառներուն մէջ կը հանդիպինք բռնի կամ բրանի եւ կարկած հոմանիշերը: Փտուռ կամ մեղրադդում կը կոչուի քաղցր տեսակը. որոշ շրջաններու մէջ սովորութիւն է ոչ քաղցր տեսակը օգտագործել որպէս անասնակեր:-

Հինէն ի վեր դդումը լայն կիրառութիւն ունի մեր խոհանոցին (նաեւ ժողովրդական բժշկութեան) մէջ. անոր կուտերը ծիթատու են, նաեւ բուժիչ. յաճախ աղանցելով կը ճաշակեն կամ՝ կ'աղան: Դդումը շերտելով ու չորցնելով կը պահեստաւորեն ձմրան համար, այն դդմըջոր կամ դդմիջի կը կոչուի: Պատմական Հայաստանի ամբողջ

տարածքին բազմաթիւ են դդումով՝ ճաշատեսակները. աւանդական՝ խոհանոցին մէջ տարբեր անուններ ձեւաւորուած են դդում բառով. այսպէս՝ օրինակ՝ դդմախիս կամ դդմաշիթ, դդմապուր, դդմաճաշ, դդմասպաս, եւայլն...:

Ամենէն յայտնի տօնածիսական՝ ճաշատեսակը դափաման է. սովորաբար այն կը պատրաստեն ուշ աշնան կամ ձմեռնամուտին, որպէս գոհաբանութեան ու շնորհակալութեան արտայայտութիւն. դդումը կը լցունեն չիրերով ու բրինձով, մեղր ու իւղ կ'աւելցնեն, փակ կափարիչով կ'եփեն թոնիրին (այժմ արդէն փուռին) մէջ. կը պատրաստեն մեծ դդումով, որպէսզի շատ թիւով՝ մարդկանց մատուցեն:

Մարաշ՝ Այնթապի խոհանոցին մէջ «թթուաշ դդմապուր»ը համարուել է հարսանիքի գլխաւոր ճաշատեսակը. իւրտ միսն ու սիսեռը խաշելէ յետոյ վրան լեցնել մանրած դդումը, համեմել լոլիկ՝ պղպեղի կծու մածուկով, սխտորով, լիմոնով ու փոշի անանուխով. կողքին մատուցել ծեծած ցորենով ու տապկուած լաւաշով փլաւ:

Փլաի նման կ'եփուի ու կը մատուցուի Ամասիայի ճաշերէն «դդումով չըրթմա» կամ Արաբկիրի «դդումով ջըրջըրէ խիս»՝ ճաշատեսակը. սոխառածի վրայ աւելցնել մանրած լոլիկ՝ պղպեղ, ապա դդում, աւարտին խոշոր կորկոտ:

Դդումին յաճախ կ'ուղեկցի չիրը. այսպէս Ղափանի « շոգեխաշած դդմաճաշ»ը կ'եփուի սոխառածի վրայ լեցնելով դդում, տանձաչիր եւ բրինձ կամ կորկոտ, համեմելով սամիթով ու կծու պղպեղով: Իսկ Գորիսի «թթուա (թթուաշ) դդմաճաշ»ը սոխառածի վրայ դդում, ապա թթու սալորաչիր ու հոնաչիր կը լեցուի, քիչ մըն ալ բրինձ: Բոլորովին այլ տարբերակ մըն է «դդումով կաթնա» ճաշատեսակը, ուր դդումը կ'եփուի կաթի մէջ. չամիչով ու բրինձով. այն շատ սննդարար եւ իւրապատուկ ուտեստ մըն է:-

Դդումն ու ոսպը համային շատ հետաքրքրական ու ներդաշնակ համադրութիւն մը կը կազմեն. այսպէս Վանայ մշտնի տարբերակներէն մէկը դդումով կը պատրաստուի. խաշած ոսպի վրայ կ'աւելցնուի դդում ու սոխառած: Կայ նոյն ճաշի հատիկ լոբիայով ու դդումով՝ տարբերակը: Ղարաթաղցիք ունին «մաշով բրանի» ճաշը, մաշ = կանաչ լոբիա եւ բրանի = դդում: Իսկ Մուսալերան խոհանոցի «դդումով բուրանան» ոսպն ու սիսեռը եփելէն յետոյ կը խառնուի դդում, սխտոր եւ լիմոնի հիւթ: Մինչդեռ Ակնի «բորանի»ն սովորական կիսախաշ դդում է մածունի եւ անանուխի հետ խառնած: Ակնեցիք նաեւ «դդումով տապակ» ունին, կիսաեփ դդումի վրայ հարած հակիթ լեցնելով կը տապկեն: Արաբկիրի խոհանոցի «դդումով՝ դափասմասի»ն՝ տիպալ դաւորմայով ու

դդումով կոլուակ

խորձով լաւաշ

դդումի շերտերով եփած տօնական ապուր մըն է: Կարելի է շարունակել՝ թուարկելը, որովհետեւ երկար է շարքը դդումով տարատեսակ ճաշերու: Եզրափակելով, ընդգծեմ, որ պահքի օրերուն շատ համեղ կերակուր մըն է բանջարի միջուկով կոլուակը. անոր պատեանի խմորը կը շաղուի կորկոտով ու դդումի խիսով: Եւ վերջապէս ներբաժան հացատեսակ մըն է՝ Տրապիզոնի հայերու «խորձով լաւաշ»ը, որուն մէջ դդում կը դրուի:

Խմորի համար՝

- 1 գաւաթ ջուր-
- 3 ապուրի դգալ ձէթ
- 1 ապուրի դգալ քացախ
- 1 թէյի դգալ սոտա
- 1.5 - 2 գաւաթ ալիւր աղ-
- միջուկի համար՝
- 0.5 քիլօկրամ դդում
- 2 սոխ
- 2 կապ սպանախ
- 2 ապուրի դգալ ձէթ
- կարմիր եւ սեւ պղպեղ
- անանուխ
- աղ

Խմորի բաղադրիչները խառնելով շաղել խմորը: Փափուկ խմոր պիտի ըլլայ. ծածկել, ձգել հանգստանայ: Այդ ընթացքին սոխը մանրել եւ շոգեխաշել ձէթով, համեմել, ապա խառնել մանրած սպանախն ու դդումը:

Խմորը վերածել 3 գունդի. բարակբանալ, լցունել միջուկով, մատներով հարթեցնել եւ թխել փուռի մէջ, կամ մարմանդ կրակով ու փակ կափարիչով տապակի մէջ եփել երկու կողմն ալ:

դդումով մշոշ

դդումով կաթնա

ռըչել

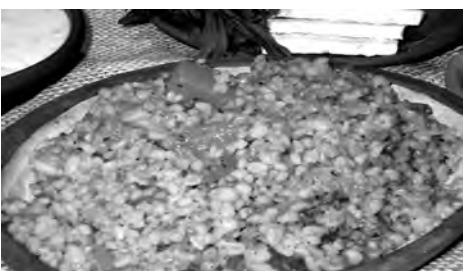
դդումով ձուածեղ

թթուաշ դդմապուր

Գորիսի թթուա դդմաճաշ

դդումով չվրդմա

շոգեծաշած դդմապուր

մաշով բրանի

Հ.Օ.Մ.-ի Չայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211
www.ars-canada.ca email: arstoronto@gmail.com

Անդամական Ժողով
Հիւրասիրութիւն
Սկիզբ Ժողովի՝

Շաբաթ՝ 9 Մարտ 2019
Ժամը 10:00-ին
Ժամը 11:00-ին

Փոքրիկներու Բարեկենդան՝ Ուրբաթ 1 Մարտ, 2019:

Հաճելի անակնկալներ եւ խաղեր, Pizza եւ զովացուցիչ: Տոմսերու Գին \$15 տողար

Կանանց Միջազգային Օր՝ Կիրակի Մարտ 3, 2019 Ժամը 11 – 3 Prince Hotel-ի մէջ:
Օրուայ բանախօս՝ Մեան Բալլեցեան CEO CivicAction, Top 100TM Award Recipient 2018

Manti Madness night! Մանթիի պատրաստութիւն: Չորեքշաբթի, Մարտ 20, ժամը 6-էն սկսեալ:

Գրառում Թուականներ

- Կազմակերպութեամբ Հ.Օ.Մ.-ի "Ռուբինա" Մասնաճիւղին՝ մէկ շաբթուայ պտոյտ դէպի Գուպա: Ապրիլ 1 – 8, 2019
 - Մայրերու Օր՝ Ուրբաթ, 10 Մայիս 2019 Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ:
 - Կազմակերպութեամբ ՀՕՄ-ի Ընկերային Օտարութեան յանձնախումբին՝ դաստիարակչական երեկոյ Հինգշ. Մայիս 16, ժամը 7:30-ին Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ: Նիւթ՝ Կտակներու, կեանքի ապահովագրութեան եւ նիւթական բլանաւորումի կարեւորութիւնը:
 - Նիւթը կը ներկայացնեն՝ Պրն. Բոպէր Ատուրեան եւ Ժանէթ Համբարեան
- ARS Social Services Office working hours **Mon to Fri from 10 a.m. to 2 p.m.**
Ընկերային Օտարութեան գրասենեակի ժամեր՝ Երկշ.էն Ուրբ. 10:00 – 2:00
Հեռ: 416-495-0644 Է-նամակ: arssocialservices@gmail.com

Armen's Math Corner

(March 2019)

Junior Problem :

A cylindrical can of pop has a volume of 375 mL. If the can's height is 120 mm, then its approximate radius is closest to:

- a) 1.8 cm b) 2.2 cm c) 2.6 cm d) 3.2 cm e) 4.2 cm

Senior Problem :

Armen L. James, is a good basketball player who plays for his local AGBU youth basketball team in Toronto.

Among his team-mates, he is nicknamed as **Air-Armen**.

In his most recent game, he scored 40 points there by raising his old scoring average from 27 points per game to the new current 28 points per game.

How many points (instead of 40) would **Air-Armen** have required to score in order to bring his scoring average up to 30 points per game?

Հայ Օգնութեան Միութեան "Ռուբինա" Մասնաճիւղը մտադիր է սկսիլ ճաշի պատրաստութեան եւ վաճառքի ծրագիր մը եւ առ այդ, կարիքը ունի խոհանոցի կարող անձի մը (առայժմ՝ շաբաթը երկու օր):

Թեկնածուն պէտք է ըլլայ հմուտ հայկական ճաշերու պատրաստութեան մէջ եւ կարող ըլլայ ստանձնել խոհանոցի պարտականութիւնները առանց վերահսկողութեան (supervision):

Հետաքրքրուողներ հաճին կապ պահել մասնաճիւղիս ատենապետուհի՝ Իռեն Թիլիմեանի հետ 416-444-6143
Իրիկունները ժամը 6-7ի միջոցին

FOR SALE

8 Hectares of
Grape producing Vineyard
is for sale in

Arevadasht Village in Armavir region of Armenia
for USD \$110,000 negotiable.

For information, please call or text Vahe at: **(647) 921-8773.**

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պաշտասխանապարտ չէ իր էջերուն մէջ լոյս փեւսած ծանուցումներու բովանդակութեան:

Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

Answers to March 2019 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob.: (d) 3.2 cm ; Sr. prob.: 66 points

Torontohye Newspaper

Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com

Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215

Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղտընեան

Աշխատակիցներ

Արշո Չաքարեան
Թամար Տոնապետեան

Էջադրում

Արա Տէր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու

Միսակ Գաուլագեան

Ծանուցումներ

Սեւակ Յարութիւնեան
Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejian

Administrator

Missak Kawlakian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

February 11, 2019

FOR IMMEDIATE RELEASE

ARMENIAN HERITAGE CRUISE SAILS THE SEAS “ARMENIAN STYLE”

By: Barbara Haroutunian

There was magic in the air as more than 1200 Armenians boarded Royal Caribbean's extraordinarily beautiful cruise ship, "Allure of the Seas". The Allure of the Seas is a Mega Ship that is well designed and elegantly decorated.

Armenian Heritage Cruise XXII, sponsored by the Armenian Cultural Association of America, Inc. sailed from Miami, FL for a week-long cruise from January 20-27, 2019. The cruise was a welcomed relief from the shivering cold and snow that gripped the northern states. Ports of Call included Nassau, Bahamas, Cozumel, Mexico, Roatan, Honduras and Costa Maya, Mexico.

Armenians came from all over the world: Argentina, Australia, Canada, England, France, Germany, Greece, Lebanon, Uruguay, Sweden, Switzerland and of course, The United States! Each guest received an AHC tote bag as a gift from the ACAA and Travel Group International. Most people who go on the AHC say it is an amazing week. For seven days everyone found themselves enjoying good music, good food, meeting new and old friends aboard a mega ship on the "Hye Seas". There are three ways to experience complete fulfillment on the cruise:

1. Spend a week of fun in the sun, leaving the hustle and bustle of life on hold.
2. Learn and help preserve the Armenian culture and heritage.
3. Meet old friends and make new friends.

This year, we were honored to have on board Archbishop Khoren Toghramadjian, Prelate of Cypress, who each morning conducted divine Liturgy. For those guests who needed a little help on the dance floor, Margo Kaftajian taught traditional Armenian Dances like the Shourch Bar, Tamzara, Haleh and many others. Guests participated in *Backgammon and Belote Tournaments* under the direction of Antranik Boudakian. A well-stocked AHC Bookstore was open each day supplying all kinds of unique Armenian merchandise. There was a special table set up for the Armenian Heritage Tour 2019 going to Armenia and Karabagh on September 19-October 3, 2019 with Maro Assadourian, the ACAA liaison. The ACAA Hospitality desk was open each day to assist passengers with all their needs.

Once the sun set and the stars came out, the fun didn't stop. The evenings were filled with great music for both listening and dancing by Harout Pamboukjian, Kevork Artinian and Khatchig Jingirian!

On opening night there was a Welcome Aboard Presentation hosted by Margo Kaftajian and Maria Tavitian who announced the highlights of the week's special events.

The days at sea were spent attending the many cultural presentations, or simply pool side to enjoy the beautiful tropical weather. Guests participated in a vast array of Armenian activities, as well as the ships' offerings, or just spent the day relaxing in their luxurious staterooms.

On the second day at sea there was an Armenian Boardwalk Street Party with Khatchig Jingirian and an all-star Kef Band. Guests enjoyed a cocktail reception, compliments of AHC and Travel Group and prizes were awarded for the best Armenian tri-color outfit utilizing our national colors of red, blue and orange!

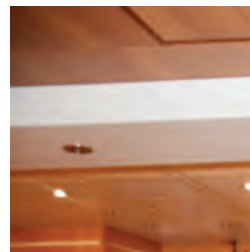
For the second time, AHC hosted a Continuing Medical Education (CME) Seminar for health care professionals and dentists. The registrants were able to attend specific medical classes to obtain ongoing accreditation under the auspices of Columbia University. The lectures were conducted by renowned authorities in health care who have made a major contribution to improving education and increasing the standards of health care in Armenia. The program featured Dr. Samuel S. Badalian MD, Dr. John P. Bilezikian MD, and Dr. Lawrence V. Najarian MD.

Each day there were lectures and programs about relevant Armenian topics, including:

- Anahid Yeremian presented on The Cosmic Ray Division in Armenia, Scientific Excellence on a Global Scale.
- Armenian Genealogy: Tracing Your Armenian Family Roots – George Aghjayan
- Dr. Taner Akcam did a presentation on his ground-breaking book, "Talat Pasha's Telegrams and the Armenian Genocide"
- A presentation by Bared Maronian of his upcoming film projects – "Bloodless", a documentary film about the 2018 peaceful revolution of Armenia; and "Titanic Love", a documentary film about the Armenian survivors aboard the Titanic was well received.
- This year's Armenian Business Networking Program featured Valot Atakhanian, one of the founders of DAV Cigars, who led a presentation about the boutique Cigar business and the challenges of licensing, importing and developing the business of a US Corporation who's primary operations are based in the Dominican Republic.
- Armenians in Greece and the Mediterranean – Presented by his Eminence Archbishop Khoren Toghramadjian from Cypress
- Armenian Comedian Vahe Berberian had the audience roaring with laughter!
- The Armenian Relief Society (ARS) sponsored a Program where Members and Friends from all over the world were invited
- The Knights and Daughters of Vartan were on board and Highlighted their recent Veratats Hayrenik Mission III trip to Armenia in September 2018. Presented by Avak Sbarabed Dr. Gary Zamanigian and Avak Dirouhi Diana Tookmanian
- Homenetmen Presentation included Members and Friends from all around the world!

The Armenian Heritage Cruise is the only event in the world that brings Armenians together for a week of cultural, educational, religious and social experiences. The AHC hosts individuals and makes welcome all Armenian Charitable organizations, providing activities on a national and international level for the betterment of the Armenian nation and people worldwide. The Armenian Heritage Cruise has become a respected and prestigious program working under the guidance of the Armenian Cultural Association of America, Inc., a Registered US 501(C)3 non-profit organization. Through funding provided by the AHC, the organization supports Armenian research, cultural events and provides primary assistance to Armenian language news media.

The AHC is involved in many endeavors and works within this mission to assist and help the Armenian people in the Diaspora and the Armenian Republic. From all over the United States, dedicated individuals have volunteered to work on this fabulous event. Each area of the United States, Canada, South America and Europe are represented. There is no other event in the world that brings together Armenians from around the world for seven full days of fellowship and camaraderie. We look forward to seeing you on our 23rd cruise, sailing January 12-19, 2020 from Miami. Come enjoy fantastic programs and entertainment such as: Comedian Key Orkian from London, Nersik & Arabo Inspiryan and Sarina Cross. Enjoy the experience of a lifetime on "The Original Armenian Cruise", where the Armenian spirit comes alive on the Caribbean Sea. For reservations and information about Armenian Heritage Cruise XXIII contact Travel Group International at 866-447-0750.

COMMENTS FROM A FEW PLEASED PASSAGERS:

"This is the 4th time I am taking the Armenian Heritage Cruise and I always have a fabulous time. Everywhere I turned they were speaking Armenian...it felt like I was in Armenia. The lectures were informative and the entertainment was phenomenal. I will definitely go again in the future".

Lily Sarkissian
Mahwah, NJ

"For my birthday this year I planned a mother and daughter trip, to spend quality time with my mother as we now live in different cities. We decided to sail through the Caribbean with "Allure of the Seas" and the Armenian Heritage Cruise. We can honestly say this trip exceeded our expectations. This has truly been a heartwarming experience, as we encountered and reconnected with familiar faces, as well as built new friendships with Armenians from all over the world, leaving us with a lifetime of beautiful memories".

Tina Tumberian
San Diego, CA

"This is my 16th time cruising with the Armenian Heritage Cruise and friends from Australia, Los Angeles, Boston and Canada. Hope to see everyone next year on Armenian Heritage Cruise 23".

Avedis and Seta Najarian
Boston, MA

"We had a fabulous time on the beautiful Allure of the Seas. The Armenian Beach Party in Mexico was fun. The Armenian Heritage Cruise is an awesome way to reconnect with friends from all over the world. Love all the singers; however Harout Pamboukjian was the highlight of the cruise this year. There are so many things to do aboard the ship with all the activities. We are looking forward to next year's cruise on Royal Caribbean's Oasis of the Seas".

Silva Demirjian
Northville, MI

MARCH

16

7:30 PM

Hye Class
Entertainment

INVITES
YOU ALL TO

ԻՍԿԱԿԱՆ
ԴԻՆԻԿԱՆ
ՔԵՖ

Great music by DJ Hovik,
delicious yerevan-style food,
and, of course, true atmosphere
of YEREVAN!

Come with family and friends!

Admission:
Adults \$70
Children 5-12 \$40

45 Hallcrown place, Toronto

For tickets call:
Nune (416) 832-6336
Nana (647) 539-3355
Hovhannes (416) 804-4064

AL' DEEWAN

BAKERY

منافيش
mañakeesh

Wednesday's
ZATAR

\$1⁰⁰
+TAX

9-1415 KENNEDY ROAD, SCARBOROUGH, ON (416) 901.8552 aldeewan.ca